

Міністерство внутрішніх справ України
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

І. А. Сердюк, Л. М. Сердюк

**НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ
У МВС І НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ.
ЗБІРНИК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ**

Навчально-методичний посібник

Дніпро
2024

УДК 340.13:35.077.6

С 32

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ (протокол № 2 від 17.10.2023)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

кандидат юридичних наук, доцент **Дмитро Бочаров** – ректор Університету митної справи та фінансів;

Борис Логвингенко – професор кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор.

Сердюк І. А., Сердюк Л. М.

С 32 Нормотворча діяльність у МВС і Національній поліції. Збірник тестових завдань : навч.-метод. посіб. / І. А. Сердюк, Л. М. Сердюк. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2024. 156 с.

ISBN 978-617-8035-87-7

Навчально-методичний посібник підготовлено відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Нормотворча діяльність» й із урахуванням сучасних досягнень юридичної науки, плюралізму підходів до розуміння загальнотеоретичних категорій, що становлять понятійно-категоріальний апарат теорій правоутворення і правотворчості, правових актів, джерел права, юридичної техніки, систематизації законодавства, юридичних помилок, а також положень чинного національного законодавства й юридичної практики правотворчої діяльності. Його зміст становлять тестові завдання, що у формі логічно-істинних та хибних суджень відображають теоретичні положення про сутність правових явищ, які утворюють предмет вивчення навчальної дисципліни «Нормотворча діяльність».

Пропоновані тестові завдання були апробовані в освітньому процесі Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, що здійснювався з використанням технологій дистанційного навчання.

Видання розраховано на здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, усіх тих, хто цікавиться актуальними і проблемними питаннями юридичної нормотворчості, її процесу та результатів, об'єктивованих у визначених законодавством юридичних формах.

ISBN 978-617-8035-87-7

© Автори, 2023

© ДДУВС, 2024

ЗМІСТ

Передмова	4
Методичні поради щодо вирішення тестових завдань	5
ТЕМА 1. Загальна характеристика правотворчості	7
Тестові завдання до теми 1	8
ТЕМА 2. Принципи правотворчої діяльності	18
Тестові завдання до теми 2	18
ТЕМА 3. Правотворчий процес та його стадії: загальна характеристика	29
Тестові завдання до теми 3	31
ТЕМА 4. Особливості нормотворчого процесу в МВС і Національній поліції	85
Тестові завдання до теми 4.....	86
ТЕМА 5. Юридична природа нормативно-правових актів як результату правотворчої діяльності та їх система	96
Тестові завдання до теми 5.....	97
ТЕМА 6. Систематизація нормативно-правових актів органів публічної влади	121
Тестові завдання до теми 6.....	122
ТЕМА 7. Фактори, що впливають на процес правотворчої діяльності. Ефективність правотворчості	135
Тестові завдання до теми 7.....	135
Список використаних та рекомендованих джерел	152

ПЕРЕДМОВА

Практикум розроблено відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Нормотворча діяльність».

Метою вивчення цієї навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти загальнотеоретичного уявлення про поняття та сутність нормотворчої діяльності органів публічної влади, передусім МВС і Національної поліції; визначення її ролі у механізмі здійснення функцій цих державних інституцій; формування навичок нормопроектної роботи у майбутніх працівників Національної поліції, які здійснюватимуть управлінську функцію.

Важливе значення в освітньому процесі мають засоби діагностики знань здобувачів вищої освіти. Одним із таких є предметно орієнтовані тестові завдання з навчальної дисципліни «Нормотворча діяльність», за результатами виконання яких визначається рівень сформованості теоретичних знань і здобутих слухачами практичних навичок (спеціальних і професійних компетентностей).

Тож пропонується користувачеві навчально-методичний посібник містить тестові завдання, що охоплюють 7 тем навчального курсу та можуть бути використані як дидактичний засіб для здобуття та перевірки засвоєння слухачами теоретичних знань, а також формування у них практичних навичок нормотворчості як самостійного виду юридичної діяльності.

Вирішення вміщених у навчально-методичному посібнику тестових завдань сприятиме також поглибленому вивченню здобувачами вищої освіти окремих проблемних питань навчального курсу і, як наслідок, – підвищенню рівня їхньої професійної правосвідомості та правової культури.

Запропонований підхід до складання тестових завдань дозволяє визначити, що слухач знає, розуміє, як він орієнтується у навчальному матеріалі, як він опанував категоріальний апарат правничої науки, наскільки готовий до подальшої практичної юридичної діяльності з юридичного нормопроекування.

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Здобувачеві вищої освіти необхідно зважити на той факт, що з-поміж матеріалів, які забезпечують освітній процес, збірнику тестових завдань відводиться не основна, а допоміжна роль. Тому вирішенню тестових завдань повинно передувати опанування теоретичних питань, передбачених планом практичних (семінарських) занять. При цьому джерелом для отримання необхідної правової інформації повинні стати підручники та навчальні посібники з «Теорії держави і права», «Правотворчості», «Законотворчості», «Нормотворчості», «Юридичного процесу» та «Джерел права», в яких ґрунтовно висвітлюються питання, що становлять предмет вивчення навчальної дисципліни «Нормотворча діяльність», різноманітні наукові видання (монографії, наукові статті тощо), а також чинне національне законодавство, що регулює суспільні відносини, в межах яких суб'єкти управлінських правовідносин здійснюють розробку проєктів нормативно-правових актів, ухвалюють і офіційно оприлюднюють їх з метою забезпечення нормативно-правового регулювання поведінки учасників суспільних відносин, у тому числі діяльності МВС України і Національної поліції України.

Лише після опрацювання цих джерел здобувачеві вищої освіти раціонально й доцільно звернутися до тестових завдань для подальшого самоконтролю здобутих знань.

Пропоновані тести є завданнями переважно закритої форми з чотирма варіантами відповіді, з яких правильною є лише одна.

Тестові завдання відрізняються за своїм змістом і торкаються таких важливих для правничої науки й практичної юридичної діяльності питань, а саме:

1) розкриття змісту й визначення обсягу загальнотеоретичних категорій, що становлять понятійно-категоріальний апарат теорій правоутворення і правотворчості, правових актів, джерел права, нормотворчої техніки, систематизації законодавства й правотворчих помилок;

2) з'ясування принципів правотворчості, законотворчості і нормотворчості та розкриття їхнього змісту;

3) визначення стадійності процесів правотворчості і, зокрема, нормотворчості;

4) з'ясування особливостей нормотворчої діяльності в МВС України і Національній поліції України та участі посадових і службових осіб Національної поліції у процесі нормотворчості на різних його стадіях;

5) визначення правил і прийомів нормотворчої техніки, головним чином техніки нормопроекування;

6) визначення юридичної природи нормативно-правових актів як самостійного різновиду правових актів публічної влади;

7) з'ясування юридичної природи систематизації нормативно-правових актів органів публічної влади (в тому числі актів МВС і Національної поліції), її різновидів та форм;

8) визначення факторів, що впливають на процес нормотворчої діяльності;

9) з'ясування сутності правотворчих помилок як результату неправильної владно організуючої діяльності суб'єктів управлінських правовідносин та багатоманітності їх виявів у правовій дійсності.

Саме цим зумовлені термінологічні особливості формулювання як теоретичних і практичних завдань, так і пропонованих варіантів відповідей.

Вирішення тестових завдань повинно здійснюватися здобувачем вищої освіти з урахуванням точного значення таких категорій формально-логічного мислення, як:

1) поняття – форма абстрактного мислення, що відображає предмети і явища в їх суттєвих ознаках;

2) зміст поняття – сукупність його суттєвих ознак;

3) обсяг поняття – це множина елементів, які мисляться в понятті;

4) судження – форма мислення, в якій стверджується або заперечується зв'язок між предметом та його ознакою, відношення між предметами або факт існування предмета.

Здобувачеві вищої освіти спочатку необхідно вирішити тестові завдання для здобуття та перевірки засвоєння ним теоретичних знань, а вже потім переходити до завдань, які забезпечують формування у нього практичних навичок юридичної діяльності, зокрема нормотворчості. При цьому треба пам'ятати, що кожна допущена помилка є прогалиною в знаннях, яку необхідно якнайшвидше усувати шляхом повторного, більш ретельного опрацювання навчального та нормативного матеріалу.

У разі неможливості самостійного опанування теоретичних положень, відображених у тестових завданнях, здобувачеві вищої освіти рекомендовано звернутися за консультацією до науково-педагогічних працівників кафедри, на якій викладається ця навчальна дисципліна.

ТЕМА 1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОТВОРЧОСТІ

Основні питання до засвоєння за темою: нормотворча діяльність як навчальна дисципліна, її предмет і структура. Наукові підходи до розуміння терміно-понять «правоутворення», «правотворчість» і «нормотворчість». З'ясування співвідношення цих правових категорій. Правотворчість як правова форма здійснення функцій держави. Мета та функції правотворчості. Види правотворчості: правотворчість громадянського суспільства (народу) і правотворчість державних органів та їх посадових осіб, законотворчість, підзаконна правотворчість (нормотворчість), санкціонована правотворчість, делегована правотворчість, спільна правотворчість, відомча правотворчість, позитивна правотворчість і негативна правотворчість.

Учасники правотворчої діяльності: суб'єкти правотворчої діяльності; суб'єкти правотворчої ініціативи; суб'єкти забезпечення правотворчої діяльності; заінтересовані особи, правонаступництво в правотворчій діяльності.

Нормативно-правові акти, що регламентують правотворчу діяльність в Україні. Предмет регулювання Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ.

Основні поняття, терміни та категорії до засвоєння: правоутворення, правотворчість, правотворчість громадянського суспільства (народу), правотворчість державних органів та їх посадових осіб, законотворчість, підзаконна правотворчість (юридична нормотворчість), санкціонована правотворчість, делегована правотворчість, спільна правотворчість, відомча правотворчість, позитивна правотворчість, негативна правотворчість, учасники правотворчої діяльності: суб'єкти правотворчої діяльності; суб'єкти правотворчої ініціативи; суб'єкти забезпечення правотворчої діяльності; заінтересовані особи, мета правотворчості, функції правотворчості, правонаступництво в правотворчій діяльності.

Тестові завдання до теми 1

1. Зміст якої загальнотеоретичної категорії розкриває таке судження А. Колодія про однойменне явище правової дійсності: «Поступовий і послідовний процес реалізації, втілення політичних, економічних і духовних закономірностей і принципів у відповідні правові форми, їх переведення на мову юридичних принципів і норм»:

- а) правоутворення;
- б) правореалізація;
- в) правоінтерпретація;
- г) правотворчість?

2. Якому поняттю відповідає таке визначення: «Заснована на соціально-правовому досвіді пізнавальна за змістом та правова за формою юридично-значуща діяльність уповноважених суб'єктів права (переважно органів публічної влади, їх посадових осіб), що має вольовий характер, плин якої проходить у процедурно-процесуальному порядку, спрямована на виявлення потреб і інтересів суспільства, закономірностей його розвитку та їх переведення на мову юридичних принципів і норм, які отримують своє зовнішнє вираження і закріплення в нормативно-правовому акті чи іншому джерелі об'єктивного права»:

- а) правоутворення;
- б) правореалізація;
- в) правоінтерпретація;
- г) правотворчість?

3. Зміст якого поняття загальної теорії права розкриває дефінітивна норма права, закріплена в ч. 1 ст. 2 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX?

Редакція ч. 1 ст. 2 Закону України «Про правотворчу діяльність»: «... – це діяльність, що здійснюється суб'єктом, визначеним статтею 4 цього Закону, з метою:

- 1) планування розроблення та прийняття (видання) нормативно-правових актів;
 - 2) розроблення проектів нормативно-правових актів;
 - 3) прийняття (видання) нормативно-правових актів;
 - 4) ведення обліку нормативно-правових актів;
 - 5) здійснення правового моніторингу».
- а) правозастосовна діяльність;

- б) правореалізаційна діяльність;
- в) правоінтерпретаційна діяльність;
- г) правотворча діяльність.

4. Як співвідносяться за обсягом категорії правотворчість і нормотворчість, якщо до уваги брати їх телеологічний і результативний аспекти?

- а) це тотожні поняття;
- б) поняття правотворчість за своїм обсягом є ширшим порівняно з категорією нормотворчість;
- в) поняття нормотворчість за своїм обсягом є ширшим порівняно з категорією правотворчість;
- г) це категорії, обсяг яких не перетинається.

5. Якому поняттю теорії правотворчості відповідає така його дефініція, закріплена в Інструкції з організації нормотворчої діяльності в Міністерстві внутрішніх справ України, затвердженій наказом МВС України від 27.07.2012 № 649: «Напрямок діяльності структурних підрозділів апарату МВС (далі – структурних підрозділів МВС), що здійснюється за встановленою законодавством процедурою з метою підготовки та прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на регулювання службової діяльності органів та підрозділів внутрішніх справ»:

- а) правозастосовна діяльність у МВС;
- б) правотворча діяльність у МВС;
- в) правоінтерпретаційна діяльність у МВС;
- г) нормотворча діяльність у МВС?

6. Зміст якого поняття теорії правотворчості розкриває така його дефініція, закріплена в Інструкції з організації нормотворчої діяльності в Національній поліції України, затвердженій наказом Національної поліції України від 25.10.2016 № 1070: «Напрямок діяльності структурних підрозділів апарату поліції, міжрегіональних територіальних органів поліції, що здійснюється за встановленою законодавством України процедурою і полягає в розробленні проектів нормативно-правових актів з метою забезпечення нормативно-правового регулювання діяльності Національної поліції України»:

- а) нормотворча діяльність Національної поліції України;
- б) правотворча діяльність Національної поліції України;
- в) правоінтерпретаційна діяльність Національної поліції України;

г) правозастосовна діяльність Національної поліції України?

7. Згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX правотворча діяльність в Україні регламентується ...

- а) лише Конституцією України та цим Законом;
- б) лише цим Законом;
- в) Конституцією України, цим Законом, іншими законами України та прийнятими відповідно до них підзаконними нормативно-правовими актами;
- г) Конституцією України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цим Законом, іншими законами України та прийнятими відповідно до них підзаконними нормативно-правовими актами.

8. Дія Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року поширюється на суспільні відносини, що виникають у процесі:

- а) здійснення контролю за реалізацією нормативно-правових актів;
- б) реалізації права на народне волевиявлення у формі референдуму, крім питання відповідності проєкту нормативно-правового акта, що вноситься на референдум, встановленим цим Законом принципам правотворчої діяльності;
- в) оголошення загальної або часткової мобілізації, введення в Україні або в окремих її місцевостях воєнного стану, оголошення за поданням Президента України стану війни і укладення миру, використання Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань, здійснення повноважень у сфері національної безпеки і оборони, а також здійснення зовнішньополітичної діяльності;
- г) застосування Бюджетного кодексу України.

9. Дія Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року НЕ поширюється на суспільні відносини, що виникають у процесі:

- а) планування правотворчої діяльності;
- б) розроблення проєктів нормативно-правових актів;
- в) прийняття (видання) нормативно-правових актів;
- г) введення в Україні або в окремих її місцевостях надзвичайного стану, оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної

екологічної ситуації.

10. *Із наведеного переліку правових актів Президента України виберіть той, на який поширюється дія Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року:*

а) Указ Президента України № 64/2022 від 24 лютого 2022 року «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 року;

б) Указ Президента України № 503/97 від 10 червня 1997 року «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності»;

в) Указ Президента України № 392/2020 від 14 вересня 2020 року «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року "Про Стратегію національної безпеки України"»;

г) Указ Президента України № 640/2023 від 29 вересня 2023 року «Про присвоєння В. Матійчуку звання Герой України».

11. *Зміни до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року можуть вноситись:*

а) виключно законом про внесення змін до Закону України «Про правотворчу діяльність»;

б) будь-яким іншим законом;

в) виключно кодексом;

г) виключно оперативним законом.

12. *Стаття 4 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX визначає такі групи учасників правотворчої діяльності:*

а) суб'єкт правотворчої діяльності; суб'єкт правотворчої ініціативи; суб'єкт забезпечення правотворчої діяльності; заінтересовані особи;

б) суб'єкт правотворчої діяльності; суб'єкт правотворчої ініціативи; суб'єкт нормопроєктування; заінтересовані особи;

в) суб'єкт правотворчої діяльності; суб'єкт правотворчої ініціативи; суб'єкт нормопроєктування; суб'єкт промульгації закону;

г) суб'єкт правотворчої діяльності; суб'єкт правотворчої ініціативи; суб'єкт нормопроєктування; суб'єкт систематизації нормативно-правового матеріалу.

13. *Із наведеного переліку державних органів виберіть той, якого Закон України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ НЕ визнає суб'єктом правотворчої діяльності:*

- а) Верховна Рада України;
- б) Президент України;
- в) Кабінет Міністрів України;
- г) Конституційний Суд України.

14. *Із наведеного переліку посадових осіб виберіть того, якого Закон України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ визнає суб'єктом правотворчої діяльності:*

- а) народний депутат України;
- б) міністр;
- в) голова місцевої державної адміністрації;
- г) міський голова.

15. *Які соціальні спільноти Закон України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ визнає суб'єктом правотворчої діяльності:*

- а) Український народ на Всеукраїнському референдумі та територіальну громаду на місцевому референдумі;
- б) Український народ на Всеукраїнському референдумі та трудовий колектив на загальних зборах;
- в) Український народ на Всеукраїнському референдумі, та представників української нації на Всесвітньому конгресі українців;
- г) Український народ на Всеукраїнському референдумі, представників української нації на Всесвітньому конгресі українців, територіальну громаду на місцевому референдумі та трудовий колектив на загальних зборах.

16. *Чи тягне за собою втрату чинності прийнятий (виданий) суб'єктом правотворчості нормативно-правовий акт після ліквідації, реорганізації або перейменування такого суб'єкта:*

- а) тягне в усіх випадках;
- б) не тягне в жодному випадку;
- в) тягне, якщо на це є воля суб'єкта правозастосування;
- г) не тягне, якщо інше не передбачено законом?

17. В якому правовому акті згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ зазначається правонаступник суб'єкта правотворчої діяльності та визначаються межі його правотворчих повноважень:

а) в Законі України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ;

б) в акті про ліквідацію, реорганізацію суб'єкта правотворчої діяльності;

в) у Конституції України;

г) в наказі Міністерства юстиції України?

18. Результатом якого виду правотворчої діяльності є видані Президентом України в період з 28.06.1996 р. до 28.06.1999 р. та схвалені Кабінетом Міністрів України і скріплені підписом Прем'єр-міністра України укази з економічних питань, не врегульованих законами:

а) делегованої правотворчості;

б) санкціонованої правотворчості;

в) спільної правотворчості;

г) підзаконної правотворчості?

19. Укладений 8 червня 1995 року Конституційний Договір між Верховною Радою України і Президентом України «Про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України» є результатом:

а) делегованої правотворчості;

б) санкціонованої правотворчості;

в) договірної правотворчості;

г) відомчої правотворчості.

20. Результатом якого виду правотворчості є наказ МВС України і МОЗ України від 09.11.2015 р. № 1452/735 «Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції»:

а) делегованої правотворчості;

б) санкціонованої правотворчості;

в) спільної правотворчості;

г) законотворчості?

21. Затверджений наказом Міністерства внутрішніх справ України 15.05.2012 р. № 429 Статут Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ є результатом:

- а) делегованої правотворчості;
- б) санкціонованої правотворчості;
- в) договірної правотворчості;
- г) законотворчості.

22. Із наведеного переліку нормативно-правових актів виберіть той, який є результатом делегованої правотворчості:

- а) Указ Президента України від 10 червня 1997 року № 503/97 «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності»;
- б) Конституція Автономної Республіки Крим, прийнята на другій сесії Верховної Ради Автономної Республіки Крим 21 жовтня 1998 року;
- в) наказ МВС України від 27.07.2012 № 649 «Про затвердження Інструкції з організації нормотворчої діяльності в Міністерстві внутрішніх справ України»;
- г) Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878 «Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України».

23. Із наведеного переліку правових актів виберіть той, який є результатом негативної правотворчості:

- а) Указ Президента України від 10 червня 1997 року № 503/97 «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності»;
- б) Конституція Автономної Республіки Крим, прийнята на другій сесії Верховної Ради Автономної Республіки Крим 21 жовтня 1998 року;
- в) наказ МВС України від 27.07.2012 № 649 «Про затвердження Інструкції з організації нормотворчої діяльності в Міністерстві внутрішніх справ України»;
- г) Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про Всеукраїнський референдум» від 26 квітня 2018 року № 4-р/2018.

24. Крім суб'єктів, визначених частиною другою статті 4 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ, у випадку та в межах повноважень, передбачених законом, під час дії воєнного або надзвичайного стану суб'єктами правотворчої діяльності можуть також бути:

а) начальники обласних та районних військових адміністрацій та керівники обласних і районних військово-цивільних адміністрацій;

б) начальники обласних та районних військових адміністрацій та керівники територіальних центрів комплектування і соціальної підтримки;

в) керівники обласних і районних військово-цивільних адміністрацій та керівники територіальних центрів комплектування і соціальної підтримки;

г) усі вищезгадані посадові особи.

25. Якому поняттю правничої науки відповідає таке його визначення: «Здійснювані з метою вдосконалення системи правового регулювання суспільних відносин основні напрямки її впливу на нормативні елементи механізму правового регулювання»:

а) функції правотворчості;

б) цілі правотворчості;

в) принципи правотворчості;

г) завдання правотворчості?

26. За допомогою правотворчості, в процесі якої для врегулювання суспільних відносин, яких раніше не існувало, створюються нові норми права, здійснюється функція:

а) оновлення нормативно-правового матеріалу;

б) первинного регулювання суспільних відносин;

в) систематизації нормативно-правового матеріалу;

г) корегування нормативно-правового матеріалу.

27. Яка функція правотворчості здійснюється в процесі створення закону, що містить загальні засади, на підставі яких комплексно регулює однорідну сферу суспільних відносин, забезпечуючи стабільність правового регулювання:

а) оновлення нормативно-правового матеріалу;

б) первинного регулювання суспільних відносин;

в) систематизації нормативно-правового матеріалу;

г) корегування нормативно-правового матеріалу?

28. *Правотворчість, в процесі якої для врегулювання існуючих суспільних відносин ухвалюється закон про внесення змін до кодексу чи первинного закону, здійснюється функція:*

- а) оновлення нормативно-правового матеріалу;
- б) первинного регулювання суспільних відносин;
- в) систематизації нормативно-правового матеріалу;
- г) усунення прогалин в законодавстві.

29. *За допомогою правотворчості, в процесі якої відбувається скасування «застарілих» нормативно-правових актів, здійснюється функція:*

- а) оновлення нормативно-правового матеріалу;
- б) дерегуляції суспільних відносин;
- в) систематизації нормативно-правового матеріалу;
- г) корегування нормативно-правового матеріалу.

30. *У якому обов'язі до правонаступника в межах повноважень, визначених відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ, переходить повноваження приймати (видавати) нормативно-правові акти:*

- а) внесення змін до нормативно-правового акта;
- б) внесення змін до нормативно-правового акта; зупинення дії окремого структурного елемента нормативно-правового акта на визначений строк (термін);
- в) внесення змін до нормативно-правового акта; зупинення дії окремого структурного елемента нормативно-правового акта на визначений строк (термін); дострокового відновлення дії окремого структурного елемента нормативно-правового акта, дія якого була зупинена на визначений строк (термін);
- г) внесення змін до нормативно-правового акта; зупинення дії окремого структурного елемента нормативно-правового акта на визначений строк (термін); дострокового відновлення дії окремого структурного елемента нормативно-правового акта, дія якого була зупинена на визначений строк (термін); визнання нормативно-правового акта або окремого його структурного елемента таким, що втратив чинність, а також інші повноваження суб'єкта правотворчої діяльності, визначені цим Законом?

31. Які гарантії передбачені Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ для забезпечення права на доступ до публічної інформації щодо правотворчої діяльності:

а) обов'язок суб'єктів правотворчої діяльності надавати та оприлюднювати інформацію щодо правотворчої діяльності в порядку, обсягах та строки (терміни), визначені законом;

б) обов'язок суб'єктів правотворчої діяльності надавати та оприлюднювати інформацію щодо правотворчої діяльності в порядку, обсягах та строки (терміни), визначені законом, а також доступ до засідань представницьких суб'єктів правотворчої діяльності в порядку, визначеному законодавством України, крім випадків, передбачених частиною третьою статті 7 цього Закону;

в) обов'язок суб'єктів правотворчої діяльності надавати та оприлюднювати інформацію щодо правотворчої діяльності в порядку, обсягах та строки (терміни), визначені законом, доступ до засідань представницьких суб'єктів правотворчої діяльності в порядку, визначеному законодавством України, крім випадків, передбачених частиною третьою статті 7 цього Закону, а також здійснення державного та громадського контролю за дотриманням права на доступ до інформації щодо правотворчої діяльності;

г) обов'язок суб'єктів правотворчої діяльності надавати та оприлюднювати інформацію щодо правотворчої діяльності в порядку, обсягах та строки (терміни), визначені законом, доступ до засідань представницьких суб'єктів правотворчої діяльності в порядку, визначеному законодавством України, крім випадків, передбачених частиною третьою статті 7 цього Закону, здійснення державного та громадського контролю за дотриманням права на доступ до інформації щодо правотворчої діяльності, а також визначення законом юридичної відповідальності за порушення законодавства України про доступ до публічної інформації?

ТЕМА 2 ПРИНЦИПИ ПРАВОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Основні питання до засвоєння за темою: зміст категорії принципи права та її різновиди. Поняття принципів правоутворення, правотворчості, законотворчості та нормотворчості. Зміст законодавчо визначених принципів правотворчості: верховенства права; пріоритетності утвердження та забезпечення прав і свобод людини, дотримання міжнародних стандартів у сфері прав людини; демократичності; пропорційності; необхідності та обґрунтованості; системності; наукового забезпечення; та ресурсної забезпеченості. Поняття та зміст принципів законотворчості. Зміст загальних і спеціальних принципів нормотворчої діяльності МВС та Національної поліції. Порушення принципів правотворчості та їх юридичні наслідки.

Основні поняття, терміни та категорії до засвоєння: принципи права, принципи правотворчості: верховенства Конституції України, правової визначеності, дотримання міжнародних стандартів у сфері прав людини, відкритості, гласності, гуманізму, демократизму, пропорційності, законності, плановості, професіоналізму, доцільності й обґрунтованості, поєднання колегіальності та єдиноначальності при ухваленні управлінського рішення, дотримання компетенції в ході здійснення правотворчості, погоджувального начала, контролю, системності правотворчої діяльності, науково-технічної досконалості.

Тестові завдання до теми 2

1. Якому поняттю теорії права відповідає таке його визначення, сформульоване А. Колодієм: «Такі відправні ідеї його буття, які виражають найважливіші закономірності і підвалини цього типу держави і права, є однопорядковими із сутністю права і утворюють його основні риси, відрізняються універсальністю, вищою імперативністю і загальнозначущістю, відповідають об'єктивній необхідності побудови і зміцнення певного суспільного ладу»:

а) функції права;

- б) цілі права;
- в) принципи права;
- г) завдання права?

2. Як стверджує А. Колодій, найбільш загальні і важливі правові явища, за якими відбувається переклад об'єктивних закономірностей суспільного життя на мову юридичних принципів і норм – це:

- а) принципи правотворчості;
- б) принципи правоутворення;
- в) принципи законотворчості;
- г) принципи нормотворчості.

3. Як уважає А. Колодій, найчастіше принципи правоутворення існують у вигляді принципів:

- а) правотворчості;
- б) законотворчості;
- в) нормотворчості;
- г) правосвідомості.

4. Зміст якої загальнотеоретичної категорії розкриває таке судження М. Козюбри про однойменне явище правової дійсності: «Найбільш важливі юридичні вимоги, які створюють ідеологічне підґрунтя правотворчої діяльності»:

- а) функції правотворчості;
- б) цілі правотворчості;
- в) принципи правотворчості;
- г) завдання правотворчості?

5. Якому поняттю теорії права відповідає таке його визначення, сформульоване В. Горшенєвим: «Особлива сукупність об'єктивних і суб'єктивних начал, керівних ідей і пізнаних закономірностей, спрямованих на досягнення оптимальних варіантів будь-якої процесуальної діяльності»:

- а) принципи процесуальної діяльності;
- б) функції процесуальної діяльності;
- в) цілі процесуальної діяльності;
- г) завдання процесуальної діяльності?

6. Принцип верховенства права в розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року містить, але не виключно, принципи:

а) законності, юридичної визначеності, запобігання зловживанню повноваженнями, рівності перед законом та недискримінації, системності;

б) законності, юридичної визначеності, запобігання зловживанню повноваженнями, рівності перед законом та недискримінації, доступу до правосуддя;

в) законності, юридичної визначеності, запобігання зловживанню повноваженнями, рівності перед законом та недискримінації, демократичності;

г) законності, юридичної визначеності, запобігання зловживанню повноваженнями, рівності перед законом та недискримінації, наукового забезпечення.

7. Із наведеного переліку принципів правотворчої діяльності виберіть той, зміст якого становить імперативна вимога дотримання процедури прийняття нормативно-правового акта, дотримання компетенції суб'єкта правотворчої діяльності:

а) відкритості та гласності;

б) демократичності;

в) законності;

г) пропорційності.

8. Зміст якого принципу правотворчості розкриває таке судження, що знайшло своє закріплення в проекті закону України «Про правотворчу діяльність»: «Норми права, викладені у нормативно-правових актах, мають бути чіткими та достатньо зрозумілими, не припускати різного тлумачення, бути забезпечені механізмами їх реалізації, а також забезпечувати суб'єктам правовідносин можливість передбачати правові наслідки реалізації норм права»:

а) пропорційності;

б) правової визначеності;

в) законності;

г) гласності?

9. Який із наведених нижче принципів права, що знайшов своє закріплення в проєкті закону України «Про правотворчу діяльність», містить імперативну вимогу здійснення правотворчої діяльності виключно відповідно до положень Конституції України:

- а) пропорційності;
- б) правової визначеності;
- в) законності;
- г) верховенства Конституції України?

10. Із наведеного переліку принципів правотворчої діяльності виберіть той, зміст якого відображено в такому судженні розробників проєкту закону України «Про правотворчу діяльність»: «Правотворча діяльність здійснюється, зокрема, з урахуванням положень Загальної декларації прав людини, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та Протоколів до неї і практики Європейського суду з прав людини»:

- а) дотримання міжнародних стандартів у сфері прав людини;
- б) правової визначеності;
- в) законності;
- г) верховенства Конституції України?

11. Передбачена проєктом закону України «Про правотворчу діяльність» ідея її здійснення, зважаючи на засади демократичного ладу в Україні з дотриманням визначених процедур за умови взаємодії представників різних гілок влади відповідно до наданих їм Конституцією та законами України повноважень, становить зміст принципу:

- а) дотримання міжнародних стандартів у сфері прав людини;
- б) демократичності;
- в) законності;
- г) верховенства Конституції України.

12. Зміст якого принципу правотворчості розкриває таке судження, що знайшло своє закріплення в проєкті закону України «Про правотворчу діяльність»: «Правотворча діяльність має здійснюватися із забезпеченням належної обізнаності суспільства щодо її мети та результатів за умови надання всім учасникам правотворчої діяльності можливості подати свої пропозиції щодо предмета та змісту правового регулювання на відповідних стадіях правотворчої діяльності»:

- а) відкритості та гласності;
- б) демократичності;
- в) законності;
- г) верховенства Конституції України?

13. *Із наведеного переліку принципів правотворчої діяльності виберіть той, зміст якого відображено в такому судженні розробників проєкту закону України «Про правотворчу діяльність»: «Обмеження, передбачені нормативно-правовими актами для суб'єктів правовідносин, повинні бути необхідними та достатніми для досягнення легітимної мети правового регулювання»:*

- а) відкритості та гласності;
- б) демократичності;
- в) законності;
- г) пропорційності.

14. *Зміст якого принципу правотворчості розкриває таке судження, що знайшло своє закріплення в проєкті закону України «Про правотворчу діяльність»: «Правотворча діяльність має здійснюватися лише у разі існування об'єктивної необхідності в правовому регулюванні та/або охороні відповідних суспільних відносин, якщо така необхідність може бути обґрунтована»:*

- а) відкритості та гласності;
- б) демократичності;
- в) доцільності та обґрунтованості;
- г) пропорційності?

15. *Передбачені проєктом закону України «Про правотворчу діяльність» ідеї, згідно з якими правотворча діяльність повинна: 1) гарантувати узгодженість правових норм між собою та відповідність нормативно-правових актів нижчої юридичної сили актам вищої юридичної сили, пріоритетність правових норм спеціального законодавства над правовими нормами загального законодавства, 2) забезпечувати своєчасне прийняття (видання) підзаконних нормативно-правових актів на виконання норм законів України, становлять зміст принципу:*

- а) відкритості та гласності;
- б) системності та комплексності;
- в) доцільності та обґрунтованості;
- г) пропорційності.

16. Який із наведених нижче принципів права, що знайшов своє закріплення в проєкті закону України «Про правотворчу діяльність», містить адресовану суб'єктам юридичної нормотворчості імперативну вимогу про те, що результати правотворчої діяльності повинні враховувати досягнення науки у сфері, в якій здійснюється правове регулювання, зокрема внаслідок залучення до правотворчої діяльності представників наукових установ та визнаних фахівців у відповідних галузях науки:

- а) відкритості та гласності;
- б) системності та комплексності;
- в) доцільності та обґрунтованості;
- г) наукового забезпечення?

17. Із наведеного переліку принципів правотворчої діяльності виберіть той, зміст якого відображено в такому судженні розробників проєкту закону України «Про правотворчу діяльність»: «Правотворча діяльність має бути забезпечена відповідним фінансово-економічним, матеріально-технічним, адміністративно-організаційним, людським, часовим та іншим необхідним ресурсом»:

- а) ресурсної забезпеченості;
- б) системності та комплексності;
- в) доцільності та обґрунтованості;
- г) наукового забезпечення.

18. Зміст якого принципу правотворчості розкриває таке судження А. Колодія: «Нормативно-правові акти повинні формулювати, захищати загальнолюдські цінності, природні права людини, створювати умови і механізми їх втілення в життя»:

- а) відкритості та гласності;
- б) демократичності;
- в) доцільності та обґрунтованості;
- г) гуманізму?

19. Із наведеного переліку принципів правотворчої діяльності виберіть той, що, на думку А. Колодія, полягає в «адекватному відображенні «правової природи» суспільних відносин у нормативно-правових актах, їх створенні у точній відповідності за регламентуючими процес правотворчості правовими нормами»:

- а) відкритості та гласності;
- б) правності;

- в) обґрунтованості;
- г) гуманізму.

20. Який принцип законотворчості, за задумом А. Колодія, відбивається у положеннях про те, що Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції і повинні відповідати їй. Згідно з цим принципом, кожен зобов'язується неухильно їх дотримуватись, а держава, крім того, чітко визначити найголовніші сфери суспільних відносин, які встановлюються і регулюються тільки законами, а не жодним іншим нормативно-правовим актом:

- а) верховенства права;
- б) законності;
- в) верховенства закону у системі нормативно-правових актів;
- г) демократизму у законотворчій діяльності?

21. Зміст якого принципу правотворчості розкриває таке судження А. Колодія: «Принцип ... означає послідовність у законотворчості, взаємозв'язок і взаємодію законодавчих актів, обов'язкову узгодженість кожного нового законодавчого акта з конституційними нормами; з іншими актами своєї галузі; із законодавчими актами інших галузей права; з нормативно-процесуальними актами; з міжнародно-правовими актами, ратифікованими Україною»:

- а) системності і узгодженості;
- б) законності;
- в) верховенства закону у системі нормативно-правових актів;
- г) демократизму у законотворчій діяльності?

22. Із наведеного переліку принципів правотворчої діяльності виберіть той, який, на думку А. Колодія, означає, що «законотворча діяльність має бути заснована на чітко усвідомлених потребах суспільного життя. Законами, насамперед, повинні регулюватися найбільш важливі його сфери»:

- а) системності і узгодженості;
- б) законності;
- в) соціальної доцільності;
- г) демократизму у законотворчій діяльності.

23. Зміст якої імперативної вимоги до законотворчості, на думку А. Колодія, «полягає у проголошенні в її тексті повноти влади в руках народу (ст. 5 Конституції України), широкій участі народу у створенні та діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування (у згаданій статті вказано, що народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та місцевого самоврядування), використанні у ній форм безпосередньої демократії: розділ III “Вибори. Референдум” та ін.»:

- а) системності і узгодженості;
- б) законності;
- в) соціальної доцільності;
- г) демократизму у законотворчій діяльності?

24. Із наведеного переліку принципів, що характеризують діяльність державного апарату, в тому числі у сфері нормотворчості, виберіть той, який, на думку І. Білі-Сабадаш, означає «необхідність прийняття нормативно-правових актів, які досягають запланованих цілей, передбачають оптимальне використання матеріальних, фінансових, людських та інших ресурсів»:

- а) ефективності;
- б) законності;
- в) соціальної доцільності;
- г) демократизму у законотворчій діяльності.

25. Зміст якої імперативної вимоги до нормотворчості, як стверджує І. Біля-Сабадаш, «передбачає своєчасність видання нормативно-правових актів, скасування і зміни застарілих актів, швидку ліквідацію прогалін і колізій у законодавстві»:

- а) ефективності;
- б) законності;
- в) оперативності;
- г) плановості?

26. Із наведеного переліку імперативних вимог (принципів) нормотворчої діяльності виберіть ту, яка, на думку І. Білі-Сабадаш, означає, що «нормотворча діяльність має здійснюватися на основі затверджених уповноваженим суб'єктом відповідних планів (програм), які встановлюють перелік проектів нормативно-правових актів, що їх слід опрацювати і прийняти у певний проміжок часу, а також перелік інших заходів із вказівкою на їх послідовність, строки реалізації та виконавців»:

- а) ефективності;
- б) законності;

- в) оперативності;
- г) плановості.

27. Який принцип нормотворчої діяльності в МВС і Національній поліції, на думку Д. Слинька, «означає дотримання обсягу і змісту компетенції вповноваженим суб'єктом при прийнятті нормативного акта»:

- а) погоджувального начала у правотворчій діяльності МВС і Національної поліції;
- б) дотримання компетенції в ході здійснення правотворчості;
- в) системності правотворчої діяльності;
- г) професіоналізму?

28. Зміст якого принципу правотворчості в МВС і Національній поліції розкриває таке судження Д. Слинька: «Принцип ... передбачає, що всі норми, прийняті в системі МВС або участь у розробці яких здійснювалась за участі міністерства, повинні належним чином узгоджуватись з усією чинною системою права, щоб зайняти в ній своє особливе місце і здійснювати відповідну регулятивно-правову функцію»:

- а) погоджувального начала у правотворчій діяльності МВС і Національної поліції;
- б) дотримання компетенції під час здійснення правотворчості;
- в) системності правотворчої діяльності;
- г) професіоналізму?

29. Із наведеного переліку принципів правотворчої діяльності в МВС і Національній поліції виберіть той, який за задумом Д. Слинька передбачає «здійснення посадовими особами, до компетенції яких належать питання, порушені у нормативному акті, внутрішнього та зовнішнього погодження проекту нормативного акта»:

- а) погоджувального начала у правотворчій діяльності МВС і Національної поліції;
- б) дотримання компетенції під час здійснення правотворчості;
- в) системності правотворчої діяльності;
- г) професіоналізму.

30. Який принцип нормотворчої діяльності в МВС, на думку Д. Слинька, означає, що «правотворчий процес у діяльності МВС буде ефективним тільки у тому випадку, коли за допомогою правил та прийомів юридичної техніки у ході правотворчої діяльності будуть відображені усі зміни у суспільному житті за умови врахування досягнень науки»:

- а) погоджувального начала у правотворчій діяльності МВС і Національної поліції;
- б) дотримання компетенції під час здійснення правотворчості;
- в) науково-технічної досконалості;
- г) професіоналізму?

31. Зміст якого принципу правотворчості в МВС і Національній поліції розкриває таке судження Д. Слинька: «Нормативні акти МВС України або акти, які розроблялися за участі міністерства, повинні ґрунтуватися на засадах свободи та справедливості, оскільки спрямовані на конкретизацію й уточнення механізму реального втілення суб'єктивних прав та обов'язків в площину практичного застосування. Демократизм відомчої правотворчості МВС виражається у тому, що проекти нормативних актів обговорюються в науково-дослідних установах і закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, на наукових конференціях за участі науково-педагогічних кадрів, спеціалістів-практиків, представників громадськості»:

- а) погоджувального начала у правотворчій діяльності МВС і Національної поліції;
- б) гуманістично-демократичного принципу;
- в) системності правотворчої діяльності;
- г) професіоналізму?

32. Із наведеного переліку принципів правотворчої діяльності в МВС і Національній поліції виберіть той, який за задумом Д. Слинька передбачає «залучення до створення правових норм у системі МВС не лише юристів, але й спеціалістів у найрізноманітніших сферах суспільного життя. Зокрема, соціологів, політологів, економістів, психологів; як працівників МВС, так і вчених, представників громадськості, оскільки знання щодо сприйняття того чи іншого нормативного акта населенням має важливе значення для правотворчості Міністерства внутрішніх справ України з метою підвищення її ефективності. Особливу увагу треба приділяти залученню до правотворчого процесу в діяльності МВС практичних працівників, оскільки саме вони найбільше будуть безпосередньо у процесі правореалізації втілювати в життя приписи відповідних нормативно-правових актів»:

- а) погоджувального начала у правотворчій діяльності МВС і Національної поліції;
- б) дотримання компетенції під час здійснення правотворчості;

- в) науково-технічної досконалості;
- г) професіоналізму.

33. У розвиток якого принципу правотворчого процесу суб'єкт законотворчості наділив Конституційний Суд України повноваженням вирішувати питання про відповідність Конституції України (конституційність):

- законів та інших правових актів Верховної Ради України;
 - актів Президента України;
 - актів Кабінету Міністрів України;
 - правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим:
- а) контролю;
 - б) ефективності;
 - в) оперативності;
 - г) плановості?

34. Із наведеного переліку принципів правотворчості виберіть той, який за задумом І. Вороніної вимагає від суб'єкта її здійснення використання (виконання/дотримання) прийомів, способів і правил юридичної техніки під час формування змісту адміністративно-правових норм та у більшості випадків характеризується тривалою апробацією в процесі правозастосування:

- а) погоджувального начала у правотворчій діяльності МВС і Національної поліції;
- б) дотримання компетенції під час здійснення правотворчості;
- в) науково-технічної досконалості;
- г) відповідальності за порушення правил нормотворчого процесу.

35. Який принцип відомчої правотворчості у правоохоронній сфері, на думку І. Вороніної, означає, що 1) компетенція суб'єктів її здійснення поширена на регулювання певної сфери суспільних відносин; 2) необхідність конкретизації меж предмета правового регулювання та неприпустимість виходу суб'єкта правотворчості за ці межі:

- а) контролю;
- б) галузевості;
- в) оперативності;
- г) плановості?

ТЕМА 3

ПРАВОТВОРЧИЙ ПРОЦЕС ТА ЙОГО СТАДІЇ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Основні питання до засвоєння за темою: поняття та види юридичного процесу. Правотворчий процес як різновид юридичного процесу: поняття та його види. Нормотворчий процес як регламентований процедурними нормами порядок нормотворчої діяльності органів публічної влади. Плюралізм поглядів учених на кількісний аспект стадій правотворчого процесу.

Стадії правотворчого процесу згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ.

Планування правотворчої діяльності. Поняття документів публічної політики та їх види. Аналітичні документи публічної політики: зелена книга, оцінка впливу, біла книга та концепція проекту нормативно-правового акта. Прогнозні документи публічної політики, їх зміст. Наукова концепція розвитку законодавства України. Поняття програмних документів публічної політики та форми їх об'єктивації. Поточне і перспективне планування правотворчої діяльності.

Підготовка проекту нормативно-правового акта. Поняття концепція проекту нормативно-правового акта й її зміст. Поняття правотворчої ініціативи, суб'єкти, порядок і спосіб її подання. Суб'єкти розроблення проекту нормативно-правового акта й етапи здійснення. Оцінка впливу проекту нормативно-правового акта на суспільні відносини та зміст пояснювальної записки, в якій викладені результати такої оцінки.

Поняття техніки нормопроекткування. Структура нормативно-правового акта (первинного закону, кодексу, закону про внесення змін, закону про затвердження та про схвалення, підзаконного нормативно-правового акта).

Позначення структурних елементів нормативно-правового акта. Вимоги до змісту нормативно-правового акта. Мова і стиль нормативно-правового акта. Реквізити нормативно-правового акта. Назва нормативно-правового акта, його преамбула, перехідні та прикінцеві положення. Додаток до нормативно-правового акта і його зміст. Внесення змін до нормативно-правового акта.

Розгляд і прийняття (видання) проекту нормативно-правового

акта. Подання суб'єктом правотворчої ініціативи проєкту нормативно-правового акта та супровідних документів. Експертиза проєкту нормативно-правового акта. Публічні консультації щодо проєкту нормативно-правового акта. Порядок розгляду проєкту і прийняття (видання) нормативно-правового акта. Підписання прийнятого (виданого) нормативно-правового акта.

Доведення нормативно-правового акта до відома населення та набрання ним чинності. Шляхи доведення до відома населення нормативно-правових актів після їх прийняття (видання) і підписання: офіційне оприлюднення; опублікування в офіційних друкованих виданнях суб'єктів правотворчої діяльності; розміщення на офіційних вебсайтах суб'єктів правотворчої діяльності; оголошення у медіа; оприлюднення в інший спосіб, встановлений законом. Оригінал та консолідований текст нормативно-правового акта.

Зміст державної реєстрації підзаконних нормативно-правових актів та порядок її проведення. Юридичні наслідки не включення підзаконних нормативно-правових актів до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів.

Основні поняття, терміни та категорії до засвоєння: юридичний процес, правотворчий процес, законотворчий процес, законодавчий процес, законодавчий конституційний процес, правозастосовний процес, правоінтерпретаційний процес, стадія правотворчого процесу, планування правотворчої діяльності, документи публічної політики, аналітичні документи публічної політики, зелена книга, оцінка впливу, біла книга, концепція проєкту нормативно-правового акта, прогнозні документи публічної політики, наукова концепція розвитку законодавства України. Програмні документи публічної політики, поточне і перспективне планування правотворчої діяльності, підготовка проєкту нормативно-правового акта, концепція проєкту нормативно-правового акта, правотворча ініціатива, суб'єкти правотворчої ініціативи, техніка нормопроекування, структура нормативно-правового акта, мова і стиль нормативно-правового акта, реквізити нормативно-правового акта. назва нормативно-правового акта, преамбула нормативно-правового акта, перехідні та прикінцеві положення нормативно-правового акта, додаток до нормативно-правового акта, внесення змін до нормативно-правового акта, розгляд і прийняття (видання) проєкту нормативно-правового акта, експертиза проєкту нормативно-правового акта, публічні консультації щодо проєкту нормативно-правового акта, розгляд проєкту і прийняття

(видання) нормативно-правового акта, підписання прийнятого (виданого) нормативно-правового акта, офіційне оприлюднення нормативно-правового акта, оригінал нормативно-правового акта, консолідований текст нормативно-правового акта, державна реєстрація підзаконного нормативно-правового акта, Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів.

Тестові завдання до теми 3

1. Зміст якої загальнотеоретичної категорії розкриває таке судження про однойменне явище правової дійсності: «Регламентована нормами процесуального права послідовна динамічна діяльність органів публічної влади, їх посадових осіб, а також заінтересованих суб'єктів права, що має комплексний характер та спрямована на досягнення юридично значущого результату»:

- а) юридичний процес;
- б) правотворчий процес;
- в) правозастосовний процес;
- г) правоінтерпретаційний процес?

2. Якому поняттю відповідає таке визначення: «Суворо регламентована процедура здійснення права правотворчої ініціативи, розгляду, прийняття, підписання, офіційного опублікування й набрання чинності законами й іншими нормативно-правовими актами»:

- а) правотворчий процес;
- б) правоустановчий процес;
- в) правозастосовний процес;
- г) правоінтерпретаційний процес?

3. Які структурні елементи, на думку Д. Слинька, становлять внутрішню будову юридичного процесу:

- а) провадження, процесуальні норми, етапи та процесуальні дії;
- б) провадження, стадії, етапи та процесуальні дії;
- в) провадження, процесуальні правовідносини, етапи та процесуальні дії;
- г) провадження, процесуальні акти, етапи та процесуальні дії?

4. Зміст якої загальнотеоретичної категорії розкриває таке судження про однойменне явище правової дійсності: «Сукупність дій (операцій), які здійснюються в процесі переведення закономірностей суспільного розвитку на мову юридичних принципів і норм та об'єднані певною проміжною метою»:

- а) стадія правотворчого процесу;
- б) стадія правороз'яснювального процесу;
- в) стадія правоустановчого процесу;
- г) стадія правозастосовного процесу?

5. Розмістіть у правильній послідовності основні стадії правотворчого процесу:

- 1) правотворча ініціатива;
 - 2) прийняття нормативно-правового акта;
 - 3) підготовка проєкту нормативно-правового акта;
 - 4) офіційне оприлюднення нормативно-правового акта:
- а) 1, 3, 2, 4;
 - б) 4, 2, 1, 3;
 - в) 3, 1, 4, 2;
 - г) 1, 3, 4, 2.

6. Документи, що готуються з метою ефективного формування, розроблення та оцінки державної (в тому числі державної регіональної) та місцевої політики, щоб вона досягала своїх цілей у найбільш ефективний та результативний спосіб, у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX визнаються:

- а) документами публічної політики;
- б) документами державної політики;
- в) документами регіональної політики;
- г) документами внутрішньої політики.

7. Із наведеного переліку видів юридичних документів виберіть той, який розробляють з метою визначення проблем, що наявні у суспільних відносинах, оптимальних способів їх вирішення, а також прогнозування перспективного розвитку правового регулювання суспільних відносин:

- а) документи публічної політики;
- б) документи державної політики;
- в) документи регіональної політики;

г) документи внутрішньої політики.

8. Документами публічної політики у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX є:

а) аналітичні документи публічної політики, перспективні документи публічної політики та прогностичні документи публічної політики;

б) аналітичні документи публічної політики, прогностичні документи публічної політики та програмні документи публічної політики;

в) аналітичні документи публічної політики, поточні документи публічної політики та програмні документи публічної політики;

г) аналітичні документи публічної політики, поточні документи публічної політики та перспективні документи публічної політики.

9. Аналітичними документами публічної політики в розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX є:

а) зелена книга, червона книга, біла книга та концепція проекту нормативно-правового акта;

б) зелена книга, червона книга, біла книга та оцінка впливу;

в) зелена книга, оцінка впливу, біла книга та концепція проекту нормативно-правового акта;

г) зелена книга, червона книга, біла книга та синя книга.

10. Аналітичний документ публічної політики, що розробляється з метою визначення та детального опису проблеми, яка наявна у суспільних відносинах та потребує вирішення, а також для надання можливості заінтересованим особам надати свої пропозиції щодо способів вирішення такої проблеми у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX визнається:

а) концепцією проекту нормативно-правового акта;

б) оцінкою впливу;

в) зеленою книгою;

г) білою книгою.

11. Яку назву в Законі України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX отримав аналітичний документ публічної політики, що розробляється з урахуванням зеленої книги та проведених публічних консультацій, в якому визначаються варіанти вирішення проблеми, що наявна у суспільних відносинах, та оцінюється

вплив кожного з варіантів на суспільство та (або) на окремі соціальні групи, сектори чи галузі, а також соціальні, правові, політичні, економічні, екологічні, адміністративні та (або) інші можливі наслідки:

- а) концепція проєкту нормативно-правового акта;
- б) оцінка впливу;
- в) червона книга;
- г) біла книга?

12. Аналітичний документ публічної політики, в якому на основі оцінки впливу та вибраного оптимального варіанта вирішення проблеми, що наявна у суспільних відносинах, визначається стратегія її вирішення шляхом розроблення відповідного законопроєкту, викладаються його основні положення, у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX є:

- а) концепцією проєкту нормативно-правового акта;
- б) зеленою книгою;
- в) червоною книгою;
- г) білою книгою.

13. Яку назву в Законі України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX отримав аналітичний документ публічної політики, що містить вибраний підхід до регулювання суспільних відносин, мету і завдання правового регулювання, обґрунтування необхідності прийняття нормативно-правового акта, описує нові права і обов'язки учасників суспільних відносин (зміну прав і обов'язків учасників суспільних відносин), а також прогнозовані соціально-економічні та інші наслідки його реалізації:

- а) концепція проєкту нормативно-правового акта;
- б) зелена книга;
- в) червона книга;
- г) біла книга?

14. Документи, що розробляються з метою визначення перспективного правового регулювання суспільних відносин, підвищення ефективності планування правотворчої діяльності, уніфікації та систематизації законодавства України, в розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX є:

- а) аналітичними документами публічної політики;
- б) прогнозними документами публічної політики;

- в) перспективними документами публічної політики;
- г) програмними документами публічної політики.

15. Закон України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX визначає, що у документах юридичного прогнозування відображаються:

- а) тенденції розвитку сучасної правової системи;
- б) закономірності розвитку сучасної правової системи;
- в) шляхи розвитку сучасної правової системи;
- г) перспективи розвитку сучасної правової системи.

16. Закон України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX визначає, що у документах юридичного прогнозування відображаються:

- а) соціальні потреби, публічні інтереси та суспільні відносини, що потребують врегулювання шляхом правотворчої діяльності;
- б) соціальні потреби, приватні інтереси та суспільні відносини, що потребують врегулювання шляхом правотворчої діяльності;
- в) соціальні потреби, публічні інтереси та суспільні відносини, що потребують врегулювання шляхом правозастосовної діяльності;
- г) соціальні потреби, приватні інтереси та суспільні відносини, що потребують врегулювання шляхом правозастосовної діяльності.

17. Закон України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX визначає, що у документах юридичного прогнозування відображаються:

- а) сучасні форми і методи правового регулювання суспільних відносин;
- б) новітні форми і методи правового регулювання суспільних відносин;
- в) перспективні форми і методи правового регулювання суспільних відносин;
- г) усталені форми і методи правового регулювання суспільних відносин.

18. Закон України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX визначає, що у документах юридичного прогнозування відображаються:

- а) оцінка впливу на суспільні відносини наявного правового регулювання;

б) оцінка впливу на суспільні відносини експериментального правового регулювання;

в) оцінка впливу на суспільні відносини оновленого правового регулювання;

г) оцінка впливу на суспільні відносини запропонованого правового регулювання.

19. Яку назву в Законі України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX отримав документ юридичного прогнозування рекомендаційного характеру, в якому на теоретико-емпіричній основі здійснюється системне прогнозування розвитку законодавства України, його окремих сфер, галузей та напрямів:

а) Наукова доктрина розвитку законодавства України;

б) Наукова концепція розвитку законодавства України;

в) Наукова стратегія розвитку законодавства України;

г) Наукова перспектива розвитку законодавства України?

20. Відповідно до вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX розроблення Наукової концепції розвитку законодавства України здійснюється:

а) один раз на три роки Національною академією наук України;

б) один раз на три роки Інститутом Законодавства Верховної Ради України;

в) один раз на п'ять років Національною академією наук України;

г) один раз на п'ять років Інститутом Законодавства Верховної Ради України.

21. До якого органу публічної влади надсилається Наукова концепція розвитку законодавства України для її врахування під час планування правотворчої діяльності:

а) Верховної Ради України;

б) Кабінету Міністрів України;

в) Президента України;

г) Міністерства юстиції України?

22. Документи програмно-цільового характеру, в яких відображаються пріоритетні напрями розвитку публічної політики, визначаються та обґрунтовуються стратегічні цілі публічної політики, в розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX є:

- а) аналітичними документами публічної політики;
- б) прогнозними документами публічної політики;
- в) перспективними документами публічної політики;
- г) програмними документами публічної політики.

23. Відповідно до п. 1 ч. 2 ст. 23 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX програмний документ публічної політики приймається, видається або укладається у формі:

- а) встановленій Конституцією України та (або) законом;
- б) встановленій Конституцією України та (або) указом;
- в) встановленій Конституцією України та (або) постановою;
- г) встановленій Конституцією України та (або) наказом.

24. У якій юридичній формі приймається, видається або укладається програмний документ публічної політики для розроблення документів прогнозування розвитку країни, окремого виду суспільних відносин на довготривалий період та способів досягнення поставленої мети:

- а) доктрини або програми;
- б) доктрини або стратегії;
- в) доктрини або плану;
- г) доктрини або концепції?

25. У якій юридичній формі приймається, видається або укладається програмний документ публічної політики для розроблення послідовності реалізації заходів, необхідних для досягнення поставленої мети:

- а) доктрини або програми;
- б) доктрини або стратегії;
- в) програми або плану;
- г) доктрини або плану?

26. У якій із наведених нижче юридичних форм приймається, видається або укладається народними депутатами України програмний документ публічної політики:

- а) Закон;
- б) Постанова;
- в) Декларація;
- г) Коаліційна угода?

27. На який строк відповідно до вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX суб'єктами правотворчої діяльності здійснюється її поточне планування з метою забезпечення прогнозованого розвитку публічної політики, єдності, безперервності процесу підготовки та прийняття (видання) нормативно-правових актів, узгодженої правотворчої діяльності шляхом прийняття відповідних документів?

- а) до 1 року;
- б) до 2 років;
- в) понад 1 рік;
- г) понад 2 роки?

28. На який строк відповідно до вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX суб'єктами правотворчої діяльності здійснюється її перспективне планування з метою забезпечення прогнозованого розвитку публічної політики, єдності, безперервності процесу підготовки та прийняття (видання) нормативно-правових актів, узгодженої правотворчої діяльності шляхом прийняття відповідних документів:

- а) до 12 місяців (один рік);
- б) до 24 місяців (двох років);
- в) понад 6 місяців (півроку);
- г) понад 12 місяців (понад один рік)?

29. Невід'ємною складовою Програми діяльності Кабінету Міністрів України є:

- а) повний перелік проєктів законів, що повинні бути ним розроблені на її виконання;
- б) орієнтовний перелік проєктів законів, що повинні бути ним розроблені на її виконання;
- в) типовий перелік проєктів законів, що повинні бути ним розроблені на її виконання;
- г) інноваційний перелік проєктів законів, що повинні бути ним розроблені на її виконання.

30. Коли Український Парламент з метою забезпечення поточного планування правотворчої діяльності повинен затверджувати план законопроектної роботи Верховної Ради України на поточний рік, що містить період двох наступних чергових сесій:

- а) у січні, наприкінці чергової сесії;

- б) у лютому, на початку нової сесії;
- в) у серпні, наприкінці чергової сесії;
- г) у вересні, на початку нової сесії?

31. З метою забезпечення одночасного набрання чинності законами та необхідними для їх реалізації підзаконними нормативно-правовими актами планування розроблення підзаконних нормативно-правових актів здійснюється з урахуванням:

- а) Коаліційної угоди;
- б) Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на відповідний рік;
- в) Програми діяльності Кабінету Міністрів України;
- г) Наукової концепції розвитку законодавства України.

32. Імперативну вимогу розроблення концепції проекту яких нормативно-правових актів містить Закон України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) кодексу або закону України про внесення змін до кодексу;
- б) кодексу або закону України про надання згоди Верховною Радою України на обов'язковість або денонсацію міжнародного договору України;
- в) кодексу або первинного закону;
- г) кодексу або закону України про затвердження?

33. Із наведеного нижче переліку виберіть концепцію проекту нормативно-правового акта, розроблення якої не обов'язкове і здійснюється за рішенням суб'єкта правотворчої діяльності:

- а) концепція проекту Кримінального кодексу України;
- б) концепція проекту Закону України «Про Національну поліцію»;
- в) концепція Закону України «Про правові акти»;
- г) концепція Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України».

34. Результати яких саме аналітичних досліджень, проведених суб'єктом правотворчої ініціативи, викладаються в концепції проекту нормативно-правового акта відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) аналіз відповідних суспільних відносин та стану їх правового регулювання із зазначенням переліку нормативно-правових актів, якими здійснюється їх правове регулювання;

б) аналіз усталених суспільних відносин та стану їх правового регулювання із зазначенням переліку нормативно-правових актів, якими здійснюється їх правове регулювання;

в) аналіз нових суспільних відносин та стану їх правового регулювання із зазначенням переліку нормативно-правових актів, якими здійснюється їх правове регулювання;

г) аналіз відживаючих суспільних відносин та стану їх правового регулювання із зазначенням переліку нормативно-правових актів, якими здійснюється їх правове регулювання?

35. Згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX у концепції проєкту нормативно-правового акта викладаються результати проведених суб'єктом правотворчої ініціативи необхідних аналітичних досліджень щодо:

а) обґрунтування важливості та підстав розроблення проєкту нормативно-правового акта;

б) обґрунтування необхідності та підстав розроблення проєкту нормативно-правового акта;

в) обґрунтування актуальності та підстав розроблення проєкту нормативно-правового акта;

г) обґрунтування своєчасності та підстав розроблення проєкту нормативно-правового акта.

36. Відповідно до вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX у концепції проєкту нормативно-правового акта викладаються результати проведених суб'єктом правотворчої ініціативи необхідних аналітичних досліджень, а саме:

а) дослідження необхідності врегулювання відповідних суспільних відносин без прийняття (видання) нормативно-правового акта;

б) дослідження важливості врегулювання відповідних суспільних відносин без прийняття (видання) нормативно-правового акта;

в) дослідження можливості врегулювання відповідних суспільних відносин без прийняття (видання) нормативно-правового акта;

г) дослідження своєчасності врегулювання відповідних суспільних відносин без прийняття (видання) нормативно-правового акта.

37. Згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ у концепції проєкту нормативно-правового акта викладаються результати проведених суб'єктом правотворчої ініціативи необхідних аналітичних досліджень щодо:

а) визначення мети проєкту нормативно-правового акта, предмета правового регулювання, сучасних правових механізмів реалізації нормативно-правового акта з обґрунтуванням їх ефективності;

б) визначення мети проєкту нормативно-правового акта, предмета правового регулювання, дієвих правових механізмів реалізації нормативно-правового акта з обґрунтуванням їх ефективності;

в) визначення мети проєкту нормативно-правового акта, об'єкта правового регулювання, основних правових механізмів реалізації нормативно-правового акта з обґрунтуванням їх ефективності;

г) визначення мети проєкту нормативно-правового акта, предмета правового регулювання, основних правових механізмів реалізації нормативно-правового акта з обґрунтуванням їх ефективності.

38. Відповідно до вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ у концепції проєкту нормативно-правового акта викладаються результати проведених суб'єктом правотворчої ініціативи необхідних аналітичних досліджень, а саме:

а) результати важливих фінансово-економічних розрахунків відповідно до законодавства України, якщо прийняття (видання) нормативно-правового акта призведе до зменшення надходжень та (або) збільшення витрат бюджету;

б) результати необхідних фінансово-економічних розрахунків відповідно до законодавства України, якщо прийняття (видання) нормативно-правового акта призведе до зменшення надходжень та (або) збільшення витрат бюджету;

в) результати точних фінансово-економічних розрахунків відповідно до законодавства України, якщо прийняття (видання) нормативно-правового акта призведе до зменшення надходжень та (або) збільшення витрат бюджету;

г) результати актуальних фінансово-економічних розрахунків відповідно до законодавства України, якщо прийняття (видання) нормативно-правового акта призведе до зменшення надходжень та (або) збільшення витрат бюджету.

39. Згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX у концепції проєкту нормативно-правового акта викладаються результати проведених суб'єктом правотворчої ініціативи необхідних аналітичних досліджень, а саме:

- а) результати публічних консультацій (у разі їх проведення);
- б) результати приватних консультацій (у разі їх проведення);
- в) результати наукових консультацій (у разі їх проведення);
- г) результати юридичних консультацій (у разі їх проведення).

40. Відповідно до вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX у концепції проєкту нормативно-правового акта викладаються результати проведених суб'єктом правотворчої ініціативи необхідних аналітичних досліджень, а саме:

а) правові заходи щодо підготовки проєкту нормативно-правового акта та його реалізації після прийняття (видання), у тому числі визначення переліку нормативно-правових актів, прийняття яких або зміни до яких необхідні для реалізації його положень;

б) освітні заходи щодо підготовки проєкту нормативно-правового акта та його реалізації після прийняття (видання), у тому числі визначення переліку нормативно-правових актів, прийняття яких або зміни до яких необхідні для реалізації його положень;

в) організаційні заходи щодо підготовки проєкту нормативно-правового акта та його реалізації після прийняття (видання), у тому числі визначення переліку нормативно-правових актів, прийняття яких або зміни до яких необхідні для реалізації його положень;

г) технічні заходи щодо підготовки проєкту нормативно-правового акта та його реалізації після прийняття (видання), у тому числі визначення переліку нормативно-правових актів, прийняття яких або зміни до яких необхідні для реалізації його положень.

41. Згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX у концепції проєкту нормативно-правового акта викладаються результати проведених суб'єктом правотворчої ініціативи необхідних аналітичних досліджень, а саме:

а) точна структура проєкту нормативно-правового акта, зміст його основних положень;

б) необхідна структура проєкту нормативно-правового акта, зміст його основних положень;

в) типова структура проєкту нормативно-правового акта, зміст

його основних положень;

г) орієнтовна структура проєкту нормативно-правового акта, зміст його основних положень.

42. Редакція ч. 1 ст. 31 Закону України «Про правотворчу діяльність»: «... – це сукупність техніко-правових засобів, способів, прийомів та методів, за допомогою яких створюється проєкт нормативно-правового акта».

Зміст якого поняття загальної теорії права розкриває дефінітивна норма права, закріплена в ч. 1 ст. 31 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) техніка нормопроектування;
- б) техніка правозастосування;
- в) техніка правоінтерпретаційної діяльності;
- г) юридична техніка?

43. Яке з наведених нижче суджень узгоджується із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX в частині розробки рекомендацій щодо застосування загальних правил техніки нормопроектування:

а) Міністерство освіти і науки розробляє рекомендації щодо застосування загальних правил техніки нормопроектування. Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України можуть видавати рекомендації щодо особливостей техніки нормопроектування нормативно-правових актів, що ними приймаються (видаються);

б) Міністерство внутрішніх справ розробляє рекомендації щодо застосування загальних правил техніки нормопроектування. Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України можуть видавати рекомендації щодо особливостей техніки нормопроектування нормативно-правових актів, що ними приймаються (видаються);

в) Міністерство цифрової трансформації України забезпечує формування державної правової політики, розробляє рекомендації щодо застосування загальних правил техніки нормопроектування. Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України можуть видавати рекомендації щодо особливостей техніки нормопроектування нормативно-правових актів, що ними приймаються (видаються);

г) Міністерство, що забезпечує формування державної правової політики, розробляє рекомендації щодо застосування загальних правил техніки нормопроектування. Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України можуть видавати рекомендації

щодо особливостей техніки нормопроєктування нормативно-правових актів, що ними приймаються (видаються)?

44. Із наведеного переліку окремих ознак виберіть ті, за якими залежно від предмета правового регулювання нормативно-правового акта, обсягів та характеру його положень, як правило, групуються норми права в його тексті:

а) 1) перехідні положення (визначення термінів, предмет регулювання, сфера дії, інші норми права, важливі для розуміння змісту всього нормативно-правового акта); 2) права та обов'язки суб'єктів, на яких поширюватиметься дія нормативно-правового акта; 3) положення щодо обсягу повноважень органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, що будуть впроваджувати нормативно-правовий акт;

б) 1) загальні положення (визначення термінів, предмет регулювання, сфера дії, інші норми права, важливі для розуміння змісту всього нормативно-правового акта); 2) права та обов'язки суб'єктів, на яких поширюватиметься дія нормативно-правового акта; 3) положення щодо обсягу повноважень органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, що будуть впроваджувати нормативно-правовий акт;

в) 1) прикінцеві положення (визначення термінів, предмет регулювання, сфера дії, інші норми права, важливі для розуміння змісту всього нормативно-правового акта); 2) права та обов'язки суб'єктів, на яких поширюватиметься дія нормативно-правового акта; 3) положення щодо обсягу повноважень органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, що будуть впроваджувати нормативно-правовий акт;

г) 1) важливі положення (визначення термінів, предмет регулювання, сфера дії, інші норми права, важливі для розуміння змісту всього нормативно-правового акта); 2) права та обов'язки суб'єктів, на яких поширюватиметься дія нормативно-правового акта; 3) положення щодо обсягу повноважень органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, що будуть впроваджувати нормативно-правовий акт.

45. Що з нижченаведеного не належить до переліку окремих ознак, за якими залежно від предмета правового регулювання нормативно-правового акта, обсягів та характеру його положень, як правило, групуються норми права в його тексті:

а) порядок фінансування впровадження нормативно-правового акта;

б) порядок вирішення спорів, що можуть виникнути у процесі впровадження нормативно-правового акта, та відповідальність за порушення вимог нормативно-правового акта (для первинних законів, кодексів);

в) порядок введення в дію нормативно-правового акта;

г) порядок призупинення дії нормативно-правового акта?

46. Сукупність яких положень містить у собі порядок введення в дію нормативно-правового акта, передбачений Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) про порядок переходу від ретроспективного до перспективного регулювання, передбаченого нормативно-правовим актом (перехідні положення нормативно-правового акта); набрання ним чинності, внесення змін до чинних нормативно-правових актів, а також втрату чинності нормативно-правовими актами або їхніми окремими структурними елементами (прикінцеві положення нормативно-правового акта);

б) про порядок переходу від існуючого регулювання до регулювання, передбаченого нормативно-правовим актом (перехідні положення нормативно-правового акта); набрання ним чинності, внесення змін до чинних нормативно-правових актів, а також втрату чинності нормативно-правовими актами або їхніми окремими структурними елементами (прикінцеві положення нормативно-правового акта);

в) про порядок переходу від старого регулювання до нового, передбаченого нормативно-правовим актом (перехідні положення нормативно-правового акта); набрання ним чинності, внесення змін до чинних нормативно-правових актів, а також втрату чинності нормативно-правовими актами або їхніми окремими структурними елементами (прикінцеві положення нормативно-правового акта);

г) про порядок переходу від законодавчого регулювання до підзаконного, передбаченого нормативно-правовим актом (перехідні положення нормативно-правового акта); набрання ним чинності, внесення змін до чинних нормативно-правових актів, а також втрату

чинності нормативно-правовими актами або їхніми окремими структурними елементами (прикінцеві положення нормативно-правового акта).

47. Як групуються та розподіляються норми права у нормативно-правовому акті:

а) норми права у нормативно-правовому акті групуються за відмінними ознаками та розподіляються між його структурними елементами;

б) норми права у нормативно-правовому акті групуються за специфічними ознаками та розподіляються між його структурними елементами;

в) норми права у нормативно-правовому акті групуються за суттєвими ознаками та розподіляються між його структурними елементами;

г) норми права у нормативно-правовому акті групуються за спільними ознаками та розподіляються між його структурними елементами?

48. Із наведеного переліку суджень виберіть те, що НЕ узгоджується з положеннями Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ у частині вимог, яким має відповідати використання у статтях (для законів) та пунктах (для підзаконних нормативно-правових актів) рубрик нижчого рівня (пункт 4 частини другої, пункт 4 частини сьомої статті 32 цього закону):

а) усі пункти та підпункти повинні мати відмінні характеристики;

б) вступний абзац має узгоджуватися з кожним пунктом (підпунктом) і разом становити одне зрозуміле речення;

в) нумерація кожного пункту (підпункту) має бути послідовною (наростаючим підсумком);

г) пункти та підпункти мають містити положення, що стосуються виключно переліку споріднених положень.

49. Як згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ має здійснюватися використання у структурних елементах нормативно-правового акта рубрик нижчого рівня:

а) спеціалізовано по всьому тексту нормативно-правового акта;

б) уніфіковано по всьому тексту нормативно-правового акта;

в) акцентовано по всьому тексту нормативно-правового акта;

г) системно по всьому тексту нормативно-правового акта?

50. *Із урахуванням чого мають викладатися норми права, які змінюють нормативно-правовий акт:*

- а) його змісту;
- б) його галузевої належності;
- в) його юридичної сили;
- г) його структури?

51. *Яку назву повинні мати такі структурні елементи нормативно-правового акта: розділи, підрозділи, глави, параграфи, підрозділи параграфів і статті первинного закону; кодекси; а також розділи, підрозділи та параграфи підзаконного нормативно-правового акта згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:*

- а) повну та чітко сформульовану назву;
- б) достатньо повну та зрозумілу назву;
- в) коротку та чітко сформульовану назву;
- г) по змозі коротку та достатньо зрозумілу назву?

52. *Які вимоги передбачені Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ до нумерації книг, частин, розділів, глав і статей:*

а) нумерація книг, частин, розділів, глав і статей є наскрізною та не змінюється при подальшому внесенні змін до нормативно-правового акта;

б) нумерація книг, частин, розділів, глав і статей є послідовною та не змінюється при подальшому внесенні змін до нормативно-правового акта;

в) нумерація книг, частин, розділів, глав і статей є наскрізною та змінюється при подальшому внесенні змін до нормативно-правового акта;

г) нумерація книг, частин, розділів, глав і статей є системною та змінюється при подальшому внесенні змін до нормативно-правового акта?

53. *Що згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ має забезпечувати нумерація структурних елементів нормативно-правового акта:*

- а) внутрішню побудову, а також чіткість і зрозумілість структури

нормативно-правового акта;

б) логічну побудову, а також чіткість і зрозумілість структури нормативно-правового акта;

в) сучасну побудову, а також чіткість і зрозумілість структури нормативно-правового акта;

г) необхідну побудову, а також чіткість і зрозумілість структури нормативно-правового акта?

54. Як згідно із вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX нумеруються структурні елементи нормативно-правового акта:

а) 1) книги – числівником, що наводиться словом; частини – словами «загальна» та «особлива»; 2) розділи – римськими цифрами; 3) глави, підрозділи, параграфи, підрозділи параграфів, статті, частини статті – арабськими цифрами; 4) пункти – арабськими цифрами з дужкою; 5) підпункти – буквами українського алфавіту з дужкою; 6) підпункти підпунктів, абзаци частин – починаються з абзацного відступу без позначення цифрою чи буквою;

б) 1) книги – числівником, що наводиться словом; частини – словами «загальна» та «спеціальна»; 2) розділи – арабськими цифрами; 3) глави, підрозділи, параграфи, підрозділи параграфів, статті, частини статті – римськими цифрами; 4) пункти – арабськими цифрами з дужкою; 5) підпункти – буквами українського алфавіту з дужкою; 6) підпункти підпунктів, абзаци частин – починаються з абзацного відступу без позначення цифрою чи буквою;

в) 1) книги – числівником, що наводиться словом; частини – словами «загальна» та «спеціальна»; 2) розділи – римськими цифрами; 3) глави, підрозділи, параграфи, підрозділи параграфів, статті, частини статті – арабськими цифрами; 4) пункти – арабськими цифрами з дужкою; 5) підпункти – буквами англійського алфавіту з дужкою; 6) підпункти підпунктів, абзаци частин – починаються з абзацного відступу без позначення цифрою чи буквою;

г) 1) книги – числівником, що наводиться словом; частини – словами «загальна» та «спеціальна»; 2) розділи – римськими цифрами; 3) глави, підрозділи, параграфи, підрозділи параграфів, статті, частини статті – арабськими цифрами; 4) пункти – арабськими цифрами з дужкою; 5) підпункти – буквами українського алфавіту з дужкою; 6) підпункти підпунктів, абзаци частин – починаються з абзацного відступу без позначення цифрою чи буквою?

55. *Із наведеного переліку скорочень виберіть ті, які згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ можуть використовуватися для письмового посилання на структурний елемент нормативно-правового акта:*

а) 1) книга – кн.; 2) розділ – розд.; 3) глава – гл.; 4) підрозділ – підрозд.; 5) параграф – §; 6) підрозділ параграфа – підрозд. §; 7) стаття – ст.; 8) частина – ч.; 9) пункт – п.; 10) підпункт – пп.; 11) абзац – абз.;

б) 1) книга – кн.; 2) розділ – роз.; 3) глава – гл.; 4) підрозділ – підрозд.; 5) параграф – §; 6) підрозділ параграфа – підрозд. §; 7) стаття – ст.; 8) частина – ч.; 9) пункт – п.; 10) підпункт – пп.; 11) абзац – абз.;

в) 1) книга – кн.; 2) розділ – розд.; 3) глава – гл.; 4) підрозділ – підроз.; 5) параграф – §; 6) підрозділ параграфа – підрозд. §; 7) стаття – ст.; 8) частина – ч.; 9) пункт – п.; 10) підпункт – пп.; 11) абзац – абз.;

г) 1) книга – кн.; 2) розділ – розд.; 3) глава – гл.; 4) підрозділ – підрозд.; 5) параграф – §; 6) підрозділ параграфа – підрозд. §; 7) стаття – ст.; 8) частина – час.; 9) пункт – п.; 10) підпункт – пп.; 11) абзац – абз.

56. *Із наведеного переліку вимог до норм права, що містяться у нормативно-правовому акті, виберіть ті, які відповідають Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:*

а) 1) однозначності їх розуміння (ясність, точність, доступність для розуміння та реалізації); 2) непередбачуваності (не прогнозованості) результатів їх реалізації; 3) їх відповідності нормативно-правовим актам вищої юридичної сили та узгодженості з нормативно-правовими актами рівної юридичної сили; 4) уніфікованості вжитої в них термінології; 5) спорідненості та логічної послідовності їх викладення;

б) 1) однозначності їх розуміння (ясність, точність, доступність для розуміння та реалізації); 2) передбачуваності (прогнозованості) результатів їх реалізації; 3) їх відповідності нормативно-правовим актам нижчої юридичної сили та узгодженості з нормативно-правовими актами рівної юридичної сили; 4) уніфікованості вжитої в них термінології; 5) спорідненості та логічної послідовності їх викладення;

в) 1) однозначності їх розуміння (ясність, точність, доступність для розуміння та реалізації); 2) передбачуваності (прогнозованості) результатів їх реалізації; 3) їх відповідності нормативно-правовим актам вищої юридичної сили та узгодженості з нормативно-правовими актами рівної юридичної сили; 4) уніфікованості вжитої в них термінології; 5) спорідненості та логічної послідовності їх викладення;

г) 1) однозначності їх розуміння (ясність, точність, доступність для розуміння та реалізації); 2) передбачуваності (прогнозованості)

результатів їх реалізації; 3) їх відповідності нормативно-правовим актам вищої юридичної сили та узгодженості з нормативно-правовими актами рівної юридичної сили; 4) універсальності вжитої в них термінології; 5) спорідненості та логічної послідовності їх викладення.

57. Що передбачає вимога спорідненості та логічної послідовності викладення норм права у нормативно-правовому акті згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) 1) до нормативно-правового акта включаються всі норми права, що стосуються предмета регулювання; 2) норми права викладаються, як правило, у хронологічній послідовності розвитку процесів у межах відповідних суспільних відносин; 3) норми права викладаються у нормативно-правовому акті послідовно та взаємоузгоджено (кожна наступна норма права повинна несуперечливо впливати з попередньої);

б) 1) до нормативно-правового акта включаються лише ті норми права, що стосуються його предмета регулювання; 2) норми права викладаються, як правило, у правильній послідовності розвитку процесів у межах відповідних суспільних відносин; 3) норми права викладаються у нормативно-правовому акті послідовно та взаємоузгоджено (кожна наступна норма права повинна несуперечливо впливати з попередньої);

в) 1) до нормативно-правового акта включаються лише ті норми права, що стосуються його предмета регулювання; 2) норми права викладаються, як правило, у хронологічній послідовності розвитку процесів у межах відповідних суспільних відносин; 3) норми права викладаються у нормативно-правовому акті системно та взаємоузгоджено (кожна наступна норма права повинна несуперечливо впливати з попередньої);

г) 1) до нормативно-правового акта включаються лише ті норми права, що стосуються його предмета регулювання; 2) норми права викладаються, як правило, у хронологічній послідовності розвитку процесів у межах відповідних суспільних відносин; 3) норми права викладаються у нормативно-правовому акті послідовно та взаємоузгоджено (кожна наступна норма права повинна несуперечливо впливати з попередньої)?

58. *Із дотриманням яких зв'язків між структурними елементами нормативно-правового акта, у тому числі структурними елементами різних рівнів, здійснюється послідовність викладення норм права в нормативно-правовому акті:*

- а) генетичних;
- б) причинно-наслідкових;
- в) функціональних;
- г) комунікативних?

59. *Що передбачає вимога спорідненості та логічної послідовності викладення норм права у нормативно-правовому акті згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:*

а) 1) послідовність викладення норм права здійснюється з дотриманням генетичних зв'язків між структурними елементами нормативно-правового акта, у тому числі структурними елементами різних рівнів; 2) норми права загального характеру викладаються раніше, ніж спеціальні норми права; 3) винятки з правила викладаються після загального правила; 4) викладення норм права здійснюється з урахуванням коректного співвідношення цілого і його частини;

б) 1) послідовність викладення норм права здійснюється з дотриманням причинно-наслідкових зв'язків між структурними елементами нормативно-правового акта, у тому числі структурними елементами різних рівнів; 2) норми права загального характеру викладаються раніше, ніж спеціальні норми права; 3) винятки з правила викладаються після загального правила; 4) викладення норм права здійснюється з урахуванням коректного співвідношення цілого і його частини;

в) 1) послідовність викладення норм права здійснюється з дотриманням причинно-наслідкових зв'язків між структурними елементами нормативно-правового акта, у тому числі структурними елементами різних рівнів; 2) норми права загального характеру викладаються після спеціальних норм права; 3) винятки з правила викладаються після загального правила; 4) викладення норм права здійснюється з урахуванням коректного співвідношення цілого і його частини;

г) 1) послідовність викладення норм права здійснюється з дотриманням причинно-наслідкових зв'язків між структурними елементами нормативно-правового акта, у тому числі структурними елементами різних рівнів; 2) норми права загального характеру

викладаються раніше, ніж спеціальні норми права; 3) винятки з правила викладаються перед загальним правилом; 4) викладення норм права здійснюється з урахуванням коректного співвідношення цілого і його частини?

60. Якими повинні бути терміни та поняття, що вживаються у нормативно-правовому акті згідно з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) уніфікованими впродовж усього його тексту (без використання синонімів та словосполучень, що мають подібне лексичне значення);
- б) уніфікованими впродовж усього його тексту (з використанням синонімів та словосполучень, що мають подібне лексичне значення);
- в) коректними впродовж усього його тексту (без використання синонімів та словосполучень, що мають подібне лексичне значення);
- г) коректними впродовж усього його тексту (з використанням синонімів та словосполучень, що мають подібне лексичне значення).

61. Що, зокрема, означає уніфікованість термінів та понять, які вживаються в нормативно-правовому акті впродовж усього його тексту (без використання синонімів та словосполучень, що мають подібне лексичне значення) у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) 1) схожі слова чи словосполучення мають вживатися для позначення однакових термінів і понять та узгоджуватися з термінологією, що вживається в інших нормативно-правових актах, що регулюють відповідну сферу суспільних відносин; 2) для різних термінів та понять повинні вживатися відмінні слова чи словосполучення;

б) 1) споріднені слова чи словосполучення повинні вживатися для позначення однакових термінів і понять та узгоджуватися з термінологією, що вживається в інших нормативно-правових актах, що регулюють відповідну сферу суспільних відносин; 2) для різних термінів та понять повинні вживатися відмінні слова чи словосполучення;

в) 1) однакові слова чи словосполучення повинні вживатися для позначення однакових термінів і понять та узгоджуватися з термінологією, що вживається в інших нормативно-правових актах, що регулюють відповідну сферу суспільних відносин; 2) для різних термінів та понять повинні вживатися різні слова чи словосполучення;

г) 1) однокореневі слова чи словосполучення повинні вживатися

для позначення однакових термінів і понять та узгоджуватися з термінологією, що вживається в інших нормативно-правових актах, що регулюють відповідну сферу суспільних відносин; 2) для різних термінів та понять повинні вживатися різні слова чи словосполучення?

62. Яке з наведених нижче суджень не узгоджується з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ щодо змісту нормативно-правового акта:

а) нормативно-правовий акт не повинен охоплювати всю необхідну сферу його дії;

б) нормативно-правовий акт не повинен містити норм права, що не відповідають Конституції України та нормативно-правовим актам вищої юридичної сили та (або) не узгоджуються з нормами права нормативно-правових актів рівної юридичної сили (за винятком внесення змін до таких актів);

в) нормативно-правовий акт не повинен містити дублюючих норм права, а також не повторювати норм права іншого нормативно-правового акта;

г) нормативно-правовий акт не повинен містити норм права, що не узгоджуються між собою?

63. Якою мовою (мовами) відповідно до вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ повинен викладатися текст нормативно-правового акта:

а) державною та російською мовами;

б) державною та мовами національних меншин, які проживають в Україні; відповідно до стандартів української правничої термінології та українського правопису, затвердженого відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

в) англійською мовою;

г) державною мовою?

64. Що з наведеного нижче не характерно для офіційно-ділового стилю, що використовується для формулювання норм права у нормативно-правових актах:

а) нейтральність і стриманість, відсутність емоційної, експресивної, розмовної лексики та індивідуальних авторських рис;

б) використання віддієслівних іменників, безособових і наказових форм дієслова;

в) використання непрямого порядку слів у реченні;

г) використання прямого порядку слів у реченні?

65. Якими повинні бути терміни, що вживаються в тексті нормативно-правового акта, згідно з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) короткими, лексично правильно сформульованими, однозначними, зрозумілими;

б) складними, лексично правильно сформульованими, однозначними, зрозумілими;

в) короткими, лексично правильно сформульованими, багатозначними, зрозумілими;

г) складними, лексично правильно сформульованими, багатозначними, зрозумілими?

66. Якій термінології надається перевага в тексті нормативно-правового акта:

а) загальноживаній та (або) науковій термінології державної мови;

б) загальноживаній та (або) спеціальній термінології державної мови;

в) загальноживаній та (або) юридичній термінології державної мови;

г) загальноживаній та (або) специфічній термінології державної мови?

67. Використання яких слів (або термінів) не підлягає обмеженню під час формулювання норм права:

а) термінів, що позначають вузькоспеціальні поняття, крім випадків використання їх у сферах правового регулювання, в яких вони є професійно необхідними (з обов'язковим їх визначенням);

б) застарілих термінів, крім випадків необхідності забезпечення історико-правової відповідності, з обов'язковим уточненням їх сучасного значення;

в) іменників та займенників, що акцентують на гендерних відмінностях осіб;

г) запозичених іншомовних слів у разі, якщо в українській мові немає рівнозначних відповідників?

68. На основі аналізу норми права, закріпленої в ч. 1 ст. 37 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX, визначте, яку вимогу щодо використання термінів порушив суб'єкт законотворчості під час формулювання тексту цієї норми?

Редакція тексту норми права, закріпленої в ч. 1 ст. 37 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX: «Нормативно-правовий акт, у тому числі нормативно-правовий акт про внесення змін до інших нормативно-правових актів, повинен мати лаконічну назву, що відображає предмет його регулювання».

Обмеженому використанню під час формулювання норм права підлягають:

а) запозичені іншомовні слова у разі, якщо в українській мові наявні рівнозначні відповідники;

б) терміни, що позначають вузькоспеціальні поняття, крім випадків використання їх у сферах правового регулювання, в яких вони є професійно необхідними (з обов'язковим їх визначенням);

в) застарілі терміни, крім випадків необхідності забезпечення історико-правової відповідності, з обов'язковим уточненням їх сучасного значення;

г) іменники та займенники, що акцентують на гендерних відмінностях осіб.

69. З якою метою в Україні створюється Єдиний глосарій правових термінів згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) забезпечення уніфікованості термінології;

б) забезпечення доступності термінології;

в) забезпечення єдності термінології;

г) забезпечення коректності термінології?

70. Ким забезпечується наповнення, зберігання, обробка та використання Єдиного глосарія правових термінів відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) Міністерством юстиції України;

б) Міністерством освіти і науки України;

в) Кабінетом Міністрів України;

г) Інститутом законодавства Верховної Ради України?

71. Який правовий режим передбачено Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX для інформації з Єдиного глосарія правових термінів:

а) вона є закритою, обмежено доступною публічною інформацією у формі закритих даних, що надається безоплатно та підлягає оприлюдненню;

б) вона є закритою, обмежено доступною публічною інформацією у формі закритих даних, що надається платно та не підлягає оприлюдненню;

в) вона є відкритою, загальнодоступною публічною інформацією у формі відкритих даних, що надається безоплатно та підлягає оприлюдненню на офіційному вебсайті міністерства, що забезпечує формування державної правової політики;

г) вона є відкритою, загальнодоступною публічною інформацією у формі відкритих даних, що надається безплатно та підлягає оприлюдненню на офіційному вебсайті Кабінету Міністрів України?

72. Із наведеного переліку суджень про реквізити нормативно-правового акта виберіть те, що узгоджується з відповідними положеннями Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) нормативно-правовий акт містить такі реквізити: 1) зображення великого Державного Герба України; 2) повна назва суб'єкта правотворчої діяльності (крім законів), вид нормативно-правового акта, дата його прийняття (видання); 3) назва нормативно-правового акта; 4) текст нормативно-правового акта; 5) посада (пост), ім'я (прізвище, власне ім'я та по батькові (або ініціали імені та (або) по батькові), якщо інше не впливає із закону або звичаю національної меншини, до якої вона належить) уповноваженої на це Конституцією України та (або) законом посадової особи, яка підписала нормативно-правовий акт;

б) дата, номер нормативно-правового акта та номер державної реєстрації підзаконного нормативно-правового акта, якщо він підлягає такій реєстрації;

б) нормативно-правовий акт містить такі реквізити: 1) зображення малого Державного Герба України; 2) повна назва суб'єкта правотворчої діяльності (крім законів), вид нормативно-правового акта, дата його прийняття (видання); 3) назва нормативно-правового акта; 4) текст нормативно-правового акта; 5) посада (пост), ім'я (прізвище, власне ім'я та по батькові (або ініціали імені та (або) по батькові), якщо інше не впливає із закону або звичаю національної меншини, до якої

вона належить) уповноваженої на це Конституцією України та (або) законом посадової особи, яка підписала нормативно-правовий акт; б) дата, номер нормативно-правового акта та номер державної реєстрації підзаконного нормативно-правового акта, якщо він підлягає такій реєстрації;

в) нормативно-правовий акт містить такі реквізити: 1) зображення малого Державного Герба України; 2) повна назва суб'єкта правозастосовної діяльності (крім вироків), вид правозастосовного акта, дата його прийняття; 3) назва нормативно-правового акта; 4) текст нормативно-правового акта; 5) посада (пост), ім'я (прізвище, власне ім'я та по батькові (або ініціали імені та (або) по батькові), якщо інше не впливає із закону або звичаю національної меншини, до якої вона належить) уповноваженої на це Конституцією України та (або) законом посадової особи, яка підписала нормативно-правовий акт; б) дата, номер нормативно-правового акта та номер державної реєстрації підзаконного нормативно-правового акта, якщо він підлягає такій реєстрації;

г) нормативно-правовий акт містить такі реквізити: 1) зображення малого Державного Герба України; 2) повна назва суб'єкта правотворчої діяльності (крім законів), вид нормативно-правового акта, дата його прийняття (видання); 3) структура нормативно-правового акта; 4) текст нормативно-правового акта; 5) посада (пост), ім'я (прізвище, власне ім'я та по батькові (або ініціали імені та (або) по батькові), якщо інше не впливає із закону або звичаю національної меншини, до якої вона належить) уповноваженої на це Конституцією України та (або) законом посадової особи, яка підписала нормативно-правовий акт; б) дата, номер нормативно-правового акта та номер державної реєстрації підзаконного нормативно-правового акта, якщо він підлягає такій реєстрації.

73. Що з наведеного нижче не визнається реквізитом нормативно-правового акта у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) зображення малого Державного Герба України;
- б) повна назва суб'єкта правотворчої діяльності (крім законів), вид нормативно-правового акта, дата його прийняття (видання);
- в) назва нормативно-правового акта;
- г) форма нормативно-правового акта?

74. Яку назву повинен мати нормативно-правовий акт, у тому числі нормативно-правовий акт про внесення змін до інших нормативно-правових актів, відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) повну назву, що відображає предмет його регулювання;
- б) лаконічну назву, що відображає предмет його регулювання;
- в) розлогу назву, що відображає предмет його регулювання;
- г) коректну назву, що відображає предмет його регулювання?

75. Яку назву не може мати нормативно-правовий акт згідно з вимогою Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) назву, що збігається з назвою чинного нормативно-правового акта вищої або нижчої юридичної сили;
- б) назву, що збігається з назвою нормативно-правового акта вищої або нижчої юридичної сили, що втратив чинність;
- в) назву, що збігається з назвою чинного нормативно-правового акта вищої або рівної юридичної сили;
- г) назву, що збігається з назвою нормативно-правового акта вищої або рівної юридичної сили, що втратив чинність?

76. Редакція ч. 1 ст. 38 Закону України «Про правотворчу діяльність»: «... – це вступна частина нормативно-правового акта, в якій можуть визначатися передумова прийняття нормативно-правового акта, роз'яснюватися мета і підстава його прийняття, визначатися основні завдання, на виконання яких спрямована його дія, інші важливі для суб'єкта правотворчості обставини, що впливають на прийняття цього нормативно-правового акта».

Зміст якого поняття загальної теорії права розкриває дефінітивна норма права, закріплена в ч. 1 ст. 38 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) преамбула нормативно-правового акта;
- б) назва нормативно-правового акта;
- в) структура нормативно-правового акта;
- г) зміст нормативно-правового акта?

77. Чого не може містити преамбула нормативно-правового акта відповідно до вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) положень щодо передумов прийняття нормативно-правового

акта;

б) приписів, які роз'яснюють мету та підстави прийняття нормативно-правового акта;

в) положень, у яких визначаються основні завдання, на виконання яких спрямована дія нормативно-правового акта;

г) норм права, які становлять зміст нормативно-правового акта?

78. *Із наведеного переліку суджень, що відображають взаємозв'язок 1) преамбули та закону, як складного явища правової дійсності; а також 2) преамбули з офіційним тлумаченням та реалізацією приписів нормативно-правового акта, виберіть те, що узгоджується з положеннями Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:*

а) преамбула закону є невід'ємною частиною нормативно-правового акта, яка не враховується при офіційному тлумаченні та реалізації його норм;

б) преамбула закону є невід'ємною частиною нормативно-правового акта і враховується при офіційному тлумаченні та реалізації його норм;

в) преамбула закону не є частиною нормативно-правового акта і не враховується при офіційному тлумаченні та реалізації його норм;

г) преамбула закону не є частиною нормативно-правового акта, однак враховується при офіційному тлумаченні та реалізації його норм.

79. *Яка з наведених нижче обставин не вважається умовою для включення перехідних положень до нормативно-правового акта у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:*

а) реалізація нормативно-правового акта здійснюватиметься поетапно (при цьому текст кожної тимчасової норми права, включеної до цього розділу, має вказувати на строк (термін), протягом якого діятиме зазначена тимчасова норма);

б) нормативно-правовими актами, що застосовувалися до набрання чинності прийнятим (виданим) нормативно-правовим актом, встановлювався інший порядок регулювання відповідних суспільних відносин;

в) акт не має зворотної дії в часі;

г) необхідно передбачити збереження обсягу і змісту норм права, спрямованих на захист прав і свобод громадян та інтересів юридичних осіб, що існували за попереднього регулювання?

80. Яких норм не можуть містити перехідні положення нормативно-правового акта згідно з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

- а) норм права тимчасової дії та норм індивідуального характеру;
- б) норм права тимчасової дії та норм загального характеру;
- в) норм права постійної дії та норм загального характеру;
- г) норм права постійної дії та норм індивідуального характеру?

81. В яких нормативно-правових актах не можуть міститися перехідні положення відповідно до вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

а) в нормативно-правовому акті про внесення змін до іншого нормативно-правового акта, а також у нормативно-правовому акті про визнання таким, що втратив чинність, іншого нормативно-правового акта чи окремого його структурного елемента;

б) в нормативно-правовому акті про внесення змін до іншого нормативно-правового акта, а також у кодифікованому нормативно-правовому акті;

в) в нормативно-правовому акті про внесення змін до іншого нормативно-правового акта, а також у підзаконному нормативно-правовому акті;

г) в нормативно-правовому акті про внесення змін до іншого нормативно-правового акта, а також у нормативно-правовому акті вищої юридичної сили?

82. Чого не містять прикінцеві положення, як структурний елемент нормативно-правового акта, згідно з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

а) строку (терміну) набрання чинності нормативно-правовим актом, а в разі потреби – його окремими положеннями;

б) переліку нормативно-правових актів або їх окремих структурних елементів, що втрачають чинність у зв'язку з його прийняттям (виданням); зміни, що вносяться до інших нормативно-правових актів у зв'язку з його прийняттям (виданням);

в) змін, що вносяться до інших нормативно-правових актів у зв'язку з його прийняттям (виданням);

г) додатків?

83. З урахуванням якого часу має визначатися строк (термін) набуття чинності нормативно-правовим актом:

а) необхідного для ознайомлення з новим регулюванням та упорядкуванням відповідно до нього життя та (або) діяльності усіх суб'єктів права;

б) необхідного для ознайомлення з новим регулюванням та упорядкуванням відповідно до нього свого життя та (або) своєї діяльності суб'єктам, на яких поширюється дія нормативно-правового акта;

в) необхідного для ознайомлення зі старим і новим регулюванням та упорядкуванням відповідно до нього життя та (або) діяльності усіх суб'єктів права;

г) необхідного для ознайомлення зі старим і новим регулюванням та упорядкуванням відповідно до нього свого життя та (або) своєї діяльності суб'єктам, на яких поширюється дія нормативно-правового акта?

84. Із наведеного переліку суджень, що відображають взаємозв'язок додатка до нормативно-правового акта та самого нормативно-правового акта, а також юридичну силу цього додатка, виберіть те, що узгоджується з положеннями Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) додаток до нормативно-правового акта не є частиною нормативно-правового акта і має таку саму юридичну силу, як і відповідний нормативно-правовий акт;

б) додаток до нормативно-правового акта не є частиною нормативно-правового акта та має юридичну силу, відмінну від відповідного нормативно-правового акта;

в) додаток до нормативно-правового акта є його невід'ємною частиною та має таку саму юридичну силу, як і відповідний нормативно-правовий акт;

г) додаток до нормативно-правового акта є його невід'ємною частиною та має юридичну силу, відмінну від відповідного нормативно-правового акта.

85. Що (яка інформація) не може міститися у додатку до нормативно-правового акта згідно з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) перелік нормативно-правових актів або їх окремих структурних елементів, які визнаються такими, що втратили чинність у зв'язку з його

прийняттям (виданням);

б) строк (термін) виконання, перелік суб'єктів, об'єктів, форми та зразки документів;

в) картографічні чи графічні матеріали, що відображають чи ілюструють норми права, включені до нормативно-правового акта;

г) інші норми права, необхідні для виконання нормативно-правового акта, якщо їх можливо передбачити в його тексті?

86. Що з наведеного нижче не може слугувати метою внесення змін до нормативно-правового акта у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) необхідність зміни регулювання суспільних відносин, якщо це може бути здійснено в межах чинного нормативно-правового акта (для первинного закону, кодексу);

б) врегулювання змінених суспільних відносин, якщо це може бути здійснено в межах чинного нормативно-правового акта (для первинного закону, кодексу);

в) визнання Конституційним Судом України нормативно-правового акта чи окремого його структурного елемента таким, що відповідає Конституції України (є конституційним);

г) зміна законодавчого регулювання відповідних суспільних відносин (для підзаконного нормативно-правового акта)?

87. Із указаних нижче обставин виберіть ту, що не може слугувати метою внесення змін до нормативно-правового акта у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) визнання Конституційним Судом України нормативно-правового акта чи окремого його структурного елемента таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним);

б) зміна законодавчого регулювання відповідних суспільних відносин (для підзаконного нормативно-правового акта);

в) усунення колізій, прогалин у нормативно-правових актах у зв'язку з прийняттям (виданням) нового нормативно-правового акта, якщо це не було зроблено під час його прийняття (видання);

г) усунення негативних наслідків помилок у нормативно-правовому акті.

88. Ким саме (яким суб'єктом права) вносяться зміни до нормативно-правового акта згідно з приписами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) тим суб'єктом правотворчої діяльності, який прийняв (видав) цей акт, якщо інше не передбачено Конституцією України;

б) тим суб'єктом правотворчої діяльності, який здійснює функцію конституційного контролю щодо цього акта, якщо інше не передбачено Конституцією України;

в) тим суб'єктом правотворчої діяльності, який здійснює державну реєстрацію цього акта, якщо інше не передбачено Конституцією України;

г) тим суб'єктом правотворчої діяльності, який забезпечує фінансування заходів із реалізації цього акта, якщо інше не передбачено Конституцією України?

89. Яким шляхом вносяться зміни до нормативно-правового акта відповідно до вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) шляхом прийняття (видання) нормативно-правового акта вищої юридичної сили, якщо інше не передбачено Конституцією України та (або) законом;

б) шляхом прийняття (видання) нормативно-правового акта найвищої юридичної сили, якщо інше не передбачено Конституцією України та (або) законом;

в) шляхом прийняття (видання) нормативно-правового акта такої самої юридичної сили, якщо інше не передбачено Конституцією України та (або) законом;

г) шляхом прийняття (видання) нормативно-правового акта нижчої юридичної сили, якщо інше не передбачено Конституцією України та (або) законом?

90. Яким шляхом не може здійснюватися формулювання тексту проєкту нормативно-правового акта про внесення змін:

а) шляхом заміни його структурного елемента одним або декількома новими структурними елементами такого самого рівня;

б) шляхом викладення його структурного елемента в чинній редакції;

в) шляхом виключення та (або) включення раніше виключеного його структурного елемента;

г) шляхом доповнення нормативно-правового акта чи його

структурного елемента новим структурним елементом відповідного рівня?

91. Подання проєкту нормативно-правового акта на розгляд суб'єкта правотворчої діяльності відповідно до ч. 1 ст. 28 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX визнається:

- а) правотворчою ініціативою;
- б) правоінтерпретаційною ініціативою;
- в) правозастосовною ініціативою;
- г) правоустановчою ініціативою.

92. Якими правовими актами визначаються суб'єкти подання, порядок та спосіб подання правотворчої ініціативи відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) Конституцією України та (або) указом Президента України, а також прийнятим відповідно до них актом та (або) дорученням суб'єкта правотворчої діяльності, до компетенції якого належить прийняття (видання) відповідного нормативно-правового акта;

б) Конституцією України та (або) постановою Кабінету Міністрів України, а також прийнятим відповідно до них актом та (або) дорученням суб'єкта правотворчої діяльності, до компетенції якого належить прийняття (видання) відповідного нормативно-правового акта;

в) Конституцією України та (або) законом, а також прийнятим відповідно до них актом та (або) дорученням суб'єкта правотворчої діяльності, до компетенції якого належить прийняття (видання) відповідного нормативно-правового акта;

г) Конституцією України та (або) наказом Міністерства юстиції України, а також прийнятим відповідно до них актом та (або) дорученням суб'єкта правотворчої діяльності, до компетенції якого належить прийняття (видання) відповідного нормативно-правового акта?

93. Яким суб'єктом права (або суб'єктами права) може здійснюватися розроблення проєкту нормативно-правового акта відповідно до ч. 1 ст. 29 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) лише суб'єктом правотворчої діяльності;

- б) лише суб'єктом правотворчої ініціативи;
- в) іншим учасником правотворчої діяльності або спільно декількома суб'єктами правотворчої діяльності (у випадках, передбачених Конституцією України та (або) законом, а також прийнятим відповідно до них актом та (або) дорученням суб'єкта правотворчої діяльності, до компетенції якого належить прийняття (видання) відповідного нормативно-правового акта)?
- г) усіма вищезгаданими суб'єктами права?

94. *Із наведеного переліку етапів розроблення проєкту нормативно-правового акта виберіть той, що згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ є першим:*

- а) здійснення оцінки впливу проєкту нормативно-правового акта на суспільні відносини з викладенням її результатів у пояснювальній записці;
- б) здійснення оцінки відповідності проєкту нормативно-правового акта зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis ЄС);
- в) організаційно-технічне забезпечення підготовки проєкту нормативно-правового акта;
- г) підготовка тексту проєкту нормативно-правового акта, пояснювальної записки та інших супровідних документів до нього.

95. *Як необхідний етап розроблення проєкту нормативно-правового акта Закон України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ визначає:*

- а) здійснення оцінки відповідності проєкту нормативно-правового акта зобов'язанням України у сфері дотримання прав і свобод людини;
- б) здійснення оцінки відповідності проєкту нормативно-правового акта зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis ЄС);
- в) здійснення оцінки відповідності проєкту нормативно-правового акта зобов'язанням України у сфері міжнародної торгівлі;
- г) здійснення оцінки відповідності проєкту нормативно-правового акта зобов'язанням України у сфері природокористування та захисту довкілля.

96. Згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX завершальним етапом розроблення проекту нормативно-правового акта є:

а) погодження проекту нормативно-правового акта з відповідними органами державної влади, органами місцевого самоврядування у випадках, встановлених законом;

б) погодження проекту нормативно-правового акта з відповідними органами державної влади, органами місцевого самоврядування та територіальними громадами у випадках, встановлених законом;

в) погодження проекту нормативно-правового акта з відповідними органами державної влади, органами місцевого самоврядування та іншими зацікавленими особами у випадках, встановлених законом;

г) погодження проекту нормативно-правового акта з відповідними органами державної влади, органами місцевого самоврядування та науковими установами у випадках, встановлених законом.

97. Відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX суб'єкт правотворчої ініціативи здійснює оцінку впливу проекту нормативно-правового акта на суспільні відносини та викладає у пояснювальній записці:

а) оптимальні шляхи вирішення проблеми, яка потребує правового врегулювання, з визначенням економічних, соціальних, фінансових, бюджетних, екологічних, демографічних, регуляторних, інвестиційних, гендерних, дискримінаційних, корупційних та інших наслідків, а також стану виконання Україною міжнародних зобов'язань для кожного з альтернативних шляхів;

б) раціональні шляхи вирішення проблеми, яка потребує правового врегулювання, з визначенням економічних, соціальних, фінансових, бюджетних, екологічних, демографічних, регуляторних, інвестиційних, гендерних, дискримінаційних, корупційних та інших наслідків, а також стану виконання Україною міжнародних зобов'язань для кожного з альтернативних шляхів;

в) альтернативні шляхи вирішення проблеми, яка потребує правового врегулювання, з визначенням економічних, соціальних, фінансових, бюджетних, екологічних, демографічних, регуляторних, інвестиційних, гендерних, дискримінаційних, корупційних та інших наслідків, а також стану виконання Україною міжнародних зобов'язань для кожного з альтернативних шляхів;

г) очевидні шляхи вирішення проблеми, яка потребує правового врегулювання, з визначенням економічних, соціальних, фінансових,

бюджетних, екологічних, демографічних, регуляторних, інвестиційних, гендерних, дискримінаційних, корупційних та інших наслідків, а також стану виконання Україною міжнародних зобов'язань для кожного з альтернативних шляхів.

98. На виконання вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX суб'єкт правотворчої ініціативи здійснює оцінку впливу проєкту нормативно-правового акта на суспільні відносини та викладає у пояснювальній записці:

а) способи здійснення правового моніторингу та критерії (показники) його здійснення у разі прийняття проєкту нормативно-правового акта;

б) методи здійснення правового моніторингу та критерії (показники) його здійснення у разі прийняття проєкту нормативно-правового акта;

в) засоби здійснення правового моніторингу та критерії (показники) його здійснення у разі прийняття проєкту нормативно-правового акта;

г) форми здійснення правового моніторингу та критерії (показники) його здійснення у разі прийняття проєкту нормативно-правового акта.

99. На виконання вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX суб'єкт правотворчої ініціативи здійснює оцінку впливу проєкту нормативно-правового акта на суспільні відносини та викладає у пояснювальній записці:

а) методики, за якими здійснюватиметься правовий моніторинг у разі прийняття проєкту нормативно-правового акта;

б) правила, за якими здійснюватиметься правовий моніторинг у разі прийняття проєкту нормативно-правового акта;

в) принципи, за якими здійснюватиметься правовий моніторинг у разі прийняття проєкту нормативно-правового акта;

г) критерії (показники), за якими здійснюватиметься правовий моніторинг у разі прийняття проєкту нормативно-правового акта.

100. Відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX суб'єкт правотворчої ініціативи за процедурою, встановленою Конституцією України, законом, іншим нормативно-правовим актом, реалізує правотворчу ініціативу шляхом подання в установленому порядку:

а) концепції проєкту нормативно-правового акта;

- б) проєкту нормативно-правового акта;
- в) пропонуваного нормативно-правового акта;
- г) повного тексту нормативно-правового акта.

101. Из наведеного переліку супровідних документів, які подаються разом з проєктом нормативно-правового акта, виберіть той, подання якого передбачено лише у разі його наявності:

- а) концепція проєкту нормативно-правового акта;
- б) пояснювальна записка з викладенням результатів проведення оцінки потенційного впливу проєкту нормативно-правового акта на суспільні відносини, висновками експертиз, якщо такі проводилися, результатами публічних консультацій (у разі їх проведення);
- в) перелік нормативно-правових актів, які необхідно прийняти або змінити для реалізації положень нормативно-правового акта в разі його прийняття;
- г) інші супровідні документи до проєкту нормативно-правового акта, передбачені законодавством України.

102. Из наведеного переліку супровідних документів, які подаються разом з проєктом нормативно-правового акта, виберіть той, подання якого передбачено лише для первинних законів і кодексів:

- а) концепція проєкту нормативно-правового акта;
- б) пояснювальна записка з викладенням результатів проведення оцінки потенційного впливу проєкту нормативно-правового акта на суспільні відносини, висновками експертиз, якщо такі проводилися, результатами публічних консультацій (у разі їх проведення);
- в) перелік нормативно-правових актів, які необхідно прийняти або змінити для реалізації положень нормативно-правового акта в разі його прийняття;
- г) інші супровідні документи до проєкту нормативно-правового акта, передбачені законодавством України.

103. Проєкт нормативно-правового акта підлягає обов'язковій експертизі на відповідність зобов'язанням України у сфері:

- а) європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis ЄС);
- б) європейської інтеграції та Європейському праву;
- в) європейської інтеграції та міжнародному праву;
- г) європейської інтеграції та Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

104. Якій експертизі не підлягає проєкт нормативно-правового акта:

- а) науковій;
- б) юридичній (правовій);
- в) криміналістичній;
- г) антикорупційній?

105. Ким здійснюється обов'язкова експертиза проєкту нормативно-правового акта відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) суб'єктом правотворчої ініціативи в порядку, визначеному законодавством України;
- б) суб'єктом забезпечення правотворчої діяльності в порядку, визначеному законодавством України;
- в) суб'єктом правотворчої діяльності в порядку, визначеному законодавством України;
- г) суб'єктом, який уповноважений на здійснення контрольної функції в порядку, визначеному законодавством України.

106. Які додаткові експертизи з питань, визначених ч. 1 ст. 44 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX, можуть бути проведені у встановленому законодавством України порядку за рішенням суб'єкта правотворчої діяльності або за рішенням іншого уповноваженого законом суб'єкта щодо проєкту нормативно-правового акта:

- а) на відповідність положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і Протоколів до неї, практиці Європейського суду з прав людини; фінансово-економічна; цифрова; щодо впливу на показники бюджету та відповідність законам, що регулюють бюджетні відносини;
- б) на відповідність положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і Протоколів до неї, практиці Європейського суду з прав людини; фінансово-економічна; гендерно-правова; щодо впливу на показники бюджету та відповідність законам, що регулюють бюджетні відносини;
- в) на відповідність зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis ЄС); фінансово-економічна; цифрова; щодо впливу на показники бюджету та відповідність законам, що регулюють бюджетні відносини;
- г) на відповідність зобов'язанням України у сфері європейської

інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis ЄС); антикорупційна; цифрова; щодо впливу на показники бюджету та відповідність законам, що регулюють бюджетні відносини?

107. Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX головною експертною установою з проведення юридичної (правової) експертизи проєктів законів визначено:

- а) Інститут держави і права ім. В. М. Корецького;
- б) Інститут законодавства Верховної Ради України;
- в) Академію правових наук України;
- г) Національну академію наук України.

108. Відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX не проводиться незалежна експертиза проєктів нормативно-правових актів, що:

- а) містять інформацію з питань державної безпеки;
- б) містять інформацію з обмеженим доступом;
- в) містять інформацію з питань національної безпеки;
- г) містять інформацію з питань інформаційної безпеки.

109. З метою реалізації яких принципів правотворчості суб'єктом правотворчої діяльності та (або) іншим уповноваженим законом суб'єктом проводяться публічні консультації щодо проєкту нормативно-правового акта:

- а) верховенства права і відкритості правотворчої діяльності;
- б) демократичності і відкритості правотворчої діяльності;
- в) відкритості і прозорості правотворчої діяльності;
- г) відкритості і пропорційності правотворчої діяльності?

110. Із наведеного переліку повноважень виберіть те, що виходить за межі повноважень суб'єкта правотворчої діяльності щодо прийняття (видання) нормативно-правового акта, визначених Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- 1) внесення змін до нормативно-правового акта;
- 2) зупинення дії окремого структурного елемента нормативно-правового акта на визначений строк (термін);
- 3) дострокове відновлення дії окремого структурного елемента нормативно-правового акта, дія якого була зупинена на визначений строк (термін);

4) визнання нормативно-правового акта або окремого його структурного елемента таким, що не відповідає Конституції України.

111. Ким підписується офіційний текст прийнятого (виданого) суб'єктом правотворчої діяльності нормативно-правового акта відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

а) особою (особами), уповноваженою (уповноваженими) на це Конституцією України та (або) законом;

б) особою (особами), уповноваженою (уповноваженими) на це Конституцією України та (або) указом;

в) особою (особами), уповноваженою (уповноваженими) на це Конституцією України та (або) вищим за ієрархією державним органом (посадовою особою);

г) особою (особами), уповноваженою (уповноваженими) на це Конституцією України та (або) трудовим колективом?

112. Із наведеного переліку різновидів нормативно-правових актів виберіть той, підписання офіційного тексту якого відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ може здійснюватися шляхом накладення кваліфікованого електронного підпису у порядку, визначеному законом:

а) закони України;

б) постанови Верховної Ради України;

в) укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України;

г) нормативні накази міністерств.

113. Після виконання яких обов'язкових дій, передбачених Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ, здійснюється доведення до відома населення нормативно-правових актів, визначених ч. 2. ст. 53 цього Закону:

а) їх державної реєстрації та включення до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів із зазначенням відповідного реєстраційного коду;

б) їх перевірки на відповідність Міжнародним договорам України та включення до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів із зазначенням відповідного реєстраційного коду;

в) перевірки їх тексту та державної реєстрації;

г) їх державної реєстрації та перевірки на відповідність Міжнародним договорам України?

114. У чому полягає державна реєстрація підзаконного нормативно-правового акта згідно з приписами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

а) у проведенні його юридичної (правової) експертизи на предмет відповідності: 1) Конституції та правовим звичаям України; 2) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і Протоколам до неї, міжнародним договорам України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis ЄС); 3) практиці Європейського суду з прав людини; 4) правилам техніки нормопроєктування;

б) у проведенні його юридичної (правової) експертизи на предмет відповідності: 1) Конституції та законам України; 2) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і Протоколам до неї, міжнародним договорам України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis ЄС); 3) практиці Верховного Суду; 4) правилам техніки нормопроєктування;

в) у проведенні його юридичної (правової) експертизи на предмет відповідності: 1) Конституції та законам України; 2) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і Протоколам до неї, міжнародним договорам України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis ЄС); 3) практиці Європейського суду з прав людини; 4) правилам техніки нормопроєктування;

г) у проведенні його юридичної (правової) експертизи на предмет відповідності: 1) Конституції та законам України; 2) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і Протоколам до неї, міжнародним договорам України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis ЄС); 3) практиці Європейського суду з прав людини; 4) правилам техніки правозастосування?

115. *Із наведеного переліку правових актів виберіть той, який підлягає державній реєстрації згідно з Положенням про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731:*

а) персонального характеру (про склад комісій, призначення на посаду і звільнення з неї, заохочення працівників тощо);

б) дія яких вичерпується одноразовим застосуванням, крім актів про затвердження положень, інструкцій та інших, що містять правові норми;

в) оперативно-розпорядчого характеру (разові доручення);

г) які містять одну або більше норм, що зачіпають права, свободи, законні інтереси і стосуються обов'язків громадян та юридичних осіб.

116. *Із наведеного переліку правових актів виберіть ті, які не підлягають державній реєстрації в розумінні Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731:*

а) які містять одну або більше норм, що зачіпають права, свободи, законні інтереси і стосуються обов'язків громадян та юридичних осіб;

б) які встановлюють новий або змінюють, доповнюють чи скасовують організаційно-правовий механізм реалізації прав, свобод та обов'язків громадян;

в) які спрямовані на організацію виконання рішень вищих органів і власних рішень міністерств, інших органів виконавчої влади, що не мають нових правових норм;

г) які мають міжвідомчий характер, тобто є обов'язковими для інших органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а також юридичних осіб, що не належать до сфери управління суб'єкта нормотворення.

117. *Із наведеного переліку умов виберіть ту, яка в розумінні Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731, не буде перешкодою для державної реєстрації нормативно-правового акта:*

а) нормативно-правовий акт порушує чи обмежує встановлені законом права, свободи і законні інтереси громадян та юридичних осіб

або покладає на них не передбачені законодавством обов'язки;

б) нормативно-правовий акт виходить за межі компетенції органу, що його видав;

в) нормативно-правовий акт містить норми, що призводять або можуть призвести до вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;

г) нормативно-правовий акт відповідає вимогам законодавства про мови.

118. Протягом якого часу відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX суб'єкт правотворчої діяльності, що прийняв (видав) підзаконний нормативно-правовий акт, передбачений частиною другою статті 53 цього Закону, зобов'язаний подати такий акт до міністерства, що забезпечує формування державної правової політики, для проведення його державної реєстрації:

а) протягом трьох робочих днів з дня його прийняття;

б) протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття;

в) протягом семи робочих днів з дня його прийняття;

г) протягом десяти робочих днів з дня його прийняття?

119. У який термін відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX проводиться юридична (правова) експертиза нормативно-правового акта:

а) протягом 10 робочих днів з дня його надходження до міністерства, що забезпечує формування державної правової політики;

б) протягом 15 робочих днів з дня його надходження до міністерства, що забезпечує формування державної правової політики;

в) протягом 20 робочих днів з дня його надходження до міністерства, що забезпечує формування державної правової політики;

г) протягом 25 робочих днів з дня його надходження до міністерства, що забезпечує формування державної правової політики?

120. На який час міністерством, що забезпечує формування державної правової політики, в разі потреби, може бути продовжений строк проведення юридичної (правової) експертизи відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) на 5 робочих днів, про що повідомляється суб'єкт правотворчої діяльності, що надіслав нормативно-правовий акт на державну

реєстрацію;

б) на 10 робочих днів, про що повідомляється суб'єкт правотворчої діяльності, що надіслав нормативно-правовий акт на державну реєстрацію;

в) на 15 робочих днів, про що повідомляється суб'єкт правотворчої діяльності, що надіслав нормативно-правовий акт на державну реєстрацію;

г) на 20 робочих днів, про що повідомляється суб'єкт правотворчої діяльності, що надіслав нормативно-правовий акт на державну реєстрацію?

121. Яке рішення відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX повинно ухвалити міністерство, що забезпечує формування державної правової політики, у разі невідповідності підзаконного нормативно-правового акта, поданого на державну реєстрацію, вимогам, передбаченим частиною першою статті 53 цього Закону:

а) про відмову в державній реєстрації та повертає його суб'єкту правотворчої діяльності на доопрацювання із зазначенням помилок, які були допущені в тексті нормативно-правового акта;

б) про відмову в державній реєстрації та повертає його суб'єкту правотворчої діяльності на доопрацювання із зазначенням вичерпного переліку підстав для відмови;

в) про державну реєстрацію та повертає його суб'єкту правотворчої діяльності для доопрацювання із зазначенням вичерпного переліку помилок, які необхідно виправити;

г) про державну реєстрацію та повертає його суб'єкту правотворчої діяльності на доопрацювання із зазначенням наявних технічних і змістовних помилок, які повинні бути виправлені?

122. Ким (яким суб'єктом владних повноважень) встановлюється порядок проведення юридичної (правової) експертизи підзаконних нормативно-правових актів, прийняття рішення про їх державну реєстрацію або про відмову в такій реєстрації, включення їх до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів:

а) Верховною Радою України;

б) Президентом України;

в) Кабінетом Міністрів України;

г) Міністерством юстиції України?

123. Який шлях передбачив законодавець для доведення до відома населення нормативно-правових актів у формі закону після їх прийняття та підписання:

- а) офіційного оприлюднення;
- б) опублікування в офіційних друкованих виданнях суб'єктів правотворчої діяльності;
- в) розміщення на офіційних вебсайтах суб'єктів правотворчої діяльності;
- г) оголошення у медіа?

124. Який шлях доведення до відома населення передбачений Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX для нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування:

- а) опублікування в офіційних друкованих виданнях суб'єктів правотворчої діяльності;
- б) оприлюднення в інший спосіб, встановлений законом;
- в) розміщення на офіційних вебсайтах суб'єктів правотворчої діяльності;
- г) оголошення у медіа?

125. Який порядок встановлює Закон України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX для офіційного оприлюднення законів України:

а) офіційне оприлюднення усіх законів України здійснюється Президентом України після їх підписання шляхом розміщення текстів цих законів на офіційному вебсайті Президента України. Після офіційного оприлюднення закони України передаються для опублікування в офіційних друкованих виданнях Верховної Ради України;

б) офіційне оприлюднення законів України здійснюється Президентом України після їх підписання шляхом розміщення текстів цих законів на офіційному вебсайті Президента України. У випадках, передбачених ч. 4 ст. 94 Конституції України, офіційне оприлюднення законів України здійснюється Головою Верховної Ради України на офіційному вебсайті Верховної Ради України. Після офіційного оприлюднення закони України передаються для опублікування в офіційних друкованих виданнях Верховної Ради України;

в) офіційне оприлюднення законів України здійснюється Президентом України після їх підписання шляхом опублікування в

офіційних друкованих виданнях Верховної Ради України. У випадках, передбачених ч. 4 ст. 94 Конституції України, офіційне оприлюднення законів України здійснюється Головою Верховної Ради України шляхом опублікування в офіційних друкованих виданнях Верховної Ради України. Після офіційного оприлюднення тексти цих законів розміщуються на офіційному вебсайті Президента України та офіційному вебсайті Верховної Ради України;

г) офіційне оприлюднення законів України здійснюється Президентом України після їх підписання шляхом розміщення текстів цих законів на офіційному вебсайті Президента України та одночасному опублікуванні в офіційних друкованих виданнях Верховної Ради України. У випадках, передбачених ч. 4 ст. 94 Конституції України, офіційне оприлюднення законів України здійснюється Головою Верховної Ради України на офіційному вебсайті Верховної Ради України та одночасним їх опублікуванням в офіційних друкованих виданнях Верховної Ради України?

126. Відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX оголошення про прийняття (видання) суб'єктами правотворчої діяльності нормативно-правових актів здійснюється ними через:

а) місцеві телеканали і радіоканали, а у випадках, визначених законом, в інших медіа;

б) регіональні телеканали і радіоканали, а у випадках, визначених законом, в інших медіа;

в) загальнонаціональні телеканали і радіоканали, а у випадках, визначених законом, в інших медіа;

г) усі відповіді правильні.

127. З якою метою видаються офіційні друковані видання суб'єктами, визначеними Законом України «Про правотворчу діяльність»?

а) з метою опублікування правозастосовних актів, рішень цих органів та інформації, обов'язковість опублікування якої передбачена законодавством України;

б) з метою опублікування нормативно-правових актів, рішень цих органів та інформації, обов'язковість опублікування якої передбачена законодавством України;

в) з метою опублікування індивідуально-правових актів, рішень цих органів та інформації, обов'язковість опублікування якої

передбачена законодавством України;

г) з метою опублікування правоінтерпретаційних актів, рішень цих органів та інформації, обов'язковість опублікування якої передбачена законодавством України.

128. Що з наведеного нижче забороняється розміщувати в офіційних друкованих виданнях відповідно до вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) рекламу або будь-яку іншу інформацію, обов'язковість опублікування якої є недоцільною;

б) рекламу або будь-яку іншу інформацію, обов'язковість опублікування якої не передбачена міжнародними договорами України;

в) рекламу або будь-яку іншу інформацію, обов'язковість опублікування якої не передбачена Конституцією України;

г) рекламу або будь-яку іншу інформацію, обов'язковість опублікування якої не передбачена законодавством України?

129. За якої умови згідно з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX накази Генерального прокурора, що є нормативно-правовими актами, підлягають державній реєстрації Міністерством юстиції України:

а) якщо вони поширюють свою дію на всі органи прокуратури;

б) якщо вони прийняті спільно з іншими суб'єктами правотворчої діяльності;

в) якщо вони прийняті на основі та на виконання законів України;

г) якщо вони визначають права і обов'язки працівників прокуратури?

130. Який загальний порядок набрання чинності передбачений Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX для нормативно-правових актів:

а) нормативно-правовий акт набирає чинності у порядку та строк (термін), визначені Конституцією України та (або) Указом Президента України «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів на набрання ними чинності» від 10 червня 1997 року № 503/97, але не раніше дня його опублікування, крім випадку, передбаченого ч. 3 ст. 49 цього закону;

б) нормативно-правовий акт набирає чинності у порядку та строк (термін), визначені Конституцією України та (або) Указом Президента України «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових

актів на набрання ними чинності» від 10 червня 1997 року № 503/97, але не раніше дня, наступного після дня його опублікування, крім випадку, передбаченого ч. 3 ст. 49 цього закону;

в) нормативно-правовий акт набирає чинності у порядку та строк (термін), визначені Конституцією України та (або) законом, але не раніше дня його опублікування, крім випадку, передбаченого ч. 3 ст. 49 цього закону;

г) нормативно-правовий акт набирає чинності у порядку та строк (термін), визначені Конституцією України та (або) законом, але не раніше дня, наступного після дня опублікування, крім випадку, передбаченого ч. 3 ст. 49 цього закону?

131. Закон України набирає чинності:

а) через 7 днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування;

б) через 10 днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування;

в) через 14 днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування;

г) через 30 днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування.

132. Який порядок набрання чинності передбачений Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ для нормативно-правових актів або окремих його структурних елементів, що містить інформацію з обмеженим доступом (крім закону):

а) не підлягає офіційному оприлюдненню і набирає чинності з наступного дня після дня його доведення в установленому порядку до адресатів, якщо нормативно-правовим актом не встановлено більш пізній строк (термін) набрання чинності;

б) не підлягає офіційному оприлюдненню і набирає чинності з моменту його доведення в установленому порядку до адресатів, якщо нормативно-правовим актом не встановлено більш пізній строк (термін) набрання чинності;

в) не підлягає офіційному оприлюдненню і набирає чинності з першого дня наступного місяця після дня його доведення в установленому порядку до адресатів, якщо нормативно-правовим актом не встановлено більш пізній строк (термін) набрання чинності;

г) не підлягає офіційному оприлюдненню і набирає чинності з дня його доведення в установленому порядку до адресатів, якщо

нормативно-правовим актом не встановлено більш пізній строк (термін) набрання чинності?

133. Із наведеного переліку суб'єктів права виберіть тих, хто відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX та в межах своїх повноважень може зупинити дію нормативно-правового акта чи окремого його структурного елемента:

а) суб'єктом правотворчої ініціативи, що ініціював прийняття (видання) відповідного нормативно-правового акта; судом для забезпечення позову в порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України (крім законів); суб'єктом, визначеним Конституцією України та (або) законом, у встановлених Конституцією України випадках;

б) суб'єктом правотворчої діяльності, що прийняв (видав) відповідний нормативно-правовий акт; судом для забезпечення позову в порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України (крім законів); суб'єктом, визначеним Конституцією України та (або) законом, у встановлених Конституцією України випадках;

в) суб'єктом правотворчої діяльності, що прийняв (видав) відповідний нормативно-правовий акт; судом для забезпечення цивільного позову в порядку, встановленому Цивільно-процесуальним кодексом України (крім законів); суб'єктом, визначеним Конституцією України та (або) законом, у встановлених Конституцією України випадках;

г) суб'єктом правотворчої ініціативи, що ініціював прийняття (видання) відповідного нормативно-правового акта; судом для забезпечення позову в порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України (крім законів); суб'єктом, визначеним Конституцією України та (або) Міжнародним договором України, у встановлених Конституцією України випадках.

134. Дія якого різновиду нормативно-правового акта відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX не може бути зупинена судом для забезпечення позову в порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України:

а) закону України;

б) указу Президента України;

в) постанови Кабінету Міністрів України;

г) нормативного наказу Міністерства внутрішніх справ України?

135. За якої умови може бути зупинена на визначений строк (термін) дія нормативно-правового акта чи окремого його структурного елемента суб'єктом правотворчої діяльності, що прийняв (видав) відповідний нормативно-правовий акт:

а) якщо існують обґрунтовані підстави для їхнього скасування в майбутньому;

б) якщо існують обґрунтовані підстави вважати їх такими, що не відповідають Конституції і законам України;

в) якщо існують обґрунтовані підстави для можливості відновлення їхньої дії;

г) якщо існують обґрунтовані підстави для визнання їх техніко-юридичної недосконалості?

136. Чи допускається в Законі України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX можливість зупинення дії структурного елемента нормативно-правового акта на невизначений строк (термін):

а) допускається;

б) допускається лише у випадках, передбачених Конституцією України;

в) допускається лише у випадках, передбачених Конституцією України і Міжнародними договорами;

г) не допускається?

137. Про що зазначається в нормативно-правовому акті (окремій нормі права у нормативно-правовому акті з відповідним предметом правового регулювання), прийнятому (виданому) суб'єктом правотворчої діяльності, який ухвалює рішення про зупинення дії окремого структурного елемента:

а) про причини такого зупинення та строк (термін), на який зупиняється відповідний структурний елемент нормативно-правового акта;

б) про умови такого зупинення та строк (термін), на який зупиняється відповідний структурний елемент нормативно-правового акта;

в) про підстави такого зупинення та строк (термін), на який зупиняється відповідний структурний елемент нормативно-правового акта;

г) про наслідки такого зупинення та строк (термін), на який зупиняється відповідний структурний елемент нормативно-правового акта?

138. Із настанням якої умови Закон України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ пов'язує можливість суб'єкта правотворчої діяльності прийняти (видати) нормативно-правовий акт про дострокове відновлення дії зупиненого структурного елемента нормативно-правового акта:

- а) зміна суспільно-політичної ситуації в державі;
- б) зміна соціально-економічної ситуації в державі;
- в) припинення обставин, що були причинами для зупинення дії структурного елемента нормативно-правового акта;
- г) припинення повноважень суб'єкта правотворчої діяльності, який прийняв рішення про зупинення дії окремого структурного елемента нормативно-правового акта?

139. Який порядок дій передбачений Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ для суб'єкта правотворчої діяльності за необхідності зупинення дії всього нормативно-правового акта:

- а) суб'єкт правотворчої діяльності розробляє та приймає (видає) новий нормативно-правовий акт у встановленому цим Законом порядку, визнавши таким, що втратив чинність, нормативно-правовий акт, дію якого необхідно зупинити;
- б) суб'єкт правотворчої діяльності розробляє та приймає (видає) новий нормативно-правовий акт у встановленому цим Законом порядку, визнавши таким, що не остаточно втрачає свою чинність нормативно-правовий акт, дію якого необхідно зупинити;
- в) суб'єкт правотворчої діяльності приймає рішення про зупинення дії прийнятого (виданого) ним нормативно-правового акта шляхом прийняття (видання) нормативно-правового акта (окремої норми права у нормативно-правовому акті з відповідним предметом правового регулювання) в установленому цим Законом порядку із зазначенням підстав такого зупинення та строку (терміну), на який зупиняється відповідний нормативно-правовий акт;
- г) суб'єкт правотворчої діяльності приймає рішення про припинення дії прийнятого (виданого) ним нормативно-правового акта шляхом прийняття (видання) нормативно-правового акта (окремої норми права у нормативно-правовому акті з відповідним предметом

правового регулювання) в установленому цим Законом порядку із зазначенням підстав та причин для такого припинення?

140. Який юридичний документ визнається оригіналом нормативно-правового акта:

а) примірник прийнятого (виданого) нормативно-правового акта, підписаний посадовою особою у встановленому законом порядку;

б) примірник прийнятого (виданого) нормативно-правового акта, підписаний уповноваженою на це Конституцією України та (або) законом особою (особами) у встановленому законом порядку;

в) електронний документ прийнятого (виданого) нормативно-правового акта, підписаний відповідальною особою у встановленому Конституцією України порядку;

г) електронний документ прийнятого (виданого) нормативно-правового акта, підписаний посадовою особою у встановленому законом порядку?

141. Який правовий режим використання оригіналів нормативно-правових актів органів публічної влади встановлений Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) ці документи є в цивільному обігу і можуть бути реалізовані в Україні через продаж на аукціоні;

б) ці документи є в цивільному обігу і можуть бути реалізовані як в Україні, так і за її межами через продаж на аукціоні;

в) ці документи є в цивільному обігу, однак не підлягають відчуженню;

г) ці документи вилучаються з цивільного обігу і не підлягають відчуженню?

142. У розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX технічним інструментом ознайомлення з поточною чинною редакцією кожної норми права та (або) редакцією кожної норми права, чинність якої відтерміновано, у відповідному нормативно-правовому акті є:

а) консолідований текст нормативно-правового акта;

б) оригінальний текст нормативно-правового акта;

в) контрольний текст нормативно-правового акта;

г) автентичний текст нормативно-правового акта.

143. *Що з наведеного нижче не містить у собі консолідований текст нормативно-правового акта відповідно до вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:*

- а) текст первинного нормативно-правового акта;
- б) оригінал нормативно-правового акта;
- в) зміни до нормативно-правового акта та (або) інші дії, визначені ч. 2 ст. 46 цього Закону, внесені нормативно-правовими актами, що набрали чинності;
- г) зміни до нормативно-правового акта та (або) інші дії, визначені ч. 2 ст. 46 цього Закону, внесені нормативно-правовими актами, що були опубліковані у встановленому цим Законом порядку, набрання чинності яких відтерміновано на визначений строк (термін) (за їх наявності)?

144. *Чи визнається нормативно-правовим актом його консолідований текст у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:*

- а) визнається;
- б) визнається лише у разі його розміщення на офіційному вебсайті суб'єкта правотворчої діяльності, що прийняв цей акт;
- в) визнається лише у разі його розміщення на офіційному вебсайті міністерства, що забезпечує формування державної правової політики, веде облік і розміщує консолідовані тексти нормативно-правових актів, включених до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів;
- г) не визнається?

145. *Консолідовані тексти яких нормативно-правових актів розміщує на своєму офіційному вебсайті міністерство, що забезпечує формування державної правової політики в Україні:*

- а) усіх прийнятих (виданих) в Україні нормативно-правових актів;
- б) усіх тих нормативно-правових актів, які включені до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів;
- в) лише нормативно-правових актів, прийнятих Верховною Радою України та Президентом України;
- г) лише нормативно-правових актів, прийнятих Верховною Радою України, Президентом України та Кабінетом Міністрів України?

ТЕМА 4

ОСОБЛИВОСТІ НОРМОТВОРЧОГО ПРОЦЕСУ В МВС І НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ

Основні питання до засвоєння за темою: місце МВС і Національної поліції в системі державних органів, їх правовий статус та детерміновані цим предмет ведення й компетенція у сфері нормотворчості. Специфіка суб'єктів нормотворчості в МВС і Національній поліції, їх склад. Особливості правотворчої компетенції МВС і Національної поліції. Нормотворчий процес як правова форма здійснення управлінської функції МВС і Національною поліцією. Стадії нормотворчого процесу в діяльності Національної поліції. Збір, вивчення та аналіз інформації, що торкається суспільних відносин, які вимагають правового врегулювання. Розробка концепції підзаконного нормативно-правового акта. Вивчення структури, ідеї та змісту підзаконного нормативно-правового акта. Визначення етапів і термінів підготовки проекту підзаконного нормативно-правового акта, конкретних виконавців та ступеня секретності. Розробка проекту підзаконного нормативно-правового акта та його доопрацювання з урахуванням наявних зауважень та пропозицій. Комплексна оцінка проекту та підготовка остаточного тексту проекту підзаконного нормативно-правового акта. Візування та погодження проекту підзаконного нормативно-правового акта. Подання проекту підзаконного нормативно-правового акта на підпис уповноваженої на це посадової особи. Здійснення державної реєстрації підзаконного нормативно-правового акта. Оприлюднення чи отримання адресатом підзаконного нормативно-правового акта. Можливість безпосереднього та опосередкованого здійснення нормотворчого процесу. Особливі імперативні вимоги щодо його здійснення.

Основні поняття, терміни та категорії до засвоєння: правотворча компетенція Національної поліції, стадія нормотворчого процесу, планування нормотворчої діяльності, концепція проекту підзаконного нормативно-правового акта, проєкт підзаконного нормативно-правового акта, оцінка проекту підзаконного нормативно-правового акта, візування та погодження проекту підзаконного нормативно-правового акта, видання нормативного акта МВС України

(внесення на розгляд міністра внутрішніх справ України проєкту нормативно-правового акта та набрання ним чинності).

Тестові завдання до теми 4

1. *Хто з наведених нижче суб'єктів управлінських правовідносин наділений нормотворчими повноваженнями в МВС України:*

- а) структурні підрозділи МВС України;
- б) міністр внутрішніх справ України;
- в) перший заступник міністра внутрішніх справ України;
- г) заступники міністра внутрішніх справ України?

2. *Розмістіть у правильній послідовності основні стадії нормотворчого процесу в МВС України:*

1) *встановлення потреби та планування підготовки і видання нормативно-правових актів;*

2) *погодження проєкту нормативно-правового акта;*

3) *розробка проєкту нормативно-правового акта;*

4) *проведення юридичної (правової) експертизи проєкту нормативно-правового акта:*

а) 1, 3, 2, 4;

б) 4, 2, 1, 3;

в) 3, 1, 4, 2;

г) 1, 3, 4, 2.

3. *Якому поняттю відповідає таке визначення: «Діяльність структурних підрозділів МВС України, спрямована на організацію нормотворчої діяльності протягом визначеного періоду, що здійснюється шляхом визначення конкретних видів нормативних актів, які передбачається прийняти, виконавців і строків їх підготовки»:*

а) *планування нормотворчої діяльності;*

б) *організація нормотворчої діяльності;*

в) *забезпечення нормотворчої діяльності;*

г) *проведення нормотворчої діяльності?*

4. *На кого покладається керівництво робочою групою (комісією), створеною згідно з розпорядчим документом керівництва МВС України для підготовки проєктів нормативних актів МВС з найбільш важливих (концептуальних) питань службової діяльності органів та підрозділів,*

підпорядкованих центральним органам виконавчої влади, які спрямовуються та координуються міністром внутрішніх справ України, а також актів, що видаються спільно декількома міністерствами чи іншими центральними органами виконавчої влади:

а) на одного з керівників структурного підрозділу МВС України, який організовує розроблення проекту;

б) на першого заступника міністра внутрішніх справ України, який координує певний напрям діяльності міністерства, що регулюється нормативно-правовим актом, проєкт якого планується розробити;

в) на заступника міністра внутрішніх справ України, який координує напрям діяльності міністерства, що регулюється нормативно-правовим актом, проєкт якого планується розробити;

г) як правило, на найбільш досвідченого працівника структурного підрозділу МВС України, що входить до складу робочої групи, та який організовує розроблення проекту?

5. Строк підготовки проєкту нормативно-правового акта на виконання Конституції України, міжнародних договорів України, законів України, актів Президента України чи Кабінету Міністрів України, як правило, не повинен перевищувати:

а) один місяць, якщо інше не встановлене вказаними вище актами чи дорученнями;

б) п'ятнадцять днів, якщо інше не встановлене вказаними вище актами чи дорученнями;

в) двадцять днів, якщо інше не встановлене вказаними вище актами чи дорученнями;

г) два місяці, якщо інше не встановлене вказаними вище актами чи дорученнями.

6. Яка з наведених нижче дій (операцій) головного розробника проєкту нормативно-правового акта МВС України виходить за межі необхідних:

а) проведення правової експертизи проєкту нормативно-правового акта;

б) визначення предмету правового регулювання;

в) визначення структури нормативно-правового акта;

г) узгодження вимог проєкту з Конституцією та іншими нормативними актами України?

7. З ким повинно бути погоджено концепцію проєкту нормативного акта МВС, що розробляється:

- а) Департаментом юридичного забезпечення МВС України;
- б) структурними підрозділами МВС України;
- в) державним секретарем МВС України;
- г) заступниками міністра внутрішніх справ України?

8. Що визначається у плані-проспекті підготовки проєкту нормативно-правового акта:

- а) структура проєкту нормативного акта та основний зміст його принципових положень;
- б) основні етапи роботи з підготовки проєкту нормативного акта і його погодження із зацікавленими структурними підрозділами МВС;
- в) строки виконання нормопроектувальних робіт та погодження із зацікавленими структурними підрозділами МВС;
- г) відповідальний виконавець та інші керівники (підрозділи), відповідальні за результати роботи з підготовки проєкту нормативного акта?

9. Перед поданням на підпис (затвердження) міністрові керівник структурного підрозділу МВС, що є його головним розробником, подає проєкт нормативного акта на погодження (візування) до:

- а) структурних підрозділів МВС, до компетенції яких належить реалізація його положень;
- б) Департаменту юридичного забезпечення МВС України;
- в) державного секретаря МВС України;
- г) першого заступника та заступників міністра внутрішніх справ України.

10. Яка з наведених нижче вимог нормопроектувальної техніки покликана запобігти уникненню випадків нормотворчих колізій:

- а) проєкт нормативного акта не повинен дублювати норми права, які містяться в інших нормативно-правових актах та викладені в самому проєкті зазначеного акта;
- б) у структурі нормативно-правового акта повинен логічно відображатися предмет правового регулювання;
- в) терміни, що використовуються в проєкті нормативно-правового акта, повинні вживатися лише в одному значенні відповідно до термінології, прийнятої в законодавчих та інших нормативно-правих актах України, за винятком випадків, коли самим проєктом нормативно-

правового акта передбачається зміна раніше прийнятої термінології;

г) в разі потреби використання в проєкті нормативно-правового акта маловідомих юридичних, технічних чи інших спеціальних термінів у тексті документа дається їх розгорнуте визначення?

11. Яка з наведених нижче вимог нормопроектувальної техніки покликана забезпечити необхідний ступінь визначеності нормативно-правового акта:

а) в разі потреби використання в проєкті нормативного акта маловідомих юридичних, технічних чи інших спеціальних термінів у тексті документа дається їх розгорнуте визначення. Тлумачення таких термінів може бути здійснене в окремому пункті проєкту нормативного акта;

б) проєкт нормативного акта не повинен дублювати норми права, які містяться в інших нормативно-правових актах та викладені в самому проєкті зазначеного акта;

в) у структурі нормативно-правового акта повинен логічно відображатися предмет правового регулювання;

г) вимоги, які викладені в проєкті нормативного акта, повинні бути спрямовані на вдосконалення правового регулювання службової діяльності, забезпечення взаємозв'язку та усунення безлічі нормативних актів з того ж предмета правового регулювання?

12. Що з наведеного нижче відображається у констатуючій частині наказу МВС України, яким затверджується нормативний акт:

а) обґрунтування прийняття цього акта, мета і завдання;

б) питання щодо затвердження певного нормативного акта та кола осіб, на яких поширюється його дія;

в) строк набрання чинності цього нормативного акта або окремого його положення;

г) перелік нормативних актів, що втрачають чинність, чи в які вносяться зміни і доповнення?

13. У якій послідовності відбувається погодження (візування) проєкту нормативно-правового акта МВС України:

1) керівник структурного підрозділу МВС, який розробив нормативний акт;

2) керівник Департаменту юридичного забезпечення МВС України;

3) керівники структурних підрозділів МВС, до компетенції яких

належать питання, що регламентуються нормативним актом;

4) літредактор:

а) 1 3 2 4;

б) 4 2 1 3;

в) 3 1 4 2;

г) 1 3 4 2?

14. Який структурний підрозділ МВС України здійснює реєстрацію підписаного міністром внутрішніх справ України нормативно-правового акта:

а) Департамент документообігу та контролю МВС України;

б) Департамент юридичного забезпечення МВС України;

в) підрозділ МВС України, що є головним розробником нормативно-правового акта;

г) Головний штаб МВС України?

15. На кого покладається юридичний обов'язок подання нормативно-правового акта МВС України на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України:

а) на структурний підрозділ МВС України, який був головним розробником за участю Департаменту юридичного забезпечення МВС України;

б) на міністра внутрішніх справ України за участю Департаменту юридичного забезпечення МВС України;

в) на першого заступника міністра внутрішніх справ України за участю Департаменту юридичного забезпечення МВС України;

г) на заступників міністра внутрішніх справ України за участю Департаменту юридичного забезпечення МВС України?

16. Хто з наведених нижче суб'єктів управлінських правовідносин наділений нормотворчими повноваженнями в Національній поліції України:

а) структурні підрозділи апарату поліції, міжрегіональні територіальні органи Національної поліції України;

б) голова Національної поліції України, структурні підрозділи апарату поліції, міжрегіональні територіальні органи Національної поліції України;

в) голова Національної поліції України та керівники структурних підрозділів апарату поліції і міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України;

г) посадові і службові особи Національної поліції України?

17. Розмістіть у правильній послідовності основні стадії нормотворчого процесу в Національній поліції України:

1) встановлення потреби та планування підготовки і видання нормативно-правових актів;

2) погодження проєкту нормативно-правового акта;

3) розробка проєкту нормативно-правового акта;

4) проведення юридичної (правової) експертизи проєкту нормативно-правового акта:

а) 1, 3, 2, 4;

б) 4, 2, 1, 3;

в) 3, 1, 4, 2;

г) 1, 3, 4, 2.

18. Якому поняттю відповідає таке визначення: «Діяльність органів (підрозділів) апарату поліції, спрямована на організацію нормотворчої діяльності протягом визначеного періоду, що здійснюється шляхом визначення конкретних видів нормативно-правових актів, які передбачається розробити, виконавців і строків їх розроблення»:

а) планування нормотворчої діяльності;

б) організація нормотворчої діяльності;

в) забезпечення нормотворчої діяльності;

г) проведення нормотворчої діяльності?

19. За рішенням (дорученням) яких посадових осіб Національної поліції України здійснюється підготовка проєктів нормативно-правових актів з ініціативи органів (підрозділів) апарату поліції:

а) голови Національної поліції України, першого заступника голови Національної поліції України, заступників голови Національної поліції;

б) голови Національної поліції України та першого заступника голови Національної поліції України;

в) голови Національної поліції України або особи, яка тимчасово виконує його обов'язки;

г) голови Національної поліції України та керівників структурних підрозділів апарату поліції?

20. На кого покладається керівництво робочою групою (комісією), створеною згідно з розпорядчим документом Національної поліції України для підготовки проєктів нормативних актів з питань діяльності поліції з найбільш важливих (концептуальних) питань діяльності поліції:

а) як правило, на керівника або заступника керівника органу (підрозділу) апарату поліції, який організовує розроблення проєкту;

б) як правило, на першого заступника голови Національної поліції України, який координує та контролює напрям діяльності поліції, що регулюється проєктом;

в) як правило, на заступників голови Національної поліції, які координують та контролюють напрями діяльності поліції, що регулюється проєктом;

г) як правило, на найбільш досвідченого працівника Національної поліції, що входить до складу робочої групи, та який організовує розроблення проєкту?

21. Строк підготовки проєкту нормативно-правового акта на виконання Конституції України, міжнародних договорів України, законів України, актів Президента України чи Кабінету Міністрів України, як правило, не повинен перевищувати:

а) один місяць, якщо інше не встановлене вказаними вище актами чи дорученнями;

б) п'ятнадцять днів, якщо інше не встановлене вказаними вище актами чи дорученнями;

в) двадцять днів, якщо інше не встановлене вказаними вище актами чи дорученнями;

г) два місяці, якщо інше не встановлене вказаними вище актами чи дорученнями.

22. Яка з наведених нижче дій (операцій) головного розробника проєкту нормативно-правового акта виходить за межі необхідних:

а) проведення правової експертизи проєкту нормативно-правового акта;

б) визначення предмету правового регулювання;

в) визначення структурним нормативно-правового акта;

г) визначення методів правового регулювання?

23. Яка з наведених нижче вимог нормопроектувальної техніки покликана запобігти уникненню випадків нормотворчих колізій:

а) зміст проекту нормативно-правового акта повинен узгоджуватися та не суперечити іншим актам законодавства України, які застосовуються в цій сфері, що сприятиме його правильному розумінню і застосуванню;

б) у структурі нормативно-правового акта повинен логічно відображатися предмет правового регулювання;

в) терміни, що використовуються в проекті нормативно-правового акта, повинні вживатися лише в одному значенні відповідно до термінології, прийнятої в законодавчих та інших нормативно-правих актах України, за винятком випадків, коли самим проектом нормативно-правового акта передбачається зміна раніше прийнятої термінології;

г) в разі потреби використання в проекті нормативно-правового акта маловідомих юридичних, технічних чи інших спеціальних термінів у тексті документа дається їх розгорнуте визначення?

24. Перед поданням проекту нормативно-правового акта голові Національної поліції України для погодження та внесення на розгляд міністра внутрішніх справ України керівник органу (підрозділу) апарату поліції, що є його головним розробником, забезпечує подання проекту нормативно-правового акта на погодження (візування):

а) керівникам органів (підрозділів) апарату поліції, до компетенції яких належить реалізація положень цього акта;

б) першому заступнику голови Національної поліції України, до компетенції якого належить контроль за реалізацією положень цього акта;

в) заступникам голови Національної поліції України, що забезпечують організацію реалізації положень цього акта;

г) першому заступнику та заступникам голови Національної поліції України, до компетенції якого належить організація реалізації положень цього та контроль за цією діяльністю.

25. З яких частин складається текст наказу МВС, яким затверджується нормативно-правовий акт:

а) констатуючої та резолютивної;

б) описової та резолютивної;

в) описово-мотивувальної та резолютивної;

г) мотивувальної та резолютивної?

26. *Виберіть із наведеного переліку структурні елементи, що їх може містити розпорядчий документ:*

- а) пункти, підпункти, абзаци;
- б) частини, пункти, підпункти;
- в) статті, пункти, підпункти;
- г) частини, пункти, абзаци.

27. *У якій послідовності відбувається погодження (візування) проєкту нормативно-правового акта:*

1) керівник органу (підрозділу) апарату поліції, який розробив нормативно-правовий акт;

2) виконавець відділу редагування документів Правового департаменту Національної поліції України (літредактор);

3) виконавець Правового департаменту Національної поліції України;

4) керівники органів (підрозділів) апарату поліції, до компетенції яких належать питання, що регламентуються нормативно-правовим актом:

- а) 1 3 2 4;
- б) 4 2 1 3;
- в) 3 1 4 2;
- г) 1 3 4 2?

28. *Протягом якого часу проводиться юридична (правова) експертиза проєкту нормативно-правового акта:*

а) 20 робочих днів з дня, наступного після надходження до Правового департаменту Національної поліції України з усіма необхідними документами і матеріалами, передбаченими Інструкцією з організації нормотворчої діяльності в Національній поліції України;

б) 10 робочих днів з дня, наступного після надходження до Правового департаменту Національної поліції України з усіма необхідними документами і матеріалами, передбаченими Інструкцією з організації нормотворчої діяльності в Національній поліції України;

в) 15 робочих днів з дня, наступного після надходження до Правового департаменту Національної поліції України з усіма необхідними документами і матеріалами, передбаченими Інструкцією з організації нормотворчої діяльності в Національній поліції України;

г) 30 робочих днів з дня, наступного після надходження до Правового департаменту Національної поліції України з усіма необхідними документами і матеріалами, передбаченими Інструкцією з організації нормотворчої діяльності в Національній поліції України?

29. Умовою внесення проєкту нормативно-правового акта на розгляд міністра внутрішніх справ України є обов'язкове погодження його змісту:

- а) головою Національної поліції України;
- б) першим заступником голови Національної поліції України, який, відповідно до розподілу обов'язків, координує та контролює напрям діяльності поліції, що регулюється проєктом;
- в) заступниками голови Національної поліції України, які, відповідно до розподілу обов'язків, координують та контролюють напрям діяльності поліції, що регулюється проєктом;
- г) керівником органу (підрозділу) апарату поліції, що є головним його розробником.

30. Якими посадовими особами Національної поліції України в обов'язковому порядку погоджується (візується) супровідний лист до проєкту нормативно-правового акта, що вноситься на розгляд міністра внутрішніх справ України:

- а) керівником органу (підрозділу) апарату поліції, що є головним розробником, керівниками зацікавлених органів (підрозділів) апарату поліції, керівником Правового департаменту Національної поліції України, а за підписом голови Національної поліції України – також першим заступником або заступником голови Національної поліції України, які, відповідно до розподілу обов'язків, координують та контролюють напрям діяльності поліції, що регулюється проєктом;
- б) керівником органу (підрозділу) апарату поліції, що є головним розробником, керівниками зацікавлених органів (підрозділів) апарату поліції, а за підписом голови Національної поліції України – також першим заступником або заступником голови Національної поліції України, які, відповідно до розподілу обов'язків, координують та контролюють напрям діяльності поліції, що регулюється проєктом;
- в) керівниками зацікавлених органів (підрозділів) апарату поліції, керівником Правового департаменту Національної поліції України, а за підписом голови Національної поліції України – також першим заступником або заступником голови Національної поліції України, які, відповідно до розподілу обов'язків, координують та контролюють напрям діяльності поліції, що регулюється проєктом;
- г) керівником органу (підрозділу) апарату поліції, що є головним розробником, керівником Правового департаменту Національної поліції України, а за підписом голови Національної поліції України – також першим заступником або заступником голови Національної поліції України, які, відповідно до розподілу обов'язків, координують та контролюють напрям діяльності поліції, що регулюється проєктом?

ТЕМА 5

ЮРИДИЧНА ПРИРОДА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЯК РЕЗУЛЬТАТУ ПРАВОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇХНЯ СИСТЕМА

Основні питання до засвоєння за темою: поняття нормативно-правовий акт. Зміст та обсяг категорії законодавство України згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ. Система нормативно-правових актів. Поняття та різновиди закону за формою: кодекс України; закон України (первинний закон); закон України про внесення змін до кодексу, первинного закону; закон України про надання згоди Верховною Радою України на обов'язковість або денонсацію міжнародного договору України (закон про міжнародний договір); закон України про затвердження, закон України про схвалення чи затвердження нормативно-правових актів інших державних органів.

Поняття підзаконного нормативно-правового акта та його різновиди за юридичною формою: постанови Верховної Ради України; укази Президента України; постанови Кабінету Міністрів України; накази міністерств; акти інших державних органів, дія яких поширюється на всю територію України; постанови Верховної Ради Автономної Республіки Крим, постанови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, накази міністерств Автономної Республіки Крим; розпорядження голів місцевих державних адміністрацій, накази керівників структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій; акти органів місцевого самоврядування.

Поняття модельного підзаконного нормативно-правового акта та його форма (зразковий документ, типовий документ, типова угода (договір) тощо).

Поняття відомчого нормативно-правового акта та його різновиди. Нормативно-правові акти, що ухвалюються МВС України (наказ, положення, статут, інструкція, правила, настанови). Нормативно-правові акти, проекти яких розробляються в Національній поліції України та їх відмінність від інших видів юридичних документів, що є результатом службової діяльності посадових і службових осіб Національної поліції. Мета ухвалення таких правових актів і предмет їх регулювання. Розпорядчий документ та його структура. Особливості

структури законів та підзаконних нормативно-правових актів.

Основні поняття, терміни та категорії до засвоєння: правовий акт публічної влади, нормативно-правовий акт, законодавство України, система нормативно-правових актів, закон, кодекс України, закон України (первинний закон), закон України про внесення змін до кодексу, первинного закону, закон України про надання згоди Верховною Радою України на обов'язковість або денонсацію міжнародного договору України (закон про міжнародний договір), закон України про затвердження, закон України про схвалення чи затвердження нормативно-правових актів інших органів, підзаконний нормативно-правовий акт, відомчий нормативно-правовий акт, постанова Верховної Ради України, указ Президента України; постанова Кабінету Міністрів України, наказ міністерств, акти інших державних органів, дія яких поширюється на всю територію України, постанова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, постанова Ради міністрів Автономної Республіки Крим, наказ міністерств Автономної Республіки Крим, розпорядження голів місцевих державних адміністрацій, накази керівників структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, акти органів місцевого самоврядування, статут, положення, правила, настанови.

Тестові завдання до теми 5

1. Якому поняттю відповідає таке його визначення: «Це забезпечене з боку держави та визнане легітимним з боку громадянського суспільства формально-обов'язкове волевиявлення органів публічної влади, їх службових і посадових осіб, що має офіційний характер, здійснює справедливий з погляду домінуючої частини населення регулятивний та/або охоронний вплив на поведінку суб'єктів права і породжує юридичні наслідки, що відповідають принципу правопевності»:

- а) правовий акт публічної влади;*
- б) нормативно-правовий акт;*
- в) інтерпретаційно-правовий акт;*
- г) індивідуально-правовий акт?*

2. Зміст якої загальнотеоретичної категорії розкриває таке судження про однойменне явище правової дійсності: «Забезпечене з боку держави волевиявлення уповноважених суб'єктів правотворчості»

(народу, органів публічної влади й окремих посадових осіб цих органів, а також керівників інших державних організацій, наділених правотворчими повноваженнями), об'єктивоване в офіційному юридичному документі, що здійснює регулятивний та/або охоронний вплив на поведінку право-дієздатних суб'єктів шляхом встановлення, зміни, скасування чи конкретизації правових норм, спричиняє юридичні наслідки та сприяє утвердженню правопорядку»:

- а) нормативно-правовий акт;
- б) правозастосовний акт;
- в) інтерпретаційно-правовий акт;
- г) індивідуально-правовий акт?

3. Якому поняттю відповідає таке його визначення, закріплене в Законі України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ: «Офіційний документ, прийнятий (виданий) суб'єктом правотворчої діяльності в установленому Конституцією України та (або) законом порядку у письмовій формі (крім випадків, визначених частиною другою статті 47 цього Закону), який містить норму (норми) права і розрахований на неодноразову реалізацію»:

- а) правовий акт публічної влади;
- б) нормативно-правовий акт;
- в) інтерпретаційно-правовий акт;
- г) індивідуально-правовий акт?

4. Зміст якої загальнотеоретичної категорії розкриває таке судження суб'єкта законотворчості про однойменне явище правової дійсності: «Це взаємопов'язана та упорядкована система нормативно-правових актів України і чинних міжнародних договорів»:

- а) правова система України;
- б) позитивне право України;
- в) законодавство України;
- г) публічне право України?

5. Як (за яким принципом) структурується законодавство України згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

- а) від актів вищої юридичної сили до актів нижчої юридичної сили;
- б) від актів нижчої юридичної сили до актів вищої юридичної сили;

- в) від актів міжнародного до національного права;
- г) від актів національного до міжнародного права?

6. *Із урахуванням яких чинників структурується національне законодавство України відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:*

а) засад державного ладу в Україні; компетенції та територіальної юрисдикції суб'єкта правотворчої діяльності, визначеної Конституцією України та (або) законом; інших особливостей, визначених Конституцією України та (або) законом;

б) засад конституційного ладу в Україні; компетенції та територіальної юрисдикції суб'єкта правозастосовної діяльності, визначеної Конституцією України та (або) законом; інших особливостей, визначених Конституцією України та (або) законом;

в) засад конституційного ладу в Україні; компетенції та територіальної юрисдикції суб'єкта правотворчої діяльності, визначеної Конституцією України та (або) законом; інших особливостей, визначених Конституцією України та (або) міжнародним договором;

г) засад конституційного ладу в Україні; компетенції та територіальної юрисдикції суб'єкта правотворчої діяльності, визначеної Конституцією України та (або) законом; інших особливостей, визначених Конституцією України та (або) законом?

7. *Із наведеного переліку підзаконних нормативно-правових актів виберіть той, який виходить за межі обсягу поняття законодавство України в розумінні суб'єкта законотворчості:*

а) нормативно-правові акти державних установ, які мають локальну дію;

б) нормативно-правові акти місцевого самоврядування;

в) нормативно-правові акти голів місцевих державних адміністрацій та керівників структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій;

г) нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим та міністерств Автономної Республіки Крим.

8. *Який суб'єкт владних повноважень згідно з чинним законодавством наділений правом ухвалювати нормативно-правові акти, що мають юридичну форму розпорядження:*

а) Президент України;

- б) Кабінет Міністрів України;
- в) Міністерство юстиції України;
- г) голова місцевої державної адміністрації?

9. *Із наведеного переліку нормативно-правових актів виберіть той, який згідно з чинним законодавством ухвалюють в межах своїх нормотворчих повноважень міністерства України, міністерства Автономної Республіки Крим та керівники структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій:*

- а) указ;
- б) наказ;
- в) постанова;
- г) рішення?

10. *Які суб'єкти владних повноважень згідно з чинним законодавством наділені правом ухвалювати нормативно-правові акти, що мають юридичну форму постанови:*

- а) Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим та Рада міністрів Автономної Республіки Крим;
- б) Верховна Рада України, Президент України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим та Рада міністрів Автономної Республіки Крим;
- в) Кабінет Міністрів України, міністерства України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим та міністерства Автономної Республіки Крим;
- г) Кабінет Міністрів України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим та міністерства Автономної Республіки Крим?

11. *Яке з наведених суджень є логічно істинним у частині міжнародних договорів, які Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX визнані частиною національного законодавства України:*

- а) частиною національного законодавства України визнаються лише чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України у період із 1991 року по цей час;
- б) частиною національного законодавства України визнаються лише міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України у період із 1991 року по цей час;

в) частиною національного законодавства України визнаються лише чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також інші чинні міжнародні договори України;

г) частиною національного законодавства України визнаються лише чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також інші міжнародні договори України?

12. Якому поняттю відповідає така його легальна дефініція: «Це нормативно-правовий акт, прийнятий Верховною Радою України та (або) на Всеукраїнському референдумі в установленому Конституцією України та законом порядку, що регулює найбільш важливі суспільні відносини»?

- а) акт;
- б) закон;
- в) декларація;
- г) звернення.

13. Зміст якої загальнотеоретичної категорії розкриває таке судження автора про однойменне явище правової дійсності: «Нормативно-правовий акт вищої юридичної сили, прийнятий в особливому порядку колегіальним представницьким органом державної влади (Парламентом) або безпосередньо народом (шляхом референдуму), що містить правові норми, які здійснюють регулятивну та/або охоронну функцію на основі своєї відповідності тенденціям розвитку суспільних відносин, суспільним потребам та інтересам»:

- а) звернення;
- б) декларація;
- в) закон;
- г) постанова?

14. Яке з наведених нижче суджень узгоджується з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX у частині юридичної форми закону про затвердження:

а) закон приймається у формі закону України про затвердження Регламенту Верховної Ради України;

б) закон приймається у формі закону України про затвердження указів Президента України про введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях, про загальну або часткову мобілізацію, про оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної

екологічної ситуації;

в) закон приймається у формі закону України про затвердження рішення про надання військової допомоги іншим державам, про направлення підрозділів Збройних Сил України до іншої держави чи про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України;

г) закон приймається у формі закону України про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим, змін до неї?

15. Із наведеного нижче переліку суджень виберіть те, що узгоджується з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ у частині юридичної форми закону про схвалення нормативно-правових актів інших органів у визначених Конституцією України випадках:

а) закон приймається у формі закону України про схвалення Регламенту Верховної Ради України;

б) закон приймається у формі закону України про схвалення Державного бюджету України;

в) закон приймається у формі закону України про схвалення рішення про надання військової допомоги іншим державам, про направлення підрозділів Збройних Сил України до іншої держави чи про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України;

г) закон приймається у формі закону України про схвалення державних символів України?

16. Визначте юридичну форму закону, який створений шляхом систематизації норм права, містить загальні засади, на підставі яких комплексно регулює однорідну сферу суспільних відносин, забезпечуючи стабільність правового регулювання:

а) первинний закон;

б) кодекс;

в) закон про схвалення;

г) закон про затвердження.

17. У якій формі відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ ухвалюється закон, що системно регулює окрему сферу суспільних відносин:

а) первинного закону;

б) кодексу;

- в) закону про схвалення;
- г) закону про затвердження?

18. Яке з наведених нижче суджень узгоджується з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ у частині випадків ухвалення первинного закону:

а) первинний закон приймається Верховною Радою України, як правило, у разі: 1) виникнення нової сфери суспільних відносин; 2) незначної зміни суспільних відносин, врегульованих законом; 3) необхідності за результатами здійснення правового моніторингу; 4) упорядкування або систематизації інших первинних законів;

б) первинний закон приймається Верховною Радою України, як правило, у разі: 1) виникнення нової сфери суспільних відносин; 2) суттєвої зміни суспільних відносин, врегульованих законом; 3) необхідності за результатами здійснення правової експертизи; 4) упорядкування або систематизації інших первинних законів;

в) первинний закон приймається Верховною Радою України, як правило, у разі: 1) виникнення нової сфери суспільних відносин; 2) суттєвої зміни суспільних відносин, врегульованих законом; 3) необхідності за результатами здійснення правового моніторингу; 4) ревізії інших первинних законів;

г) первинний закон приймається Верховною Радою України, як правило, у разі: 1) виникнення нової сфери суспільних відносин; 2) суттєвої зміни суспільних відносин, врегульованих законом; 3) необхідності за результатами здійснення правового моніторингу; 4) упорядкування або систематизації інших первинних законів?

19. Яких аспектів торкається нормативно-правовий акт вищої юридичної сили, що приймається Верховною Радою України у формі закону про міжнародний договір:

а) обов'язковості або денонсації міжнародного договору України;

б) структури та змісту міжнародного договору України;

в) можливих позитивних і негативних наслідків міжнародного договору для України;

г) можливого впливу міжнародного договору України на національне законодавство й юридичну практику?

20. У якій формі відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX ухвалюється закон, яким змінюється окремий структурний елемент кодексу або первинного закону:

- а) закон про внесення змін;
- б) кодекс;
- в) закон про схвалення;
- г) закон про затвердження?

21. За сукупності яких умов Закон України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX уможливорює внесення змін до постанов Верховної Ради України законом:

а) здійснюється частковий перегляд законодавства України у зв'язку із запровадженням законом нового регулювання суспільних відносин; постанова містить норму права, що стосується предмета нового регулювання суспільних відносин, запровадження якого передбачено законопроектом;

б) здійснюється частковий перегляд законодавства України у зв'язку із запровадженням законом нового регулювання суспільних відносин; постанова містить норму права, що стосується предмета правового регулювання суспільних відносин, запровадження якого передбачено законопроектом;

в) здійснюється системний перегляд законодавства України у зв'язку із запровадженням законом нового регулювання суспільних відносин; постанова містить норму права, що стосується предмета нового регулювання суспільних відносин, запровадження якого передбачено законопроектом;

г) здійснюється системний перегляд законодавства України у зв'язку із запровадженням законом нового регулювання суспільних відносин; постанова містить норму права, що стосується предмета правового регулювання суспільних відносин, запровадження якого передбачено законопроектом?

22. Яку форму має закон, яким у випадках, передбачених Конституцією України та (або) законом, Верховна Рада України затверджує Державний бюджет України, Регламент Верховної Ради України, а також інші акти, що містять норми права, або окремі норми права:

- а) закон про внесення змін;
- б) кодекс;

- в) закон про схвалення;
- г) закон про затвердження?

23. *Із наведеного переліку суджень виберіть те, що узгоджується із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ у частині структурних взаємозв'язків закону про затвердження та акта Верховної Ради України або окремих норм права, що затверджуються цим законом, а також юридичної сили такого акта Парламенту:*

- а) акт Верховної Ради України або окремі норми права, що затверджуються законом, є самостійними і мають силу закону;
- б) акт Верховної Ради України або окремі норми права, що затверджуються законом, є його невід'ємними складовими і мають силу закону;
- в) акт Верховної Ради України або окремі норми права, що затверджуються законом, є його невід'ємними складовими і мають нижчу юридичну силу, ніж закон;
- г) акт Верховної Ради України або окремі норми права, що затверджуються законом, є його невід'ємними складовими і мають вищу юридичну силу ніж закон?

24. *Визначте форму закону, яким у випадках, передбачених Конституцією України, Верховна Рада України схвалює або затверджує нормативно-правові акти інших органів публічної влади:*

- а) закон про внесення змін;
- б) кодекс;
- в) закон про схвалення;
- г) закон про затвердження?

25. *Визначте видову належність Виборчого кодексу України у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ за формою, в якій він приймається:*

- а) первинний закон;
- б) кодекс;
- в) закон про схвалення;
- г) закон про затвердження.

26. *До якого різновиду закону за формою, в якій він приймається, належить Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. № 2469-VIII у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:*

- а) первинний закон;
- б) кодекс;
- в) закон про схвалення;
- г) закон про затвердження?

27. *Визначте видову належність Закону України «Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні”» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ за формою, в якій він приймається:*

- а) первинний закон;
- б) кодекс;
- в) закон про схвалення чи затвердження;
- г) закон про затвердження.

28. *До якого різновиду закону за формою, в якій він приймається, належить Закон України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» від 9 листопада 2023 року № 3460-ІХ у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:*

- а) первинний закон;
- б) кодекс;
- в) закон про схвалення;
- г) закон про затвердження?

29. *Визначте видову належність Закону України «Про ратифікацію Протоколу № 13 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, який стосується скасування смертної кари за будь-яких обставин» від 9 лютого 2006 року № 3436-ІV у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ за формою, в якій він приймається:*

- а) первинний закон;
- б) закон про міжнародний договір;
- в) закон про схвалення чи затвердження;
- г) закон про затвердження.

30. *Які нормативно-правові акти згідно з пунктом 1 Розділу XIII. ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ мають статус закону до набрання чинності відповідними нормативно-правовими актами Верховної Ради України, прийнятими у формі, визначеній статтею 10 цього Закону:*

- а) Основи законодавства України та постанови Верховної Ради України, чинні на день набрання чинності цим Законом;
- б) Основи законодавства України та укази Президента України, чинні на день набрання чинності цим Законом;
- в) Основи законодавства України та декрети Кабінету Міністрів України, чинні на день набрання чинності цим Законом;
- г) Основи законодавства України та постанови Кабінету Міністрів України, чинні на день набрання чинності цим Законом?

31. Із наведеного переліку правових актів виберіть ті, що до набрання чинності відповідними нормативно-правовими актами, прийнятими належними суб'єктами правотворчої діяльності, належать до системи нормативно-правових актів України:

- а) акти органів державної влади і управління Союзу РСР, Української РСР, Української СРР, які не суперечать Конституції України та щодо яких не прийнято рішення щодо їх незастосування на території України та (або) припинення їх дії;
- б) акти органів державної влади і управління Союзу РСР, Української РСР, Української СРР, які не суперечать міжнародним договорам України та щодо яких не прийнято рішення щодо їх незастосування на території України та (або) припинення їх дії;
- в) акти органів державної влади і управління Союзу РСР, Української РСР, Української СРР, які не суперечать національному законодавству України та щодо яких не прийнято рішення щодо їх незастосування на території України та (або) припинення їх дії;
- г) акти органів державної влади і управління Союзу РСР, Української РСР, Української СРР, які не суперечать курсу на євроінтеграцію України та щодо яких не прийнято рішення щодо їх незастосування на території України та (або) припинення їх дії.

32. Зміст якої загальнотеоретичної категорії розкриває таке судження суб'єкта законотворчості про однойменне явище правової дійсності: «Акт, прийнятий (виданий) суб'єктом правотворчої діяльності на основі та на виконання Конституції України, законів, чинних міжнародних договорів України та спрямований на їх реалізацію»:

- а) нормативно-правовий акт;
- б) підзаконний нормативно-правовий акт;
- в) індивідуально-правовий акт;
- г) інтерпретаційно-правовий акт?

33. *Яка вимога щодо відповідності підзаконних нормативно-правових актів передбачена Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:*

а) підзаконні нормативно-правові акти мають відповідати Конституції України, законам, чинним міжнародним договорам України, підзаконним нормативно-правовим актам вищої юридичної сили та узгоджуватися між собою;

б) підзаконні нормативно-правові акти мають відповідати Конституції України, законам, чинним міжнародним договорам України, підзаконним нормативно-правовим актам вищої юридичної сили, правовим звичаям та узгоджуватися між собою;

в) підзаконні нормативно-правові акти мають відповідати Конституції України, законам, чинним міжнародним договорам України, підзаконним нормативно-правовим актам вищої юридичної сили, правовим актам Верховного Суду та узгоджуватися між собою;

г) підзаконні нормативно-правові акти мають відповідати Конституції України, законам, чинним міжнародним договорам України, підзаконним нормативно-правовим актам вищої юридичної сили, рішенням Конституційного Суду України та узгоджуватися між собою?

34. *У якій формі приймається підзаконний нормативно-правовий акт згідно з вимогою Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:*

а) у визначеній Конституцією України та (або) міжнародним договором формі;

б) у визначеній Конституцією України та (або) керівником органу формі;

в) у визначеній Конституцією України та (або) правовою доктриною формі;

г) у визначеній Конституцією України та (або) законом формі?

35. *Яку форму мають підзаконні нормативно-правові акти, що затверджуються суб'єктом правотворчої діяльності підзаконним нормативно-правовим актом, визначеним пунктом 3 частини другої статті 9 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:*

а) положення, порядку, інструкції або правил;

б) наказу, порядку, інструкції або правил;

в) указу, порядку, інструкції або правил;

г) постанови, порядку, інструкції або правил?

36. *Яке з наведених нижче суджень узгоджується з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX у частині взаємозв'язку підзаконних нормативно-правових актів, яким затверджено і який затверджено, відповідно, а також юридичної сили цих нормативно-правових актів:*

а) затверджений акт є самостійним підзаконним нормативно-правовим актом по відношенню до того, яким його затверджено, та має притаманну такому різновиду підзаконного нормативно-правового акта юридичну силу;

б) затверджений акт є самостійним підзаконним нормативно-правовим актом по відношенню до того, яким його затверджено, та має юридичну силу, відмінну від такого підзаконного нормативно-правового акта;

в) затверджений акт є невід'ємною складовою підзаконного нормативно-правового акта, яким його затверджено, та має юридичну силу такого підзаконного нормативно-правового акта;

г) затверджений акт є невід'ємною складовою підзаконного нормативно-правового акта, яким його затверджено, та має юридичну силу, відмінну від такого підзаконного нормативно-правового акта?

37. *У яких межах згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX суб'єкти правотворчої діяльності можуть приймати спільні підзаконні нормативно-правові акти:*

а) передбачених законом, міжнародним договором та актами Президента України;

б) передбачених законом, міжнародним договором та актами Кабінету Міністрів України;

в) передбачених законом, актами Кабінету Міністрів України та міністерств України;

г) передбачених законом, актами Президента України та Кабінету Міністрів України?

38. *Якому поняттю теорії правових актів відповідає така його дефініція, закріплена в Законі України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX: «Це нормативно-правовий акт, що визначає типові, стандартизовані форми нормативно-правових актів чи інших документів»:*

- а) кодифікований підзаконний нормативно-правовий акт;
- б) модельний підзаконний нормативно-правовий акт;
- в) уніфікований підзаконний нормативно-правовий акт;
- г) систематизований підзаконний нормативно-правовий акт?

39. Яке застереження містить Закон України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX щодо можливості оформлення модельного підзаконного нормативно-правового акта:

а) модельний підзаконний нормативно-правовий акт може оформлюватися як додаток до іншого нормативно-правового акта або затверджуватися підзаконним нормативно-правовим актом, визначеним пунктом 3 частини другої статті 9 цього Закону;

б) модельний підзаконний нормативно-правовий акт може оформлюватися як складова іншого нормативно-правового акта або затверджуватися підзаконним нормативно-правовим актом, визначеним пунктом 3 частини другої статті 9 цього Закону;

в) модельний підзаконний нормативно-правовий акт може оформлюватися як частина іншого нормативно-правового акта або затверджуватися підзаконним нормативно-правовим актом, визначеним пунктом 3 частини другої статті 9 цього Закону;

г) модельний підзаконний нормативно-правовий акт може оформлюватися як структурний елемент іншого нормативно-правового акта або затверджуватися підзаконним нормативно-правовим актом, визначеним пунктом 3 частини другої статті 9 цього Закону?

40. У якій формі згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX приймається (видається) модельний підзаконний нормативно-правовий акт:

а) зразкового документа, письмового документа, типової угоди (договору) або в іншій формі, визначеній законом;

б) зразкового документа, типового документа, міжнародної угоди (договору) або в іншій формі, визначеній законом;

в) зразкового документа, типового документа, типової угоди (договору) або в іншій формі, визначеній суб'єктом правотворчості;

г) зразкового документа, типового документа, типової угоди (договору) або в іншій формі, визначеній законом?

41. Зміст якої загальнотеоретичної категорії розкриває така її дефініція, закріплена в Законі України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX: «Властивість нормативно-правових актів та встановлених ними норм права, що є основою для визначення співвідношення їх взаємної ієрархічної підпорядкованості у системі нормативно-правових актів, зумовленого сукупністю ознак, що впливають із:

- 1) засад конституційного ладу в Україні;
- 2) компетенції та територіальної юрисдикції суб'єкта правотворчої діяльності, визначених Конституцією України та (або) законом;
- 3) інших особливостей, визначених Конституцією України та (або) законом»:
 - а) непереборна сила;
 - б) реальна сила;
 - в) юридична сила;
 - г) потужна сила?

42. Розмістіть у правильній ієрархічній послідовності такі джерела об'єктивного права з урахуванням їх юридичної сили, визначеної Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- 1) закони України;
 - 2) чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
 - 3) постанови Кабінету Міністрів України та нормативно-правові акти Національного банку України;
 - 4) постанови Верховної Ради України, укази Президента України:
- а) 1, 2, 3, 4;
 - б) 1, 2, 4, 3;
 - в) 2, 1, 3, 4;
 - г) 2, 1, 4, 3.

43. Розмістіть у правильній ієрархічній послідовності такі підзаконні нормативно-правові акти з урахуванням їх юридичної сили, визначеної Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- 1) постанови Кабінету Міністрів України та нормативно-правові акти Національного банку України;
- 2) накази міністерств України;

- 3) *нормативно-правові акти районних державних адміністрацій;*
4) *нормативно-правові акти обласних державних адміністрацій;*
а) 1, 2, 3, 4;
б) 1, 2, 4, 3;
в) 2, 1, 3, 4;
г) 2, 1, 4, 3.

44. *Інструкцією з організації нормотворчої діяльності в Міністерстві внутрішніх справ України визначено такий перелік нормативно-правових актів, що їх ухвалює МВС України:*

- а) *накази, положення, статuti, інструкції, правила, настанови;*
б) *накази, постанови, статuti, інструкції, правила, настанови;*
в) *накази, положення, рішення, інструкції, правила, настанови;*
г) *накази, положення, статuti, розпорядження, правила, настанови.*

45. *Яку юридичну форму (назву) має нормативно-правовий акт МВС України, що видається з найбільш важливих (концептуальних) питань службової діяльності органів та підрозділів, підпорядкованих центральним органам виконавчої влади, які спрямовуються та координуються міністром внутрішніх справ України:*

- а) *наказ;*
б) *статут;*
в) *положення;*
г) *настанова?*

46. *Яку юридичну форму (назву) мають нормативно-правові акти, що визначають правові засади організації діяльності структурних підрозділів МВС, закладів вищої освіти, науково-дослідних установ, підприємств та установ забезпечення МВС:*

- а) *положення або статут;*
б) *положення або наказ;*
в) *положення або правила;*
г) *положення або настанови?*

47. *Виберіть із наведеного переліку нормативно-правовий акт, що визначає статус, завдання, функції, права та обов'язки, порядок нормативного регулювання конкретних видів діяльності, що здійснюються структурними підрозділами МВС України:*

- а) *положення;*

- б) наказ;
- в) правила;
- г) статут.

48. Якому поняттю відповідає таке його визначення: «Звід положень (правил), що визначають основи оперативно-службової діяльності, права й обов'язки працівників (військовослужбовців), загальний порядок проходження служби в органах і підрозділах, підпорядкованих центральним органам виконавчої влади, які спрямовуються та координуються міністром внутрішніх справ України»:

- а) статут;
- б) положення;
- в) наказ;
- г) правила?

49. Зміст якої категорії юридичного мислення розкриває таке судження про однойменне явище правової дійсності: «Звід положень (правил), що визначає правове становище, завдання, функції, структуру, статутний капітал і назву юридичної особи та її місцезнаходження, найменування посади керівника, який її очолює, а також інші необхідні умови діяльності державної організації»:

- а) статут юридичної особи;
- б) положення;
- в) наказ;
- г) правила?

50. Яку юридичну форму (назву) мають нормативно-правові акти, що регулюють основні види (форми) організаційної, науково-технічної, фінансової, оперативно-службової діяльності структурних підрозділів МВС і порядок її здійснення конкретними працівниками (військовослужбовцями):

- а) інструкції і правила;
- б) інструкції і положення;
- в) інструкції і статут;
- г) інструкції і наказ?

51. *Виберіть із наведеного переліку нормативно-правовий акт, що встановлює порядок застосування актів законодавства та містить норми, що визначають, у якому порядку, якими способами, методами і за допомогою яких засобів повинен здійснюватися той чи інший вид діяльності:*

- а) інструкція;
- б) правила;
- в) статут;
- г) наказ.

52. *Виберіть із наведеного переліку нормативно-правовий акт, що встановлює порядок здійснення окремого виду діяльності, а також визначає норми права загального характеру з метою регулювання поведінки суб'єктів правовідносин у сфері діяльності структурних підрозділів МВС:*

- а) правила;
- б) інструкція;
- в) статут;
- г) наказ.

53. *У якому з наведених нижче нормативно-правових актів викладаються норми, що регламентують порядок дій конкретних структурних підрозділів МВС у певній ситуації, спрямованих на реалізацію та виконання відповідних завдань та функцій:*

- а) у настанові;
- б) в інструкції;
- в) у статуті;
- г) у правилах?

54. *У якій із наведених нижче юридичних форм правового акта не допускається видання нормативних актів МВС України:*

- а) розпоряджень;
- б) інструкцій;
- в) статутів;
- г) правил?

55. *Визначте юридичну форму нормативно-правового акта, що встановлює механізм реалізації прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб, процедуру застосування нормативно-правового акта та умови провадження певної діяльності:*

- а) порядок;
- б) інструкція;
- в) статут;
- г) правила.

56. *Акти, що визначають правові засади організації діяльності структурних підрозділів апарату поліції, територіальних органів поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях та м. Києві, міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України, закладів та установ поліції, видаються у вигляді:*

- а) положення або статуту;
- б) положення або інструкції;
- в) положення або наказу;
- г) положення або правил.

57. *У системі Національної поліції України не допускається видання наказів Національної поліції України організаційно-розпорядчого характеру про затвердження:*

- а) директив;
- б) інструкцій;
- в) положень;
- г) статутів.

58. *Яке з наведених нижче суджень є логічно хибним щодо нормотворчої компетенції Національної поліції України:*

а) не допускається видання актів-документів Національної поліції України про затвердження інструкцій, положень, порядків, правил, статутів;

б) у системі Національної поліції України не допускається видання актів (документів) для оголошення та/або введення в дію інших нормативно-правових актів України, що є актами прямої дії;

в) у системі Національної поліції України не допускається видання актів у вигляді розпоряджень, вказівок, директив;

г) не допускається видання актів-документів Національної поліції України, що містять норми права?

59. *Які з наведених структурних елементів характерні для розпорядчого документа, видання якого є однією з форм реалізації управлінської діяльності суб'єкта нормотворення:*

- а) преамбула, розпорядча частина, нормативний корпус,

положення щодо набрання чинності;

б) вступна частина, описова частина, мотивувальна частина, резолютивна частина;

в) преамбула, розділи, статті, частини статей;

г) вступна частина, описово-мотивувальна частина, резолютивна частина, положення щодо набрання чинності?

60. До якого структурного елемента розпорядчого документа не допускається внесення змін:

а) преамбули;

б) розпорядчої частини;

в) нормативного корпусу;

г) положення щодо набрання чинності?

61. Із наведеного переліку правових актів виберіть той, який є розпорядчим документом, а його видання визнається правничою наукою однією з форм реалізації управлінської діяльності суб'єкта нормотворення:

а) наказ МВС України від 27.07.2012 № 649 «Про затвердження Інструкції з організації нормотворчої діяльності в Міністерстві внутрішніх справ України»;

б) Указ Президента України від 3 жовтня 1992 р «Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади»;

в) Указ Президента України від 10 червня 1997 року «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності»;

г) Положення про Міністерство внутрішніх справ України від 28 жовтня 2015 р. № 878.

62. Які структурні елементи первинного закону відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX об'єднують статті закону залежно від його обсягу та змісту:

а) розділи, параграфи, пункти та додатки;

б) розділи, абзаци, пункти та підпункти пунктів;

в) розділи, підрозділи, глави, параграфи та підрозділи параграфів;

г) розділи, пункти, підпункти пунктів та положення?

63. Які структурні елементи можуть містити у собі частини статей первинного закону відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) абзаци, параграфи та пункти;
- б) абзаци, пункти та примітки;
- в) абзаци, пункти та додатки;
- г) абзаци, пункти та підпункти пунктів?

64. Із наведеного переліку структурних елементів виберіть ті, наявність яких у первинному законі передбачена Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX в разі потреби:

- а) преамбула, підрозділи параграфів, перехідні положення та додатки;
- б) преамбула, підрозділи параграфів, перехідні та прикінцеві положення;
- в) преамбула, розділи, параграфи та підрозділи параграфів;
- г) преамбула, підрозділи параграфів, прикінцеві положення та додатки.

65. Який із наведених нижче структурних елементів, як виняток, може містити в собі первинний закон згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) преамбулу;
- б) підрозділи параграфів;
- в) додатки;
- г) примітки до статті або до її структурного елемента?

66. Із яких структурних елементів крім тих, які передбачені частиною другою статті 32 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX, можуть складатися кодекси:

- а) з частин (загальної та індивідуальної) або книг;
- б) з частин (загальної та спеціальної) або книг;
- в) з частин (загальної та особливої) або книг;
- г) з частин (загальної та виняткової) або книг?

67. Що саме (які положення) викладаються у загальній частині (першій книзі) кодексу згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) окремі засади правового регулювання (принципи, загальні положення та основні інститути правового регулювання) у відповідній сфері суспільних відносин;

б) вихідні засади правового регулювання (принципи, загальні положення та основні інститути правового регулювання) у відповідній сфері суспільних відносин;

в) загальні засади правового регулювання (принципи, загальні положення та основні інститути правового регулювання) у відповідній сфері суспільних відносин;

г) головні засади правового регулювання (принципи, загальні положення та основні інститути правового регулювання) у відповідній сфері суспільних відносин?

68. Що саме (які положення) викладаються в спеціальних частинах (наступних книгах) кодексу згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

а) групи норм права, об'єднані за специфічною ознакою (ознаками), які визначають особливості правового регулювання у відповідній сфері суспільних відносин;

б) групи норм права, об'єднані за специфічною ознакою (ознаками), які визначають порядок правового регулювання у відповідній сфері суспільних відносин;

в) групи норм права, об'єднані за специфічною ознакою (ознаками), які визначають способи правового регулювання у відповідній сфері суспільних відносин;

г) групи норм права, об'єднані за специфічною ознакою (ознаками), які визначають методи правового регулювання у відповідній сфері суспільних відносин?

69. Із яких елементів складається структура закону про внесення змін згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

а) з його назви, двох розділів та підрозділів;

б) з його назви, глав та двох розділів;

в) з його назви, преамбули (в разі потреби) та статей;

г) з його назви, преамбули (в разі потреби) та двох розділів?

70. Яке з наведених нижче суджень узгоджується із положеннями Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ у частині змісту двох розділів закону про внесення змін як його структурних елементів:

а) у розділі І розміщуються зміни, що вносяться до структурних елементів одного або декількох первинних законів, кодексів; у розділі ІІ розміщуються: а) норма права про порядок набрання чинності законом про внесення змін; б) доручення Кабінету Міністрів України, іншому державному органу, пов'язані з набранням чинності законом про внесення змін;

б) у розділі І розміщуються зміни, що вносяться до структурних елементів одного або декількох інших законів; у розділі ІІ розміщуються: а) норма права про порядок набрання чинності законом про внесення змін; б) доручення Кабінету Міністрів України, іншому державному органу, пов'язані з набранням чинності законом про внесення змін;

в) у розділі І розміщуються зміни, що вносяться до структурних елементів одного або декількох первинних законів, кодексів; у розділі ІІ розміщуються: а) норма права про порядок набрання чинності законом про внесення змін; б) зміни до структурних елементів кодексу, первинного закону, закону про внесення змін, закону (норм права) про визнання іншого первинного закону, кодексу, їх окремого структурного елемента такими, що втратили чинність;

г) у розділі І розміщуються зміни, що вносяться до структурних елементів одного або декількох первинних законів, кодексів; у розділі ІІ розміщуються: а) норма права про порядок набрання чинності законом про внесення змін; б) перехідні положення, пов'язані з впровадженням змін, розміщених у розділі І закону про внесення змін?

71. Які структурні елементи відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ об'єднують пункти підзаконного нормативно-правового акта залежно від його обсягу та змісту:

- а) розділи, підрозділи, статті;
- б) розділи, підрозділи, додатки;
- в) розділи, підрозділи, параграфи;
- г) розділи, підрозділи, абзаци?

72. *Із наведеного переліку структурних елементів виберіть ті, наявність яких у підзаконному нормативно-правовому акті передбачена Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ в разі потреби:*

- а) преамбула та додатки;
- б) преамбула та статті;
- в) преамбула та параграфи;
- г) преамбула та пункти.

73. *Який із наведених нижче структурних елементів, передбачених Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ, може міститися лише в Указі Президента України як різновиді підзаконного нормативно-правового акта:*

- а) розділ;
- б) підрозділ;
- в) стаття;
- г) пункт?

ТЕМА 6

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Основні питання до засвоєння за темою: поняття систематизації законодавства та його співвідношення з категоріями удосконалення законодавства, новелізація законодавства та ревізія законодавства. Види систематизації законодавства: елементарна систематизація законодавства, інституційна систематизація законодавства, галузева систематизація законодавства, комплексна систематизація законодавства, загальна систематизація законодавства.

Поняття обліку, його різновиди та суб'єкти здійснення. Зміст Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів. Держатель і адміністратор Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів. Правовий режим використання вміщеної в Реєстрі інформації.

Поняття інкорпорації як форми систематизації нормативно-правового матеріалу та її види. Зміст поняття консолідація законодавства та перспективи її здійснення в Україні.

Поняття кодифікації законодавства. Зміст категорії кодифікаційний акт. Основи законодавства, кодекс, статут, положення та правила як різновиди кодифікаційних актів.

Створення зводу законів як особлива форма систематизації нормативно-правових актів.

Порядок здійснення обліку та систематизації законодавства в юридичній службі МВС України. Складові інформаційного фонду: документальний, бібліотечний і електронний фонди.

Основні поняття, терміни та категорії до засвоєння: систематизація (упорядкування) законодавства, удосконалення законодавства, новелізація законодавства, ревізія законодавства, елементарна систематизація законодавства, інституційна систематизація законодавства, галузева систематизація законодавства, комплексна систематизація законодавства, загальна систематизація законодавства, облік, інкорпорація, консолідація, кодифікація, автоматизовані електронні бази даних про нормативно-правові акти, Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів, порядок здійснення обліку та систематизації законодавства в юридичній службі Міністерства

внутрішніх справ України, інформаційний фонд, документальний фонд актів законодавства, бібліотечний фонд юридичної літератури, періодичних видань, електронний фонд нормативно-правових актів.

Тестові завдання до теми 6

1. Якому поняттю відповідає таке визначення: «Діяльність компетентних державних органів та уповноважених організацій щодо упорядкування та вдосконалення нормативно-правових актів, зведення їх у єдину внутрішньо узгоджену систему»:

- а) систематизація законодавства;
- б) облік;
- в) кодифікація;
- г) консолідація?

2. Як співвідносяться за обсягом поняття «розвиток законодавства», «удосконалення законодавства» й «упорядкування законодавства»:

а) «розвиток законодавства» містить у собі «удосконалення» й «упорядкування» законодавства як свідому діяльність нормотворчих суб'єктів, тобто є більш широким поняттям щодо двох інших;

б) «розвиток законодавства» тотожний поняттям «удосконалення» й «упорядкування» законодавства;

в) «розвиток законодавства» є вужчим порівняно з поняттями «удосконалення» й «упорядкування» законодавства;

г) обсяг поняття «розвиток законодавства» лише частково перетинається з обсягом понять «удосконалення» й «упорядкування» законодавства?

3. Що з наведеного виходить за межі систематизації законодавства:

а) створення нових норм права;

б) упорядкуванням окремих юридичних норм шляхом уточнення їх положень;

в) усунення суперечностей і прогалин у нормативному регулюванні суспільних інститутів;

г) галузева уніфікація нормативного регулювання однорідних суспільних відносин?

4. Щодо якого виду систематизації законодавства істинним є таке судження: «Це системне упорядкування окремих положень нормативно-правових актів та їх розвиток з метою формування окремих цілісно завершених юридичних норм (від положень локальних нормативно-правових актів до конституційних положень юридичної норми)»:

- а) елементарна систематизація законодавства;
- б) інституційна систематизація законодавства;
- в) галузева систематизація законодавства;
- г) комплексна систематизація законодавства?

5. Для якого виду систематизації законодавства характерне системне упорядкування та розвиток положень юридичних норм кількох взаємопов'язаних галузей законодавства з метою формування цілісних міжгалузевих нормативних комплексів для забезпечення вищого рівня системності законодавства:

- а) комплексна систематизація законодавства;
- а) загальна систематизація законодавства;
- б) інституційна систематизація законодавства;
- в) галузева систематизація законодавства?

6. Організаційною формою здійснення функції вдосконалення законодавства є:

- а) його кодифікація;
- б) його консолідація;
- в) його інкорпорація;
- г) його облік.

7. Зміст якої загальнотеоретичної категорії розкриває таке судження про однойменне явище правової дійсності: «Діяльність щодо накопичення нормативно-правових актів, підтримання їх у контрольному стані, а також створення пошукової системи, що забезпечує ефективний пошук необхідної правової інформації»:

- а) облік;
- б) консолідація;
- в) інкорпорація;
- г) кодифікація?

8. Який із наведених принципів не має відношення до обліку як однієї з форм систематизації законодавства:

- а) обґрунтованість інформації;
- б) повнота інформаційного масиву;
- в) достовірність інформації;
- г) зручність використання інформації?

9. *Із наведеного переліку виберіть найбільш просту форму обліку:*

- а) журнальний облік;
- б) картковий облік;
- в) ведення контрольних текстів чинних нормативних актів;
- г) автоматизований облік законодавства.

10. *Якому поняттю відповідає таке визначення: «Форма систематизації законодавства, за якої здійснюється змістовна переробка (усунення суперечностей, скасування застарілих норм) нормативно-правових актів», що мають спільний предмет і метод правового регулювання, та створення зведеного нормативного акту»:*

- а) кодифікація;
- б) консолідація;
- в) інкорпорація;
- г) облік?

11. *Яка з наведених форм систематизації законодавства зумовлюється потребою ліквідації множинності нормативних актів, їх укрупнення, створення своєрідних «блоків» законодавства:*

- а) консолідація;
- б) кодифікація;
- в) інкорпорація;
- г) облік?

12. *Якому поняттю відповідає таке його визначення: «Форма систематизації, за якої нормативні акти певного рівня об'єднуються повністю або частково в різні збірники чи зібрання у певному порядку (хронологічному, алфавітному, системно-предметному)»:*

- а) інкорпорація;
- б) облік;
- в) кодифікація;
- г) консолідація?

13. Щодо якого виду інкорпорації законодавства істинним є таке судження: «Здійснюється від імені і за дорученням або з санкції правотворчого органу (органів), який затверджує або іншим способом офіційно схвалює підготовлені зібрання (зводи). Таке зібрання (звід) має офіційний характер і пріоритет перед раніше виданими публікаціями нормативних актів, оскільки містить акти в їх чинній редакції»:

- а) офіційна інкорпорація;
- б) офіціозна інкорпорація;
- в) напівофіційна інкорпорація;
- г) неофіційна інкорпорація?

14. Яка з наведених рис не властива зводу законів як систематизованому правовому акту:

- а) він є кодифікацією за галузевим принципом;
- б) він завжди є офіційною публікацією актів законодавства, оскільки видається від імені та за дорученням органу законодавчої влади;
- в) звід законів має пріоритет перед усіма попередніми офіційними публікаціями законів, містить їх чинну редакцію;
- г) цей вид систематизації передбачає велику попередню законотворчу роботу з узгодження норм законодавства, заповнення прогалин у ньому, скасування застарілих норм, об'єднання законів, що регулюють однакові питання, в єдині законодавчі акти?

15. На кого покладається обов'язок ведення єдиного електронного реєстру нормативних актів МВС з питань діяльності державних органів, які спрямовуються та координуються міністром внутрішніх справ України:

- а) на Департамент юридичного забезпечення МВС України;
- б) на Департамент документообігу та контролю МВС України;
- в) на підрозділи МВС України, що є головними розробниками нормативно-правових актів;
- г) на Головний штаб МВС України?

16. Якими суб'єктами відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX здійснюється облік нормативно-правових актів:

- а) суб'єктом правотворчої ініціативи і суб'єктом правотворчої діяльності;
- б) суб'єктом правотворчої діяльності та іншими зацікавленими

особами;

в) суб'єктом правотворчої діяльності та міністерством, що забезпечує формування державної правової політики;

г) суб'єктом правотворчої діяльності, міністерством, що забезпечує формування державної правової політики та іншими суб'єктами?

17. Відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX єдиний державний реєстр нормативно-правових актів – це:

а) державна інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, реєстрацію, облік та зберігання правових актів;

б) державна інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, реєстрацію, облік та зберігання нормативно-правових актів;

в) приватна інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, реєстрацію, облік та зберігання правових актів;

г) приватна інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, реєстрацію, облік та зберігання нормативно-правових актів.

18. Із наведеного переліку суб'єктів владних повноважень виберіть того, хто згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX є держателем Реєстру нормативно-правових актів:

а) Верховна Рада України;

б) Президент України;

в) Кабінет Міністрів України;

г) міністерство, що забезпечує формування державної правової політики.

19. Який правовий статус має адміністратор Реєстру нормативно-правових актів відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) він є службовою особою;

б) він є посадовою особою;

в) він є юридичною особою публічного права;

г) він є юридичною особою приватного права?

20. *Із наведеного переліку заходів виберіть ті, які відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX не має здійснювати адміністратор Реєстру нормативно-правових актів:*

- а) заходи, пов'язані із внесенням змін до нормативно-правових актів;
- б) заходи щодо створення, доопрацювання та супроводження програмного забезпечення Реєстру;
- в) технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист даних, що містяться в Реєстрі;
- г) інші заходи технічного адміністрування, визначені Кабінетом Міністрів України та держателем Реєстру.

21. *Якою мовою (мовами) ведеться Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:*

- а) державною та англійською мовами;
- б) державною та російською мовами;
- в) державною мовою;
- г) англійською мовою?

22. *Коли відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів включаються закони, постанови Верховної Ради України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти Національного банку України:*

- а) після їх прийняття в порядку, встановленому законом;
- б) після їх підписання в порядку, встановленому законом;
- в) після їх державної реєстрації в порядку, встановленому статтею 54 цього Закону;
- г) після їх опублікування в порядку, встановленому законом?

23. *Коли відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів включаються підзаконні нормативно-правові акти, визначені частиною другою статті 53 цього Закону:*

- а) після їх прийняття в порядку, встановленому законом;
- б) після їх підписання в порядку, встановленому законом;

в) після їх державної реєстрації в порядку, встановленому статтею 54 цього Закону;

г) після їх опублікування в порядку, встановленому законом?

24. *Протягом якого часу закони, постанови Верховної Ради України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти Національного банку України подаються відповідним суб'єктом правотворчої діяльності держателю Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів для реєстрації в Реєстрі:*

а) протягом 24 годин з дня їх опублікування у порядку, визначеному законом;

б) протягом 48 годин з дня їх опублікування у порядку, визначеному законом;

в) протягом 72 годин з дня їх опублікування у порядку, визначеному законом;

г) протягом 96 годин з дня їх опублікування у порядку, визначеному законом?

25. *Протягом якого часу відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ держатель Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів включає в Реєстр з присвоєнням реєстраційного коду закони, постанови Верховної Ради України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти Національного банку України:*

а) протягом 24 годин з дня їх опублікування;

б) протягом 48 годин з дня їх опублікування;

в) протягом 24 годин з дня їх отримання;

г) протягом 48 годин з дня їх отримання?

26. *Протягом якого часу відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ держатель Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів включає в Реєстр з присвоєнням реєстраційного коду підзаконний нормативно-правовий акт, що підлягає державній реєстрації:*

а) протягом 10 робочих днів з дня його надходження до міністерства, що забезпечує формування державної правової політики, з можливістю продовження цього строку, але не більше ніж на 15 робочих днів;

б) протягом 15 робочих днів з дня його надходження до міністерства, що забезпечує формування державної правової політики, з можливістю продовження цього строку, але не більше ніж на 10 робочих днів;

в) протягом 20 робочих днів з дня його надходження до міністерства, що забезпечує формування державної правової політики, з можливістю продовження цього строку, але не більше ніж на 10 робочих днів;

г) протягом 20 робочих днів з дня його надходження до міністерства, що забезпечує формування державної правової політики, з можливістю продовження цього строку, але не більше ніж на 15 робочих днів?

27. Із наведеного переліку даних про нормативно-правовий акт виберіть ті, які не вносяться до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів згідно з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

а) назва суб'єкта правотворчої діяльності, що прийняв (видав) нормативно-правовий акт;

б) назва нормативно-правового акта;

в) інформація про опублікування нормативно-правового акта та дату набрання ним чинності;

г) інформація про проведені експертизи нормативно-правового акта.

28. Із наведеного переліку даних про нормативно-правовий акт виберіть ті, які вносяться до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів згідно з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

а) назва суб'єкта правотворчої діяльності, що прийняв (видав) нормативно-правовий акт;

б) назва суб'єкта правоінтерпретаційної діяльності, що уповноважений здійснювати офіційне тлумачення норм права, закріплених у цьому нормативно-правовому акті;

в) назва суб'єктів правозастосовної діяльності, які уповноважені здійснювати індивідуально-правове регулювання на основі цього нормативно-правового акта;

г) назва суб'єктів права, на яких поширюється дія цього нормативно-правового акта.

29. *Із наведеного переліку даних про нормативно-правовий акт виберіть ті, які не вносяться до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів згідно з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:*

- а) дата і номер нормативно-правового акта;
- б) дата державної реєстрації підзаконного нормативно-правового акта із зазначенням відповідного реєстраційного номера (для підзаконних нормативно-правових актів, визначених частиною другою статті 53 цього Закону);
- в) дата включення нормативно-правового акта до Реєстру із зазначенням присвоєного йому реєстраційного коду;
- г) дата внесення змін до тексту нормативно-правового акта.

30. *З яким обмеженням до відповідного розділу Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів включається підзаконний нормативно-правовий акт, що містить державну таємницю:*

- а) «для обмеженого користування»;
- б) «для службового користування»;
- в) «таємно»;
- г) «цілком таємно»?

31. *Із яким обмеженням до відповідного розділу Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів включається нормативно-правові акти, що містять службову інформацію:*

- а) «для обмеженого користування»;
- б) «для службового користування»;
- в) «таємно»;
- г) «цілком таємно»?

32. *Ким (яким суб'єктом владних повноважень) встановлюється порядок ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів, доступу до нього та користування ним:*

- а) Верховною Радою України;
- б) Президентом України;
- в) Кабінетом Міністрів України;
- г) міністерством юстиції України?

33. *Із наведеного переліку суджень про правовий режим використання інформації з Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів виберіть те, що узгоджується з положеннями Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:*

а) інформація з Реєстру є відкритою, загальнодоступною (крім інформації з обмеженим доступом) публічною інформацією у формі відкритих даних, що надається безоплатно та підлягає оприлюдненню на офіційному вебсайті держателя Реєстру та на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних;

б) інформація з Реєстру є відкритою, загальнодоступною (включно з інформацією, що має обмежений доступ) публічною інформацією у формі відкритих даних, що надається безоплатно та підлягає оприлюдненню на офіційному вебсайті держателя Реєстру та на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних;

в) інформація з Реєстру є закритою, доступною уповноваженим суб'єктам владних повноважень публічною інформацією у формі закритих даних, що надається безоплатно та не підлягає оприлюдненню на офіційному вебсайті держателя Реєстру та на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних;

г) інформація з Реєстру є закритою, доступною уповноваженим суб'єктам владних повноважень публічною інформацією у формі закритих даних, що надається платно та не підлягає оприлюдненню на офіційному вебсайті держателя Реєстру та на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних.

34. *Що становлять акти законодавства України, спеціальна юридична література, електронні інформаційні правові системи, що зберігаються та використовуються в органах і підрозділах системи МВС України у розумінні Положення про порядок здійснення обліку та систематизації законодавства в юридичній службі Міністерства внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС України від 17.06.2013 № 646:*

- а) інформаційний фонд;
- б) документальний фонд;
- в) бібліотечний фонд;
- г) електронний фонд?

35. Які складові вміщує в собі інформаційний фонд згідно з Положенням про порядок здійснення обліку та систематизації законодавства в юридичній службі Міністерства внутрішніх справ України, затвердженим наказом МВС України від 17.06.2013 № 646:

а) документальний фонд актів законодавства (документальний фонд), бібліотечний фонд юридичної літератури, періодичних видань (бібліотечний фонд) та інструментальний фонд;

б) документальний фонд актів законодавства (документальний фонд), бібліотечний фонд юридичної літератури, періодичних видань (бібліотечний фонд) та методичний фонд;

в) документальний фонд актів законодавства (документальний фонд), бібліотечний фонд юридичної літератури, періодичних видань (бібліотечний фонд) та електронний фонд нормативно-правових актів (електронний фонд);

г) документальний фонд актів законодавства (документальний фонд), бібліотечний фонд юридичної літератури, періодичних видань (бібліотечний фонд) та міжнародний фонд?

36. Що з наведеного нижче не входить до складу документального фонду актів законодавства у розумінні Положення про порядок здійснення обліку та систематизації законодавства в юридичній службі Міністерства внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС України від 17.06.2013 № 646:

а) Конституція України;

б) кодекси України;

в) тексти актів законодавства, отриманих Міністерством внутрішніх справ з Верховної Ради України, Адміністрації Президента України, Кабінету Міністрів України, Конституційного Суду України;

г) тексти нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, які зареєстровані в Міністерстві юстиції України?

37. Якому поняттю відповідає таке його визначення, закріплене в підпункті 3.2 Положення про порядок здійснення обліку та систематизації законодавства в юридичній службі Міністерства внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС України від 17.06.2013 № 646: упорядковане зібрання актів законодавства, книг, періодичних видань, публікацій, статей та інших документів, що комплектуються органами і підрозділами органів внутрішніх справ?

а) інформаційний фонд;

- б) документальний фонд;
- в) бібліотечний фонд;
- г) електронний фонд.

38. Які видання становлять бібліотечний фонд юридичної літератури, періодичних видань згідно з Положенням про порядок здійснення обліку та систематизації законодавства в юридичній службі Міністерства внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС України від 17.06.2013 № 646:

- а) вітчизняні та закордонні приватно-правові видання на всіх видах носіїв інформації;
- б) вітчизняні та закордонні публічно-правові видання на всіх видах носіїв інформації;
- в) вітчизняні та закордонні приватно й публічно-правові видання на всіх видах носіїв інформації;
- г) вітчизняні приватно й публічно-правові видання на всіх видах носіїв інформації?

39. Із наведеного переліку суджень виберіть те, що узгоджується з Положенням про порядок здійснення обліку та систематизації законодавства в юридичній службі Міністерства внутрішніх справ України, затвердженим наказом МВС України від 17.06.2013 № 646, у частині складових електронного фонду нормативно-правових актів:

- а) електронний фонд складається з електронної бази нормативно-правових актів МВС України та виданих спільно з іншими центральними органами виконавчої влади, у тому числі тих, що зареєстровані в Міністерстві юстиції України;
- б) електронний фонд складається з електронної бази нормативно-правових актів МВС України та інших центральних органів виконавчої влади, у тому числі тих, що зареєстровані в Міністерстві юстиції України.
- в) електронний фонд складається з електронної бази нормативно-правових актів МВС України та інших підпорядкованих йому органів, у тому числі тих, що зареєстровані в Міністерстві юстиції України та підпорядкованих йому органах;
- г) електронний фонд складається з електронної бази нормативно-правових актів різних органів публічної влади України, в тому числі тих, які зареєстровані в Міністерстві юстиції України та підпорядкованих йому органах.

40. Якими суб'єктами здійснюється ведення інформаційного фонду згідно з Положенням про порядок здійснення обліку та систематизації законодавства в юридичній службі Міністерства внутрішніх справ України, затвердженим наказом МВС України від 17.06.2013 № 646:

а) у Міністерстві внутрішніх справ України – визначеною службовою особою; в органах і підрозділах, на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери управління МВС України, відповідною службовою особою;

б) у Міністерстві внутрішніх справ України – визначеною посадовою особою; в органах і підрозділах, на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери управління МВС України, відповідною посадовою особою;

в) у Міністерстві внутрішніх справ України – юридичною службою; в органах і підрозділах, на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери управління МВС України, відповідною службовою особою;

г) у Міністерстві внутрішніх справ України – юридичною службою; в органах і підрозділах, на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери управління МВС України, відповідною юридичною службою?

ТЕМА 7. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПРОЦЕС ПРАВОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРАВОТВОРЧОСТІ

Основні питання до засвоєння за темою: державна політика в правоохоронній сфері. Необхідність удосконалення механізму правоохорони, реформування системи правоохоронних органів, удосконалення організації та функціонування МВС і Національної поліції як найважливіші об'єктивні чинники, що впливають на процес їх нормотворчої діяльності.

Правова свідомість працівника Національної поліції як суб'єктивний фактор та її вплив на процес нормотворчості.

Класифікація об'єктивних факторів за характером впливу: економічні, політичні, ідеологічні, соціальні, психологічні тощо.

Поняття ефективність правотворчості. Поняття правового моніторингу, його мета, суб'єкти, етапи і строки здійснення.

Поняття правотворчі помилки та їх вплив на ефективність правотворчої діяльності. Види правотворчих помилок.

Основні поняття, терміни та категорії до засвоєння: державна політика в правоохоронній сфері, реформування системи правоохоронних органів, удосконалення організації та функціонування МВС і Національної поліції, об'єктивні фактори, що впливають на процес нормотворчої діяльності, політичні чинники, економічні чинники, культурні чинники, суб'єктивні фактори, що впливають на процес нормотворчої діяльності, рівень правової свідомості і правової культури суб'єкта нормотворчості, психологічні чинники, ефективність правотворчості, правовий моніторинг, суб'єкти здійснення правового моніторингу, юридичні помилки, правотворчі помилки.

Тестові завдання до теми 7

1. *Виберіть із наведеного переліку суб'єктивний фактор, що впливає на ефективність процесу нормотворчості Національної поліції України:*

- а) підвищення рівня правової свідомості суб'єктів нормотворчості;

- б) зміна правового статусу суб'єктів нормотворчості;
- в) зміна державної політики у сфері правоохорони;
- г) зміна суспільно-політичної ситуації в державі.

2. *Виберіть із наведеного переліку об'єктивний фактор, що впливає на процес нормотворчості Національної поліції України:*

- а) зміна суспільно-політичної ситуації в державі;
- б) підвищення рівня правової свідомості суб'єктів нормотворчості;
- в) зміна ідеологічних уподобань суб'єктів нормотворчості;
- в) зміна правових установок і цілей суб'єктів нормотворчості.

3. *Який із наведених факторів впливу на процес нормотворчості Національної поліції України належить до різновиду економічних:*

- а) рівень матеріального та фінансового забезпечення Національної поліції України;
- б) рівень правової свідомості суб'єктів нормотворчості;
- в) ідеологічні уподобання суб'єктів нормотворчості;
- г) правові установки і цілі суб'єктів нормотворчості?

4. *Який із наведених факторів впливу на процес нормотворчості Національної поліції України належить до різновиду політичних:*

- а) ідеологічні уподобання суб'єктів нормотворчості;
- б) рівень матеріального та фінансового забезпечення Національної поліції України;
- в) рівень правової свідомості суб'єктів нормотворчості;
- г) правові установки і цілі суб'єктів нормотворчості?

5. *Якому поняттю відповідає таке його визначення: «Співвідношення фактичних результатів дії нормативно-правового акта з цілями, що ставилися під час його ухвалення»:*

- а) ефективність нормативно-правового регулювання;
- б) цінність нормативно-правового регулювання;
- в) економічність нормативно-правового регулювання;
- г) дієвість нормативно-правового регулювання?

6. *Дієвість нормативно-правового регулювання, як результат прояву його юридичної енергії, визначається такими поняттями:*

- а) його цінністю, економічністю та ефективністю;
- б) його законністю, цінністю та ефективністю;
- в) його правомірністю, економічністю та цінністю;

г) його справедливістю, законністю і прогнозованістю.

7. Що з вказаного не можна віднести до умов, які впливають на ступінь ефективності нормативно-правового регулювання як результату дії нормативно-правового акта:

а) конституційний контроль за відповідністю законів України Конституції України;

б) адекватність нормативно-правового регулювання різним видам інтересів;

в) техніко-юридична досконалість нормотворчої діяльності;

г) рівень правової культури суб'єктів нормотворчості?

8. Якому поняттю відповідає таке його визначення: «Певні обставини, які, з одного боку, сприяють найбільшій цінності права, що дає можливість задовольнити інтереси суб'єктів, а, з іншого – це супутні фактори, які мають значення для дії нормативно-правового акта»:

а) умови ефективності нормотворчості;

б) умови ефективності правового захисту;

в) умови ефективності правозастосування;

г) умови ефективності правоінтерпретації?

9. Що слугує критерієм ефективності нормативно-правового регулювання як результату дії нормативно-правового акта:

а) співвідношення мети вказаного регулювання та реальних результатів його дії;

б) сукупність витрат, які наявні в процесі досягнення його мети;

в) його реальна позитивна (корисна) значущість для функціонування та розвитку окремої особи, соціальних груп і суспільства в цілому;

г) його здатність до формування правопорядку в державі?

10. Що слугує критерієм цінності нормативно-правового регулювання як результату дії нормативно-правового акта:

а) його реальна позитивна (корисна) значущість для функціонування та розвитку окремої особи, соціальних груп і суспільства в цілому;

б) сукупність витрат, які наявні в процесі досягнення його мети;

в) співвідношення мети вказаного регулювання та його реальних результатів;

г) його здатність до формування правопорядку в державі?

11. Що слугує критерієм економічності нормативно-правового регулювання як результату дії нормативно-правового акта:

- а) сукупність витрат, які наявні в процесі досягнення його мети;
- б) співвідношення мети вказаного регулювання та його реальних результатів;
- в) його реальна позитивна (корисна) значущість для функціонування та розвитку окремої особи, соціальних груп і суспільства в цілому;
- г) його здатність до формування правопорядку в державі?

12. Реальні зміни у суспільних відносинах, які сталися в результаті впровадження в суспільне життя формально-обов'язкового волевиявлення органів публічної влади, їх службових і посадових осіб з метою нормативного регулювання поведінки суб'єктів права для утвердження правопорядку – це:

- а) результати реалізації приписів наказу МВС України;
- б) результати реалізації приписів ухвали суду;
- в) результати реалізації приписів розпорядження міністра внутрішніх справ;
- г) результати реалізації приписів рішення Конституційного Суду України.

13. Які з наведених результатів нормативно-правового регулювання вказують на юридичну ефективність нормотворчості:

- а) досягаються цілі правового регулювання суспільних відносин;
- б) зазнає змін на краще матеріальне становище суб'єктів права;
- в) підвищується освітній рівень суб'єктів права;
- г) змінюється професійна діяльність суб'єктів права?

14. Які з наведених результатів нормативно-правового регулювання вказують на економічну ефективність нормотворчості:

- а) зазнає змін на краще матеріальне становище суб'єктів права;
- б) досягаються цілі правового регулювання суспільних відносин;
- в) підвищується освітній рівень суб'єктів права;
- г) змінюється професійна діяльність суб'єктів права?

15. Які з наведених результатів нормативно-правового регулювання вказують на духовну ефективність нормотворчості:

- а) підвищується освітній рівень суб'єктів права;
- б) зазнає змін на краще матеріальне становище суб'єктів права;
- в) досягаються цілі правового регулювання суспільних відносин;
- г) змінюється професійна діяльність суб'єктів права?

16. Якому поняттю теорії правотворчості відповідає таке його визначення, закріплене в Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX: «Це систематична комплексна контрольна діяльність, спрямована на відстеження, аналіз та оцінку реалізації прийнятих нормативно-правових актів щодо:

1) уведення їх у дію в повному обсязі (набрання нормативно-правовими актами чинності, реалізації норм права, викладених у їх перехідних положеннях, прийняття (видання) підзаконних нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію нормативно-правових актів, щодо яких проводиться правовий моніторинг);

2) досягнення запланованих цілей нормативно-правового регулювання, їх впливу на суспільство та (або) на окремі соціальні групи, сектори чи галузі, а також визначення соціальних, правових, політичних, економічних, екологічних, адміністративних та (або) інших можливих запланованих наслідків чи виявлення незапланованих наслідків»:

- а) правовий експеримент;
- б) правовий моніторинг;
- в) правовий режим;
- г) правовий статус?

17. Ким (якими суб'єктами права) відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX здійснюється правовий моніторинг нормативно-правових актів:

а) суб'єктами правотворчої діяльності – щодо прийнятих (виданих) ними нормативно-правових актів, а також іншими учасниками правового життя суспільства – у випадках та порядку, встановлених законом;

б) суб'єктами правозастосовної діяльності – щодо прийнятих (виданих) ними правозастосовних актів, а також іншими учасниками правозастосовної діяльності – у випадках та порядку, встановлених законом;

в) суб'єктами правотворчої діяльності – щодо прийнятих (виданих) ними нормативно-правових актів, а також іншими учасниками правотворчої діяльності – у випадках та порядку,

встановлених законом;

г) суб'єктами правотворчої діяльності – щодо прийнятих (виданих) ними правових актів, а також іншими учасниками юридичної діяльності – у випадках та порядку, встановлених законом?

18. Що містить у собі правовий моніторинг у розумінні Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

а) юридичну оцінку правозастосовного акта й оцінку ефективності його реалізації;

б) юридичну оцінку правоінтерпретаційного акта й оцінку ефективності його реалізації;

в) юридичну оцінку юридичного акта й оцінку ефективності його реалізації;

г) юридичну оцінку нормативно-правового акта й оцінку ефективності його реалізації?

19. Із наведеного переліку суджень виберіть те, що не торкається юридичної оцінки нормативно-правового акта як складової правового моніторингу:

а) юридична оцінка нормативно-правового акта містить здійснення аналізу відповідності прийнятих (виданих) підзаконних нормативно-правових актів нормативно-правовому акту, щодо якого проводиться правовий моніторинг;

б) юридична оцінка нормативно-правового акта містить здійснення аналізу факту своєчасності прийняття (видання) підзаконних нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію нормативно-правового акта, щодо якого проводиться правовий моніторинг;

в) юридична оцінка нормативно-правового акта містить здійснення аналізу суспільної думки з приводу дієвості нормативно-правового акта, щодо якого проводиться правовий моніторинг;

г) юридична оцінка нормативно-правового акта містить здійснення аналізу рішень Конституційного Суду України та (або) інших судів стосовно нормативно-правового акта та (або) його окремих структурних елементів, щодо якого (яких) проводиться правовий моніторинг.

20. Що з наведеного нижче виходить за межі оцінки ефективності реалізації нормативно-правового акта як складової правового моніторингу:

а) встановлення стадії реалізації нормативно-правового акта;

- б) ефективності і результативності нормативно-правового акта та прийнятих на його виконання підзаконних нормативно-правових актів;
- в) запланованого та незапланованого впливу на учасників суспільних відносин, на яких поширюється його дія;
- г) встановлення факту своєчасності прийняття (видання) підзаконних нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію нормативно-правового акта, щодо якого проводиться правовий моніторинг?

21. Коли здійснюється юридична оцінка нормативно-правового акта згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

- а) не раніше ніж через рік з дня набрання нормативно-правовим актом чинності, якщо інший строк не встановлено самим нормативно-правовим актом;
- б) не раніше ніж через два роки з дня набрання нормативно-правовим актом чинності, якщо інший строк не встановлено самим нормативно-правовим актом;
- в) не раніше ніж через три роки з дня набрання нормативно-правовим актом чинності, якщо інший строк не встановлено самим нормативно-правовим актом;
- г) не раніше ніж через чотири роки з дня набрання нормативно-правовим актом чинності, якщо інший строк не встановлено самим нормативно-правовим актом?

22. Із наведеного переліку суджень про час здійснення оцінки ефективності реалізації нормативно-правового акта як складової його правового моніторингу виберіть те, що відповідає Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

- а) оцінка ефективності реалізації здійснюється, як правило, через один рік з дня набрання нормативно-правовим актом чинності;
- б) оцінка ефективності реалізації здійснюється, як правило, через два роки з дня набрання нормативно-правовим актом чинності;
- в) оцінка ефективності реалізації здійснюється, як правило, через три роки з дня набрання нормативно-правовим актом чинності;
- г) оцінка ефективності реалізації здійснюється, як правило, через чотири роки з дня набрання нормативно-правовим актом чинності.

23. Яке з наведених суджень узгоджується з приписами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-

IX в частині більш раннього строку здійснення оцінки ефективності реалізації нормативно-правового акта (тобто до трьох років з дня набрання ним чинності), як складової правового моніторингу:

а) більш ранній строк здійснення оцінки ефективності реалізації можливий у разі виявлення прогнозованих негативних наслідків реалізації нормативно-правового акта або якщо більш ранній строк не встановлено самим нормативно-правовим актом у разі: 1) прийняття нормативно-правового акта за скороченою чи спрощеною процедурою; 2) набрання чинності нормативно-правовим актом негайно після дня його опублікування;

б) більш ранній строк здійснення оцінки ефективності реалізації можливий у разі виявлення непередбачуваних негативних наслідків реалізації нормативно-правового акта або якщо більш ранній строк не встановлено самим нормативно-правовим актом у разі: 1) прийняття нормативно-правового акта за скороченою чи спрощеною процедурою; 2) набрання чинності нормативно-правовим актом негайно після дня його опублікування;

в) більш ранній строк здійснення оцінки ефективності реалізації можливий у разі виявлення непередбачуваних позитивних наслідків реалізації нормативно-правового акта або якщо більш ранній строк не встановлено самим нормативно-правовим актом у разі: 1) прийняття нормативно-правового акта за скороченою чи спрощеною процедурою; 2) набрання чинності нормативно-правовим актом негайно після дня його опублікування;

г) більш ранній строк здійснення оцінки ефективності реалізації можливий у разі виявлення прогнозованих позитивних наслідків реалізації нормативно-правового акта або якщо більш ранній строк не встановлено самим нормативно-правовим актом у разі: 1) прийняття нормативно-правового акта за скороченою чи спрощеною процедурою; 2) набрання чинності нормативно-правовим актом негайно після дня його опублікування?

24. Ким повинен здійснюватися правовий моніторинг щодо законів відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність», Регламенту Верховної Ради України, Закону України «Про комітети Верховної Ради України», інших законів:

а) Верховною Радою України та Президентом України;

б) Верховною Радою України та її органами;

в) Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України;

г) Верховною Радою України та Міністерством юстиції України?

25. Як повинен здійснюватися правовий моніторинг щодо підзаконних нормативно-правових актів:

а) відповідно до закону в порядку, встановленому Верховною Радою України;

б) відповідно до закону в порядку, встановленому Президентом України;

в) відповідно до закону в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

г) відповідно до закону в порядку, встановленому Міністерством юстиції України?

26. Із наведеного переліку суджень про заходи, які повинні бути вжиті за наслідками здійсненого правового моніторингу нормативно-правового акта, виберіть те, що не відповідає Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

а) прийнято рішення про визнання нормативно-правового акта неконституційним;

б) розроблено та прийнято (видано) у встановленому цим Законом порядку нормативно-правовий акт про внесення необхідних змін до нормативно-правового акта, щодо якого проводиться правовий моніторинг;

в) прийнято (видано) нормативно-правовий акт про визнання його або окремого його структурного елемента таким, що втратив чинність;

г) прийнято (видано) нормативно-правовий акт про зупинення дії окремого структурного елемента нормативно-правового акта.

27. Що з наведеного нижче виходить за межі здійснення правового моніторингу нормативно-правових актів відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ:

а) відбір нормативно-правових актів, щодо яких протягом поточного року буде здійснюватися їх юридична оцінка та (або) оцінка ефективності їх реалізації;

б) установлення строків здійснення, мети та обсягу правового моніторингу щодо кожного з відібраних нормативно-правових актів, а також визначення джерел інформації та даних, необхідних для оцінки таких нормативно-правових актів;

в) збір інформації та даних, необхідних для здійснення правового моніторингу щодо кожного з відібраних нормативно-правових актів, а

також аналіз зібраної інформації та даних;

г) підготовка, прийняття та оприлюднення підготовлених проєктів нормативно-правових актів?

28. Із урахуванням яких чинників здійснюється відбір нормативно-правових актів, щодо яких протягом поточного року буде проводитися їх юридична оцінка та (або) оцінка ефективності їх реалізації:

а) державної важливості нормативно-правового акта та його впливу на права й основні свободи людини і громадянина;

б) суспільної важливості нормативно-правового акта та його впливу на права й основні свободи людини і громадянина;

в) суспільної важливості нормативно-правового акта та його впливу на права й обов'язки людини і громадянина;

г) державної важливості нормативно-правового акта та його впливу на права й обов'язки людини і громадянина?

29. Що не може визначатися під час встановлення обсягу правового моніторингу відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) нормативно-правові акти;

б) окремі структурні елементи відібраних нормативно-правових актів;

в) набори нормативно-правових актів або окремих їх структурних елементів, що регулюють обрану сферу суспільних відносин (для виявлення узгодженості їх реалізації);

г) проєкти нормативно-правових актів?

30. На якому зв'язку повинен ґрунтуватися аналіз зібраної інформації та даних, необхідних для проведення правового моніторингу згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) на генетичному зв'язку між нормативно-правовим актом та результатами його реалізації;

б) на причинно-наслідковому зв'язку між набранням нормативно-правовим актом чинності та результатами його реалізації;

в) на структурному зв'язку між нормативно-правовим актом та результатами його реалізації;

г) на функціональному зв'язку між нормативно-правовим актом та результатами його реалізації?

31. Що також повинен оцінювати аналіз зібраної інформації та даних про нормативно-правові акти відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

а) ступінь впливу нормативно-правового акта на суспільні відносини у кількісних та якісних показниках (у тому числі порівняно з показниками, зазначеними в оцінці впливу, підготовленій відповідно до цього Закону);

б) ступінь впливу нормативно-правового акта на суспільні відносини у очікуваних та реальних показниках (у тому числі порівняно з показниками, зазначеними в оцінці впливу, підготовленій відповідно до цього Закону);

в) ступінь впливу нормативно-правового акта на суспільні відносини у бажаних та допустимих показниках (у тому числі порівняно з показниками, зазначеними в оцінці впливу, підготовленій відповідно до цього Закону);

г) ступінь впливу нормативно-правового акта на суспільні відносини у важливих та неважливих показниках (у тому числі порівняно з показниками, зазначеними в оцінці впливу, підготовленій відповідно до цього Закону)?

32. Що з наведеного нижче (яку саме інформацію) не повинен містити звіт, який готується за наслідками здійснення правового моніторингу щодо кожного відібраного нормативно-правового акта:

а) інформацію про отримані інформацію та дані, а також про способи проведення їх аналізу й інформацію про ступінь впливу нормативно-правового акта на суспільні відносини у кількісних та якісних показниках;

б) висновки щодо проведених юридичної оцінки та (або) оцінки ефективності реалізації нормативно-правового акта;

в) рекомендації щодо підвищення ефективності реалізації нормативно-правового акта або обґрунтування необхідності внесення до нього змін, визнання його таким, що втратив чинність, прийняття (видання) нового нормативно-правового акта для врегулювання відповідних суспільних відносин;

г) пропозиції до звітних документів правотворчої діяльності?

33. Де повинен бути опублікований звіт про результати правового моніторингу нормативно-правового акта згідно з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) на офіційному вебсайті суб'єкта правоустановчої діяльності;
- б) на офіційному вебсайті суб'єкта правотворчої діяльності;
- в) на офіційному вебсайті суб'єкта правозастосовної діяльності;
- г) офіційному вебсайті суб'єкта правоінтерпретаційної діяльності?

34. До якого державного органу надсилається звіт про результати правового моніторингу закону після його схвалення Верховною Радою України:

- а) Президента України;
- б) Кабінету Міністрів України;
- в) Міністерства юстиції України;
- г) іншого державного органу, який забезпечує виконання закону?

35. Який суб'єкт владних повноважень повинен здійснювати правовий моніторинг нормативно-правових актів, включених до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів, згідно з вимогами Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX:

- а) Верховна Рада України;
- б) Президент України;
- в) Кабінет Міністрів України;
- г) Міністерство юстиції України?

36. Із наведеного нижче переліку заходів виберіть ті, які повинно вжити за результатами правового моніторингу нормативно-правових актів, включених до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів, міністерство, що забезпечує формування державної правової політики, у разі виявлення нормативно-правових актів (крім законів, постанов Верховної Ради України та указів Президента України), що не відповідають Конституції України та (або) закону, а також колізій у нормативно-правових актах:

а) звертається 1) до суб'єкта правотворчої діяльності з пропозицією про необхідність внесення змін, зупинення чи дострокового відновлення дії структурного елемента відповідного нормативно-правового акта або визнання його чи окремого його структурного елемента таким, що втратив чинність; 2) до відповідного вищого органу (за наявності) з пропозицією забезпечити внесення змін, зупинення чи дострокове відновлення дії структурного елемента відповідного нормативно-правового акта або визнання його таким, що втратив чинність, відповідним суб'єктом правотворчої діяльності;

б) звертається 1) до Верховної Ради України як суб'єкта правотворчої діяльності з пропозицією про необхідність внесення змін, зупинення чи дострокового відновлення дії структурного елемента відповідного нормативно-правового акта або визнання його чи окремого його структурного елемента таким, що втратив чинність; 2) до відповідного вищого органу (за наявності) з пропозицією забезпечити внесення змін, зупинення чи дострокове відновлення дії структурного елемента відповідного нормативно-правового акта або визнання його таким, що втратив чинність, відповідним суб'єктом правотворчої діяльності;

в) звертається 1) до Президента України як суб'єкта правотворчої діяльності з пропозицією про необхідність внесення змін, зупинення чи дострокового відновлення дії структурного елемента відповідного нормативно-правового акта або визнання його чи окремого його структурного елемента таким, що втратив чинність; 2) до відповідного вищого органу (за наявності) з пропозицією забезпечити внесення змін, зупинення чи дострокове відновлення дії структурного елемента відповідного нормативно-правового акта або визнання його таким, що втратив чинність, відповідним суб'єктом правотворчої діяльності;

г) звертається 1) до суб'єкта правозастосовної діяльності з пропозицією про необхідність внесення змін, зупинення чи дострокового відновлення дії структурного елемента відповідного нормативно-правового акта або визнання його чи окремого його структурного елемента таким, що втратив чинність; 2) до відповідного вищого органу (за наявності) з пропозицією забезпечити внесення змін, зупинення чи дострокове відновлення дії структурного елемента відповідного нормативно-правового акта або визнання його таким, що втратив чинність, відповідним суб'єктом правотворчої діяльності.

37. Які дії за дорученням Кабінету Міністрів України може вчинити міністерство, що забезпечує формування державної правової політики, у разі якщо суб'єкти правотворчої діяльності, зазначені у пунктах 1, 2 частини другої статті 70 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX, не вжили відповідних заходів:

а) підготувати проєкт змін до такого нормативно-правового акта, який направляється відповідному суб'єкту правозастосовної діяльності в установленому Конституцією України та (або) законом порядку;

б) підготувати проєкт змін до такого нормативно-правового акта, який направляється відповідному суб'єкту правотвоінтерпретаційної

діяльності в установленому Конституцією України та (або) законом порядку;

в) підготувати проект змін до такого нормативно-правового акта, який направляється відповідному суб'єкту правотворчої діяльності в установленому Конституцією України та (або) законом порядку;

г) підготувати проект змін до такого нормативно-правового акта, який направляється відповідному суб'єкту правоустановчої діяльності в установленому Конституцією України та (або) законом порядку?

38. Із наведеного переліку дій виберіть ті, які за результатами правового моніторингу законів, постанов Верховної Ради України та указів Президента України, включених до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів, повинно вчинити міністерство, що забезпечує формування державної правової політики, у разі виявлення таких нормативно-правових актів, що не відповідають Конституції України та (або) закону, а також колізій у таких нормативно-правових актах:

а) звертається до Верховної Ради України з пропозицією ініціювати у встановленому Конституцією України та (або) законом порядку питання про необхідність внесення змін, зупинення чи дострокового відновлення дії структурного елемента відповідного нормативно-правового акта або визнання його чи окремого його структурного елемента таким, що втратив чинність;

б) звертається до Голови Верховної Ради України з пропозицією ініціювати у встановленому Конституцією України та (або) законом порядку питання про необхідність внесення змін, зупинення чи дострокового відновлення дії структурного елемента відповідного нормативно-правового акта або визнання його чи окремого його структурного елемента таким, що втратив чинність;

в) звертається до Президента України з пропозицією ініціювати у встановленому Конституцією України та (або) законом порядку питання про необхідність внесення змін, зупинення чи дострокового відновлення дії структурного елемента відповідного нормативно-правового акта або визнання його чи окремого його структурного елемента таким, що втратив чинність;

г) звертається до Кабінету Міністрів України з пропозицією ініціювати у встановленому Конституцією України та (або) законом порядку питання про необхідність внесення змін, зупинення чи дострокового відновлення дії структурного елемента відповідного нормативно-правового акта або визнання його чи окремого його

структурного елемента таким, що втратив чинність.

39. Яким державним органом згідно із Законом України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX визначається порядок здійснення правового моніторингу нормативно-правових актів, включених до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів:

а) Верховною Радою України з урахуванням вимог, встановлених цим Законом;

б) Кабінетом Міністрів України з урахуванням вимог, встановлених цим Законом;

в) Президентом України з урахуванням вимог, встановлених цим Законом;

г) Міністерством юстиції України з урахуванням вимог, встановлених цим Законом?

40. Який судовий орган відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-IX за результатами аналізу судової статистики та узагальнення судової практики може звернутися до суб'єкта правотворчої діяльності з пропозицією щодо необхідності прийняття, внесення змін, зупинення або дострокового відновлення дії структурного елемента відповідного нормативно-правового акта, визнання його таким, що втратив чинність:

а) Верховний Суд України;

б) Верховний Суд;

в) Конституційний Суд України;

г) Вищий антикорупційний суд?

41. Який алгоритм дій передбачив законодавець для центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки у разі наявності у захищеній здобувачем дисертації у сфері права результатів досліджень, що можуть мати практичне значення для правотворчої діяльності:

а) центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, щоквартально узагальнює та надсилає відповідну інформацію до Міністерства юстиції України для подальшого використання у правотворчій діяльності;

б) центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, щороку

узагальнює та надсилає відповідну інформацію до Міністерства юстиції України для подальшого використання у правотворчій діяльності;

в) центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, щоквартально узагальнює та надсилає відповідну інформацію до Верховної Ради України для подальшого використання у правотворчій діяльності;

г) центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, щорічно узагальнює та надсилає відповідну інформацію до Верховної Ради України для подальшого використання у правотворчій діяльності?

42. Який із наведених термінів містить у собі таке смислове навантаження: «Дія або результат, протилежні правильному»:

- а) дефект;
- б) помилка;
- в) недолік;
- г) пошкодження?

43. Зміст якої загальнотеоретичної категорії розкриває таке судження О. Міневич про однойменне явище правової дійсності: «Казуальне безвинне відхилення суб'єкта права від моделі поведінки, передбаченої правовою нормою, зумовлене його добросовісною оманною щодо відповідності власного судження чи уявлення про зміст правового припису об'єктивній дійсності, що може спричинити негативні наслідки для нього самого та/чи інших учасників правових відносин і підлягає виправленню у спеціальному порядку з використанням спеціальних засобів»:

- а) правова фікція;
- б) правова помилка;
- в) правопорушення;
- г) правова презумпція?

44. Якому поняттю відповідає таке його визначення: «Зумовлене добросовісною оманною уповноваженого суб'єкта права (переважно органу публічної влади, його посадової особи) відхилення в процесі пізнавальної за змістом та правової за формою юридично-значущої діяльності, спрямованої на виявлення потреб й інтересів суспільства, закономірностей його розвитку та їх переведення на мову юридичних принципів і норм, від науково обґрунтованих та підтверджених юридичною практикою принципів і правил, що забезпечують

прийняття досконалих за змістом та формою джерел об'єктивного права»:

- а) доктринальна помилка;
- б) правотворча помилка;
- в) правоінтерпретаційна помилка;
- г) правозастосовна помилка?

45. *Із наведеного переліку загальних заходів, що здійснюються для мінімізації правових помилок, виберіть той, для якого найбільшою мірою характерний науковий підхід до вирішення проблеми запобігання вищезгаданому виду юридичних дефектів:*

- а) дотримання правил правотворчої і правозастосовної техніки;
- б) системний моніторинг та аналіз правових помилок у діяльності суб'єктів правотворчості та правозастосування;
- в) правоінтерпретаційна діяльність вищих судових органів (Конституційного Суду України та Верховного Суду);
- г) підвищення рівня професіоналізму суб'єктів правотворчості та правореалізації.

46. *Визначте тип правової помилки, що виявилася в існуванні у національному законодавстві двох суперечливих одна одній правових норм, розрахованих на врегулювання тих самих суспільних відносин:*

- а) доктринальна помилка;
- б) правотворча помилка;
- в) правоінтерпретаційна помилка;
- г) правозастосовна помилка.

47. *Визначте тип юридичної помилки, що виявилася у формулюванні суб'єктом законотворчості такого правового припису, вміщеного в ч. 1 ст. 41 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ: «Нормативно-правовий акт може мати додатки, в яких розміщуються норми права, які неможливо викласти у стандартній формі, визначеній статтею 32 цього Закону, але які водночас не можуть бути врегульовані іншим нормативно-правовим актом»:*

- а) доктринальна помилка;
- б) правотворча помилка;
- в) правоінтерпретаційна помилка;
- г) правозастосовна помилка.

Список використаних та рекомендованих джерел

Основні нормативні акти

1. Конституція України : прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254> (дата звернення: 20.06.2023).

Закони

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.

2. Про правотворчу діяльність : Закон України від 24.08.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text> (дата звернення 27.08.2023).

Підзаконні нормативно-правові акти

1. Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади : Указ Президента України від 3 жовтня 1992 р. № 493/92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/493/92>.

2. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності : Указ Президента України від 10 червня 1997 р. № 503/97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/503/97>.

3. Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-92-%D0%BF>.

4. Положення про Міністерство внутрішніх справ України : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/248608057>.

5. Положення про Національну поліцію : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF>.

6. Про вдосконалення порядку державної реєстрації нормативно-правових актів у Міністерстві юстиції України та скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів : наказ Міністерства юстиції України від 12.04.2005 № 34/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0381-05>.

7. Про затвердження Інструкції з організації нормотворчої діяльності в Міністерстві внутрішніх справ України : наказ МВС України від 27.07.2012 р. № 649. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0649320-12>.

8. Про затвердження Інструкції з діловодства в системі Міністерства внутрішніх справ України : наказ МВС України від 23.08.2012 р. № 747. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0747320-12>.

9. Про затвердження Положення про порядок здійснення обліку та систематизації законодавства в юридичній службі МВС України : наказ МВС України від 06.07.2013 р. № 646.

10. Про затвердження Інструкції з організації нормотворчої діяльності в Національній поліції України : наказ МВС України від 25.10.2016 р. № 1070.

Підручники та навчальні посібники

1. Загальна теорія права : підруч. / за заг. ред. М. І. Козюбри. Київ : Ваіте, 2016. 392 с.

2. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права : навч. посіб. Львів : Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2021. 256 с.

3. Петришин О. В. Теорія держави і права : підруч. / за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2015. 368 с.

4. Теорія держави і права. Академічний курс : підручник / за ред. О. В. Зайчук, Н. М. Оніщенко. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 688 с.

5. Боняк В. О., Сердюк І. А., Сердюк Л. М., Жеглінська Т. О. Теорія держави і права. Збірник тестових завдань : навч.-метод. посіб. : у 2-х ч. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. Ч. 2. 120 с.

6. Колодій А. М. Теорія держави і права : навч. посіб. / за заг. ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова. Київ : Юрінком Інтер, 2002. 368 с.

7. Білозьоров Є. В. Теорія держави та права : навч. посіб. / за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.

8. Головка О. М. та ін. Теорія держави і права : навч. посіб. ; за заг. ред. І. М. Погрібного. Харків : ХНУВС, 2010. 276 с.

9. Теорія держави і права : підруч. / кол. авт. ; кер. авт. кол. Ю. А. Ведерніков. 3-є вид. перероб. і допов. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 480 с.

Монографії та інші наукові видання

1. Бойко Ю. Законотворчість: поняття та структура. *Право України*. 2002. № 5. С. 17–21.

2. Вороніна І. М. Аксіологічні засади нормотворчості МВС України щодо координації діяльності Національної поліції : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12. Київ, 2018. 232 с.

3. Вороніна І. М. Аксіологічна модель нормотворчої діяльності Національної поліції України як система принципів і норм регулювання нормотворчої діяльності. Європейський політико-правовий дискурс *Evropský politický a právní diskurz*. 2017. Вип. 5. №. 17. С. 44–49.

4. Горбунова Л. Конституційні засади забезпечення законності у нормотворчості. *Право України*. 2004. № 7. С. 15–20.

5. Державотворення і правотворення в Україні: досвід, проблеми, перспективи : монографія / за ред. Ю. С. Шемшученка. Київ : Ін-т держави і права ім. Корещького НАН України, 2001. 656 с.

6. Дія права: інтегративний аспект : монографія / кол. авт.; відп. ред. Н. М. Оніщенко. Київ : Юрид. думка, 2010. 360 с.
7. Железняк Н. Нормотворча діяльність як форма реалізації державної правової політики. *Право України*. 2004. № 7. С. 94–99.
8. Железняк Н. Правове регулювання нормотворчої діяльності. *Право України*. 2002. № 12. С. 102–108.
9. Ковальський В. С., Козінцев І. П. Правотворчість: теоретичні та логічні засади. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 192 с.
10. Шемшученко Ю. С. Кодифікація законодавства України: теорія, методологія, техніка / за заг. ред. О. І. Ющика. Київ : Парламентське вид-во, 2007. 208 с.
11. Копиленко О. Л., Богачова О. В. Законотворчий процес: стан і шляхи вдосконалення : кол. монограф. : у 2-х ч. Київ : Реферат, 2010. 696 с.
12. Коростей В. Проблеми правотворчості в Україні. *Право України*. 2004. № 3. С. 121–126.
13. Куракін О. М. Теоретичні питання системної організації контролю в органах внутрішніх справ України. *Вісник Запорізького юридичного інституту МВС України*. 2000. № 3. С. 80–89.
14. Пархоменко Н. М. Джерела права: проблеми теорії та методології : монографія. Київ : ТОВ «Видавництво «Юридична думка»», 2008. 336 с.
15. Рибалкін А. О. Нормотворчість органів внутрішніх справ (аспекти загальної теорії) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Харків, 2005. 217 с.
16. Рибалкін А. О. Проблеми систематизації нормативних актів органів внутрішніх справ. *Вісник Національного Університету внутрішніх справ*. 2001. Вип. 14. С. 128–133.
17. Рибалкін А. О. Стадії нормотворчого процесу в органах внутрішніх справ. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2001. № 2. С. 65–72.
18. Рибалкін А. О. Наказ у системі нормативно-правових актів органів внутрішніх справ. *Актуальні проблеми боротьби зі злочинністю на етапі реформування кримінального судочинства* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. : у 2 ч. (м. Запоріжжя, 14–15 трав. 2002 р.). Запоріжжя, 2002. Ч. 1. С. 174–176.
19. Рибалкін А. О. Внутрішньовідомчі акти нормативного характеру МВС України. *Проблеми й напрямки формування світогляду майбутніх працівників органів внутрішніх справ та забезпечення прав і свобод людини* : матеріали Міжнар. науково-практ. конф. : у 2 ч. (м. Запоріжжя, 11–12 груд. 2003 р.). Запоріжжя, 2003. Ч. 1. С. 101–104.
20. Рибалкін А. О. Нормативно-правові акти органів внутрішніх справ: особливості функціонального призначення. *Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні* : матеріали Всеукр. науково-практ. конф. : у 2 ч. (Запоріжжя, 24 квіт. 2009 р.). Запоріжжя, 2009. Ч. 1. С. 138–140.
21. Рибалкін А. О. Нормотворча компетенція органів внутрішніх справ.

Проблеми національної державності : матеріали Міжнар. наукової конф. пам'яті д-ра юрид. наук, проф. Стрельцова Л. М. (1918–1979); (Одеса, 26 берез. 2010 р.). Одеса : Астропринт, 2010. 272 с.

22. Салманова О. Ю. Актуальні питання нормотворчої діяльності Національної поліції України. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 1/1. С. 159–162.

23. Салманова О. Ю. Правові акти в управлінській діяльності Національної поліції України : монографія. Харків : Панов, 2016. 460 с.

24. Сердюк І. А. Методологічний аналіз інтерпретацій поняття «правовий акт». *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 1 (80). С. 76–83.

25. Сердюк І. А. Поняття та особливості нормативно-правового акта. *Науково-теоретичний журнал «Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка»*. 2017. № 2. С. 40–47.

26. Сердюк І. А. Методологічний аналіз інтерпретацій поняття «правотворчість». *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 2. С. 73–80.

27. Сердюк І. А. Вживання термінів «правотворчість» і «нормотворчість» у сучасній правничій науці. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 3. С. 73–80.

28. Слинько Д. В. Юридичний процес: історія, практика : монограф. Харків : Вид-во «НТМТ», 2017. 415 с.

29. Шевчук О. А. Організаційно-правові засади нормотворчості центральних органів виконавчої влади в Україні. *Проблеми законності*. 2011. № 117. С. 239–249.

Інтернет-ресурси

1. Lex: правовий портал. URL: http://ukr-pravo.at.ua/index/porivnjalne_pravoznavstvo_novij_pidruchnik_z_porivnjalnogo_pravoznavstva/0-4320.

2. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. URL: <http://ials.sas.ac.uk/library/library.asp>.

3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua.

4. Німецькі бібліотеки. URL: <https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de/>.

5. Підручники онлайн. URL: <http://textbooks.net.ua/content/section/29/35/>.

6. Портал «Право України». URL: <http://pravo-ukraine.org.ua/resyrsi/biblioteka/sravnitelnoe-pravovedenie/6869-porivnyalne-pravoznavstvo-pidruchnik-sajidov-a-x>.

7. Юридична бібліотека Школи права Єльського університету. URL: <http://library.law.yale.edu>.

8. Юридичний портал: навчальна і довідкова література. URL: <http://yport.inf.ua/sravnitelnoe-pravovedenie-osnovnyie-pravovyie.html>.

Навчальне видання

Сердюк Ігор Анатолійович
Сердюк Лілія Миколаївна

**НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ У МВС І НАЦІОНАЛЬНІЙ
ПОЛІЦІЇ. ЗБІРНИК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ**

Навчально-методичний посібник

Редактор, оригінал-макет – *А. В. Самотуга*
Редактор *О.М. Врублевська*

Підп. до друку 25.04.2024. Формат 60x84/16. Друк – цифровий. Гарнітура – Times.
Ум.-друк. арк. 9,07 Обл.-вид. арк. 9,75. Тираж – 35 прим. Зам. № 06/24-нп

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Науки, 26, rvv_vonr@dduvs.in.ua

Свідоцтво про внесення до державного реєстру ДК № 6054 від 28.02.2018